

Ekwo Ditoronomi

Ekemu k'alufu l'úbvú Horẹbu

¹ O waa bu iphe, Mosisu pfuru nu ndu Izurelu g'ephe ha l'echiegu uzo enyanwu-awawa Jiordanu, bu iya bu nsuda Araba, no gha iphu l'uzo Sufu. O no le mgbaka Paranu l'azu lanu; waa Tofelu; waa Lebanu; waa Hazerotu; yee Dizahabu l'azu iya Ophuu. ² E-shi l'ubvu Horẹbu eje Kadeshi-Baneya be ee-jegbuje ije ujiku iri le nanu teme l'e rwua ya me e tsoru uzo ubvu Siye. ³ O be l'apha, kwe phe mgbarapha ukporo labo; le mboku, onwa k'iri le nanu furu gededede; Mosisu raaru iya ndu Izurelu g'ephe ha arara; mbu iphe, Chipfu turu iya l'ekemu le k'opfu ehu phe. ⁴ Ono bu g'o lwu-kpechaerupho Sihonu, bu eze ndu Amoru; bu onye shi buru le Heshibonu. Teme o jekwapho Edereyi je alwu-kpee Ogu, bu eze ndu Beshanu; bu onye shi buru le Ashitoretu. ⁵ O buru l'uzo enyanwu-awawa Jiordanu l'eka ono l'ali ndu Mowabu be Mosisu no wata phe atokashiru ekemu ono; su:

⁶ "Chipfu, bu Chileke anyi no l'ubvu Horẹbu pfuru nu anyi su: 'Unu nonukakwaru odu l'ubvu-a. ⁷ Unu phokashia ulo-ekwa unu tugbua jeshia ali ubvu ubvu ndu Amoru; waa ali ndu no-kube phe nu le nsuda Araba; me l'ali ubvu ubvu; me l'ali okpa-ubvu, no l'uzo enyanwu-ariba; waa ndu bu l'uzo echiegu ndohali; waa ndu bu l'uzo aguga eze-enyimu; mbu kwaseru uzo ali ndu Kenu; yee ubvu ubvu Lebanonu; mbu kwaseru rwuchaa enyimu ono, bu enyimu Yufuretisu. ⁸ Lekwaa; mu woakwaru ali ono dobe l'iphu unu. Unu wubakwa je

alwuta ali obu nworu; mbu ali ono, Chipfu riru angu le ya a-nu nna unu oche phe ono, bu Ebirhamu; waa Ayizaku; waa Jiekopu; yee oshilokpa phe g'ephe ha.' ”

Mosisu ahota ndu-ikpe

(Awu 18:13-27)

⁹ “O buru teke ono be mu suru unu: ‘Mu ta adukwa ike evukota ivu-erwa unu nwekinyi mu. ¹⁰ Su-a; nta-a be Chipfu, bu Chileke unu mewaru; unu ka l'otu k'ophu bu le nta-a be unu hawa ge kpokpode, no l'igwe. ¹¹ Mu nodu epfukwapho ge Chipfu, bu Chileke ke nna unu phe mekwaro g'unu kabaa l'otu eme le g'unu ha nta-a ugbo ukporo l'unu; teme l'ookebekwapho unu l'oma, bu iphe, o kweru unu ukwe iya. ¹² ?Denu ge mbedua nweka mu a-du ike vukota ivu-erwa unu; me iphe, atsui unu l'ehu; edoshikotaru unu opfu? ¹³ Su-a; unu shigbaa l'okpa-ipfu unu l'okpa-ipfu unu hotakota ndu maru iphe; mbu ndu bu ndu iphe edoje enya; bya aburu ndu a maru epha phe; ge mu mee phe g'ephe buru ndu-ishi unu.’

¹⁴ “Unu yeeru mu onu su l'iphe, mu pfuru bu iphe, o gbaru g'unu mee. ¹⁵ Oo ya bu; mu bya ahotagbaa ndu bu ndu nweru enya l'okpa-ipfu unu iche iche buru ndu maru iphe; bukwarupho ndu a maru epha phe; mee phe g'ephe buru ndu-ishi unu. O duru ndu ophu mu meru; ephe buru ishi unu umadzu labo l'ukporo umadzu iri iri; o duru ndu ophu bu ishi umadzu ukporo ise. O dukporuro ndu ophu bu ishi umadzu ukporo ebo l'iri; duru ndu ophu bu ishi umadzu iri; tuko g'ephe ha mee ndu-ishi l'ipfu l'ipfu.

¹⁶ “Mu tularu ndu-ikpe unu ekemu teke ono; su phe: ‘Unu ngabejekwaru unwune unu, opfu adaru nchi; g'ephe dooru unu iphe, adaru phe nu. Ephe -dochaa ya; unu edoshiaru phe opfu obu l'uzo pfuru oto; m'o bu

ndu Ízureḷu lẹ ndu Ízureḷu bẹ ọ́odaru; m'ọ́ bụ́ onye Ízureḷu yẹlẹ́ onye lwaru alwalwa. ¹⁷ Unu te elejekwa nemadzu ẹnya l'iphe ekpe ikpe. Unu ngabẹjekwaru ụmadzu labo, opfu adaru nchi; g'ẹphe doo iphe, adaru phe nu; m'ẹphe bu ndu ha nwanshi; m'ẹphe bu ndu ha shii. Unu ta atsujekwa nemadzu ebvu; kele onye-ikpe du l'eka bukwacha Chileke. Teke o bu opfu, kariru unu eka; unu egude iya byapfuta mbẹdua ge mu numa.' ¹⁸ Mbụ lẹ teke ono bẹ mu tukoerupho iphe, gbaru unu l'ememe kakotaru unu g'unu mee.”

Anwu ngge l'alị Kėnanu
(*Ọgụ 13:1-33*)

¹⁹ “Noo ya; ge Chipfu, bu Chileke anyi suru g'anyi wufu l'ubvu Horebu; bẹ anyi wufuru kwaseru ụzo, e shi eje alị ubvu ubvu ndu Amoru; jekota ije l'echiegu ono, paru eka bya adu ebvu ono, unu humakotaru ono; jasụ anyi rwua Kadeshi-Baneya. ²⁰ Tọbudu iya bu; mu su unu: 'Nta bẹ unu ruwakwaru alị ubvu ubvu ndu Amoru, bu iya bu alị, Chipfu, bu Chileke anyi abya anyi anunu. ²¹ Unu lenu; lẹ Chipfu, bu Chileke unu nukwaru unu alị obu. Unu tųgbukwa je anata alị obu, bu iya bu iphe, Chipfu, bu Chileke ke nna anyi oche phe pfuru. Ge ndu ba agukwa unu; ophu ehu anmakwa unu anmanma!’

²² “Obenu l'unu byapfutaru mu bya asu l'o kakwa ree g'anyi hota ndu nemadzu zia g'ẹphe je anwuaru anyi ngge l'alị ono; g'ẹphe bya akaru anyi ụzo, anyi ee-shi bahu iya; teme waa mkpukpu, anyi e-shi bahu.

²³ “Iphe ono, unu pfuru ono du mu ree shii; o o ya bu; mu bya ahota ụmadzu iri l'ẹbo; okpa-ipfu, nonu onye lanu. ²⁴ Ndu ono tųgbua kwaseru ụzo alị ubvu ubvu ono; lufuta lẹ nsuda Eshukolu; nwukota alị obu ngge. ²⁵ Epe hacharu akpuru oshi, no l'alị ono wota gude

lwapfuta anyi; bya asu anyi: 'Alì obu, Chipfu, bu Chileke anyi abya anyi anunu obu dukwa ree.' "

Ndu Ízurèlu ekwefuru Chipfu ike

²⁶ "Obenu l'unu numacharu iya; bya ekwefu ike ejeje; jìka eme iphe, Chipfu, bu Chileke anyi suru g'unu mee.

²⁷ Unu nodu l'ulo-ekwa unu agushi aphu su: 'Chipfu be anyi dukwa ashi; o kwa iphe ono meru iphe, o dufutaru anyi l'alì ndu Ijiputu; woru anyi ye ndu Amoru l'eka g'ephe megbushia anyi.' ²⁸ Unu su: '?Bu ole be anyi eshi abahu nta; g'unwunna anyi-a mewaru; meji tsukahu anyi-a? kele ephe suru le ndu bu l'alì ono ka anyi l'otu; bya akagbaa anyi ogologo; teme mkpukpu phe pagbaa eka; yee phengara phengara igbulu mkpukpu ono, aakpujegbaa l'oorwua akpaminigwe. Ozo, ka njo bu l'anyi humacharu unwu ndu Anaku l'alì eka ono.'

²⁹ "Mu su unu: 'Ge meji te tsukahushi unu! Mbu-a; ge ndzu phe ba agushi unu! ³⁰ Le Chipfu, bu Chileke unu, bu onye vutaru unu uzo be a-lwu-chiteru-a unu ogu; egube ono, o lwu-chiteru iya unu l'alì ndu Ijiputu ono; bu ophu unu gude enya unu huma-a. ³¹ Teme wakwapho g'o lwu-chiteru iya unu l'echiegu; eka unu humaru ge Chipfu, bu Chileke unu hetaru unu ge nna ehetaje nwatibe iya-a; hekpopho unu gbiriri jasu unu rwua eka-a.' ³² Unu lephukota opfu mu ono; mbu bya ajika achiru upfu kwe l'eka Chipfu, bu Chileke unu no, ³³ bu onye vutaru unu uzo l'ije unu obu. Teme o buru yebedua be anoduje eleru unu enya eka unu a-kpobe ulo-ekwa ono. Onye abujeru; o -be l'enyashi l'o nwuberu unu oku; teke o beru l'eswe l'o doberu unu urwukpu; shi nno egoshi unu uzo unu a-nodu eshi; teme o buru yebedua anoduje eleru unu enya eka unu a-kpobe ulo-ekwa unu."

Chipfu anụ ndu Ízurelu aphụ
(*Ọgú 14:20-45*)

³⁴ “Chipfu nụma iphe, unu pfuru; ẹhu ghuahaa ya egghu; o buta angụ ria sụ: ³⁵ ‘Ọ tọ dukwa mẹ onye lanụ l'ogbo ndu ẹjo-Okpoma-a, byaru ahụma ẹguru alị ono ẹnya; mbụ alị ono, mu riru angụ sụ lẹ mu a-nụ nna unu oche phẹ ono; ³⁶ gbahaa Kalẹbu nwa Jiefune. Yẹbedua ahụma iya; mbụ lẹ yẹbedua bẹ mu a-nụ ẹka ọ zokporu Okpa l'alị ono; tẹme mu anụkwa iya phọ unwu iya. Iphe, kparụ iya nụ bụru l'o gude obu iya g'ọ ha tsoo Chipfu.’ ³⁷ Ọ bụkwarupho opfu ẹhu unu meru g'o gude; ẹhu ghuahaa Chipfu egghu l'ẹka mu nọ. O pfua sụ: ‘Gubedua ta abahụkwa iya phọ. ³⁸ L'ọo onye eyejeru mu ẹka bụ Jioshuwa nwa Nunu bẹ a-bahụ iya nụ.’ Sụ: ‘Gbakwaa ya unme g'obu shihu iya ike; noo kẹle ọo yẹbedua e-du ndu Ízurelu g'ẹphe je alwuta alị ono nworu. ³⁹ A -bya l'unwegirima kẹ nshị, bụ ndu ọphu unu sụru l'aakpụ lẹ ndzụ ono; mbụ unwegirima unu ndu ọphu teke amaduru iphe, dū ree; mẹ iphe, dū ẹji lẹ teke ono; ndu k'ono bụ ndu a-bahụ l'alị ono. Ọ bụru ẹphebedua bẹ mu a-nụ alị ọbu; ẹphe enworu iya g'ọ bụru okiphe phẹ. ⁴⁰ A -bya l'unubedua; unu laphukwa azụ; unu wụkwaru shia ụzo echiẹgu lashia l'ụzo Eze-ẹnyimu Uswe-uswe.’

Aalwụ-gbu ndu Ízurelu
(*Ọgú 14:39-45*)

⁴¹ “Tọbudu iya bụ; unu yeeru mu ọnu sụ: ‘Anyi mesweakwaru Chipfu. Anyi e-jewarọ alwua ọgu ọbu; mekọta iphemiphe, Chipfu, bụ Chileke anyi sụru g'anyi mee.’ Ọo ya bụ; unu tuko g'unu ha kwakọbe k'ẹje ọgu. Unu dobesụ l'abahụ l'alị úbvú úbvú ono dū nphe.

⁴² “Tọbudu iya bụ; Chipfu sụ mu: ‘Kakwaru phẹ g'ẹphe te ejekwa abahụ; ọphu ẹphe ejekwa alwụ ọgu;

noo kẹle mu ta nọ-kubekwa unu. Unu -jee bẹ ndu ọhogu unu a-lwukwa unu.’ ⁴³ Mu pfiaru iya unu; ọphu unu angaduru nchi; unu jika eme iphe, Chipfu sọru g'unu mee; gude eku onwunu wufu jeshia l'alị úbvú úbvú. ⁴⁴ Ndu Amọru, bu l'alị úbvú úbvú ono wufuta tsopfuru unu ọgu. Ephe vupyaabe unu g'enwu; gbushia unu. Ephe chipfuru unu egbushi unu eshi lẹ Siye jasụ lẹ Homa. ⁴⁵ Unu lwaphuta azụ bya egude olu ẹkwa raku Chipfu; ọphu o yeduru onu yeru unu; ọ gbagbua ya lẹ nkuchi. ⁴⁶ Ọ bụru iya bụ l'unu adọru lẹ Kadeshi nọo ujiku, dụ igwerigwe.”

2

Aghaphe bọtorii l'echiegu

¹ “Anyi dakọbe wụ-phu azụ l'echiegu; wuru shia ụzo Eze-enyimu Uswe-uswe, bụ iya bụ gẹ Chipfu sọru mu g'e mee ya. Anyi wụ-phekpọo nọo ọdu l'alị úbvú úbvú Siye l'ẹka ono.

² “A nọnyaa Chipfu sụ mu: ³ ‘Unu wụ-pheshitaakwaru l'alị úbvú úbvú-a. Iphe, unu e-me nta-a bẹ bụ g'unu shia ụzo isheli. ⁴ Waa iphe, ii-pfuru ndu Ízurẹlu baa: Nta-a bẹ unu abyakwa awughata ẹka unwunna unu, bụ oshilọkpa Iso bu; mbụ ndu bu l'alị Siye. Ephe a-nọdukwa atsụ unu ebvu; ọle-a; unu kwabekwaru onwunu ọnya! ⁵ Unu ta akpakokwaru phẹ k'ọgu; noo kẹle ọ tọ dudu alị phẹ mẹ ẹka lanụ, mu a-nụ unu; m'o beta ọ bụru ntọkpa lanụ. Mu nụakwaru Iso alị úbvú úbvú Siye g'ọ bụru nkiya. ⁶ Unu gudekwa okpoga zuta phẹ nri, unu e-ri; unu egudekwaphọ okpoga zuta phẹ mini, unu a-ngu.’

⁷ “Chipfu, bụ Chileke unu kebekwaru unu l'oma l'iphe, bụ ozi, unu gude ẹka unu jee. Ọ bụru yẹbedua letakotaru unu ọnya l'ije, unu jekotaru l'echiegu-a, parụ ẹka apa-a. L'ime ụkporo apha labọ-a bẹ Chipfu, bụ

Chileke n̄-*kubek̄otakwaru unu; ọ́phu ọ́ dudu iphe, ụko iya d̄jeru unu m̄ nanu.*

⁸ “T̄obudu iya bu; anyi bya aghata ẹka unwunna anyi ono, bu oshilokpa Iso bu l'al̄i Siye. Anyi bya aji-chi ụzo nsuda Araba, bu ụzo, shi mkpukpu Elatu; bya eshikwapho mkpukpu Eziyonu-Geba. Anyi kwaseru ụzo echiegu Mowabu tugbua. ⁹Noo ya; Chipfu su mu: ‘Unu ta chokwa ndu Mowabu opfu; ọ́phu unu akpakokwaru phe k'ogu; kele ọ́ t̄o dukwa al̄i phe m̄ ẹka lanu, mu a-nu unu; eshinu mu wowaru al̄i Aru nu oshilokpa Lotu g'ọ́ buru nkephe.’ ”

¹⁰ Ndu shi buru l'eka ono bu ndu Emu. Ephe bu ndu okpehu du; teme ephe du igwerigwe. Ephe hachaepho kpaphere kpaphere ge ndu Anaku. ¹¹ Ọ́ kwapho egube ono, aasuje le ndu Anaku bu oshilokpa Rafa; bukwapho g'aasuje l'ephebedua bu. Ndu Mowabu ekuje phe ndu Emu. ¹² Ọ́ buru ndu Hori shi buru l'al̄i Siye; ọ́le oshilokpa Iso chifuru phe gbushia phe l'eka ono bya ebuchia ẹka ephe shi buru; egube ono, ndu Izurelu meru l'al̄i ono, Chipfu nuru phe g'ọ́ buru nkephe ono.

¹³ “T̄obudu iya bu; Chipfu su: ‘Unu wu-lihu je adaghaa nggele Zeredu ono.’ Anyi wu-lihu je adaghaa nggele Zeredu obu. ¹⁴ A -gb̄e le teke anyi gbeshiru le Kadeshi-Baneya gbiriri jas̄u teke anyi jeru je adaghaa nggele Zeredu obu be bu ukporo apha l'apha iri l'esato. O rwutashia teke ono; ogbo, shi suru eje ogu le Izurelu laebewa mfulome, bu iya bu iphe, Chipfu riburu angu le ya e-me. ¹⁵ Kele Chipfu daberu phe ẹka; gbushikota jas̄u ephe chihu l'odu unwu Izurelu.

¹⁶ “T̄obudu iya bu; o be teke ndu suru eje ogu l'echilabo ndu Izurelu nwuhubebechaerupho; ¹⁷ Chipfu su mu: ¹⁸ ‘Ntanu-a be unu a-ghabu al̄i ndu Mowabu, bu

iya bu Aru. ¹⁹ Oke teke unu rwuru l'ali ndu Amonu; unu ta chokwa phe opfu; ophu unu akpakokwaru phe k'ogu; noo kele o to dudu ali, bu ke ndu Amonu, mu byaru anu unu. Ali obu be mu nuwaru oshilokpa Lotu g'o buru nkephe.

²⁰ “Ndu shi buru l'ali ono bukwapho ndu aasuje l'ephe bu oshilokpa Rafa. Mbụ l'oo ndu Rafa shi buru iya teke ndiche. Ndu Amonu bu ndu Zamuzumimu be ephe ekuje phe. ²¹ Ephe bu ndu okpehu shi du shii; teme ephe shi du l'otu; bukwapho ndu shi hagbaa kpaphere-kpaphere ge ndu Anaku. Obenu le Chipfu mebyishiru phe l'iphu ndu Amonu. Ndu Amonu chifu phe buru l'eka ephe shi buru. ²² O bukwapho nno bu ge Chipfu meru iya oshilokpa Iso, shi buru l'ali Siye. O mebyishiru phe ndu Huru, shi buru l'eka ono. Oshilokpa Iso chifu phe buru l'eka ephe shi buru gbiriri jasụ ntanụ-a. ²³ Ndu Ava, shi bugbaaru l'unwu mkpukpu, nọ jasụ le mkpukpu Gaza be ndu Kafuto, shikwapho l'ali Kafuto wufuta byaru bya emebyishia; chifu phe; buchia eka ephe shi buru.

*Ízur*elu alwu-kpe Sihonu,
bu eze ndu Amoru
(*Ógú 21:21-30*)

²⁴ “Unu gbeshi je aghabua nsuda Anonu. Unu lenu; mu woakwaru Sihonu onye Amoru, bu eze Heshibonu; yee ali iya ye unu l'eka. Unu je awata phe achifu. Unu je akpakoru iya k'ogu. ²⁵ Mu agbe ntanụ-a wata eme ge ndzu unu wata agu onyemonye, no le mkpula akpaminigwe-a l'opfu; mbu g'ephe tuko g'ephe ha wata aphu kpaakpaakpa l'opfu ehu unu. Ephe a-numa iphe, unu eme; meji etsukahụ phe; ephe awata ete kparikpari l'eka ndzu unu agu phe.”

²⁶ “Mu gbẹ l'echiẹgu Kedemotu zia ndu-ozì g'ẹ̀phe je ezia Sihonu, bụ eze Hẹshibonu ozì nchì-odoo; sù iya: ²⁷ ‘Jiko g'anyi ghatanu l'alì unu. Oo ẹpho l'oma eze gbororo bẹ anyi e-toru. Anyi ta ahakwa gbororo ono; swià ụzo ọzo. ²⁸ Nri, anyi a-nodu eri; waa mini, anyi a-nodu angu bẹ anyi a-zuje unu l'okpoga. Iphe, anyi arwo unu kpoloko bụ g'anyi zọo okpa anyi l'alì unu ghata. ²⁹ Mbụ ẹgube ono, oshilokpa Iso, bu l'alì Siye shi ereje iya anyi-a; ndu Mówabu, bu l'alì Aru shi erejekwa iya pho anyi nno. Unu reje iya anyi nno gbiriri jasụ anyi aghaa ẹnyimu Jiordanu bahụ l'alì, Chipfu, bụ Chileke anyi anu anyi.’

³⁰ “Obenu lẹ Sihonu, bụ eze Hẹshibonu jikaru g'anyi ta aghatashi. Noo kẹle Chipfu, bụ Chileke unu meru g'ọ buru onye ẹjo-okpoma waa g'ọ kpọ-chia obu; g'ee-shi g'ọ woru iya ye unu l'ẹka; bunu iya bụ iphe, o mewaru-a.

³¹ “Chipfu sukwaru mu: ‘Lenu; mu wataakwaru eworu Sihonu; yee alì iya ye unu l'ẹka. Unu watakwa iya alwuta; k'ophu alì iya e-mechaa buru okiphe unu.’ ³² Tọbudu iya bụ; Sihonu yee ndu nkiya g'ẹ̀phe ha wufuta byapfuta anyi ọgu lẹ Jiahazu. ³³ Chipfu, bụ Chileke anyi woru iya ye anyi l'ẹka; anyi lwu-kpee ya; waa unwu iya; yee ndu nkiya iya g'ẹ̀phe ha. ³⁴ Anyi nata mkpukpu lẹ mkpukpu iya g'ọ ha teke ono; bya emebyishikota iya l'ophu; unwoke; mẹ unwanyi; mẹ unwegirima. Ophu ọ dudu mẹ onye lanu, anyi haru g'ọ phodu. ³⁵ Iphe-edobe; mẹ iphe ọzo, anyi kwataru l'okwata lẹ mkpukpu ono, anyi lwu-kperu ono bẹ anyi gwetaru; ọ buru k'anyi. ³⁶ A -gbẹ lẹ mkpukpu Arowa, nọ l'oke nsuda Anonu; mẹ lẹ mkpukpu ono, nọ l'ime nsuda Anonu ono je akpaa l'alì Giladu ta adudu mẹ mkpukpu lanu, okpehu nkepẹ nyiberu k'anyi; kẹle Chipfu, bụ Chileke anyi tukoru iya g'ọ ha nukota anyi. ³⁷ Obenu l'alì ndu Anonu; mẹ alì, nọ

l'aguga nggele Jiaboku; mē lē mkpukpu, nōgbaa l'úbvú úbvú bē unu gbangoru, bụ iphe, Chipfu, bụ Chileke anyi sūru g'anyi mee.”

3

*Ízur*elu alwu-kpe Ogu,
bụ eze ndu Beshanu

(*Ọgú 21:31-35*)

¹ “Tọbudu iya bụ; anyi gbē teke ono gha iphu l'uzo Beshanu. Ogu, bụ eze ndu Beshanu; yēe ndu alì iya wufuta; byapfuta anyi ọgu lē mkpukpu Edereyi. ² Chipfu sū mu: ‘Unu ta atsukwa iya ebvu; kēle mu woakwaru iya; yēe ndu alì iya; waa alì iya l'ophu ye unu l'ẹka. Unu mekwaa phē iphe, unu meru Sihonu, bụ eze ndu Amoru, bu lē Heshibonu.’

³ “Noo ya; Chipfu, bụ Chileke anyi woru Ogu, bụ eze ndu Beshanu; yēe ndu alì iya l'ophu ye anyi l'ẹka. Anyi gbushiaha phē; lwua phē gbiriri jasū ophu o dūedu onye phodukwaduru nū. ⁴ Anyi nata mkpukpu iya g'ọ ha teke ono; ophu o dudu mē mkpukpu lanu, l'ime ukporo mkpukpu ẹto, o nweru, anyi nataphodoru; mbu alì Agobu l'ophu, bụ iya bụ alì-eze Ogu, nọ l'alì Beshanu. ⁵ Mkpukpu ono g'ọ ha b'e gude igbulọ kpuphekota mgburugburu; tēme a kpukotakwapho igbulọ obu; o hakota ephekerephe ephekerephe; bya eyekota mgbo-ígwè l'onu-abata iya; tuchikota iya atuchi. Tēme o dukwarupho mkpukpu lē mkpukpu ozo, dū igwerigwe, a kpuduru igbulọ, anyi lwutacharu ye iya. ⁶ Anyi tuko mkpukpu ono g'ephe ha mebyishikota; egube anyi meru kē Sihonu, bụ eze ndu Heshibonu; mbu tuko unwoke; mē unwanyi; mē unwegirima mkpukpu ono mebyishikota. ⁷ Iphe-edobe phē; mē iphe, ephe nweru enweru bē anyi kwataru l'okwata; g'ọ buru k'anyi.

⁸ “Ọ bụru teke ono bẹ anyi nataru ndu eze ndu Amoru ono ẹphenebo ali, nọ l'uzo ẹnyanwu-awawa ẹnyimu Jiódanu; a -gbẹ lẹ nsuda Anonu jasụ l'úbvú Hamonu. ⁹ Úbvú Hamonu bẹ ndu Sayidonu ekuje Siriyonu; ndu Amoru nọdu ekuje iya Seniru. ¹⁰ Anyi natakotaru mkpukpu lẹ mkpukpu, nọkota lẹ baswaa uswe iya ono l'ophu; waa ali Giladu l'ophu; mękwapho ali Beshanu g'Ọ ha; jasụ lẹ mkpukpu Saleka; yẹ Edereyi, tukokwapho yiru l'ali Beshanu; ẹka Ogu bu ishi.

¹¹ “Ọo Ogu, bu eze ndu Beshanu bẹ shi phodu nu l'oshilokpa Rafa. Mbụ l'iphe, ozeje aze bu l'igwè bẹ e meru iya. Ogologo iphe-aze obu du nkwo-eka tete. Uswekete iya du nkwo-eka eno; mbụ nkwo-eka mmanu. Iphe-aze ya obu dukwa lẹ mkpukpu Raba, du l'ali ndu Amonu byasụ ntanu-a.”

Aaweshi ali ono
(Ọgú 32:1-42)

¹² “Anyi lwutachaepho ali ono; mu woru uzo isheli mkpukpu Arowa, bu ophu du l'aguga nsuda Anonu; waa nkeru-ẹbo ali úbvú úbvú Giladu mę mkpukpu, dukota iya nu; nu oshilokpa Rúbenu; waa oshilokpa Gadu. ¹³ Mu bya ekee Okpa-ipfu Manáse ẹbo bya eworu ali Giladu ibiya ophu ghuduru nu pho; waa ali Beshanu l'ophu; ẹka shikota buri ali-eze Ogu; woru nu oke lanu l'uzo labo ndu Manáse ono.”

Ali Agobu l'ophu, nọ l'ali Beshanu bẹ aza ali oshilokpa Rafa. ¹⁴ Ọ buri Jiayi, bu oshilokpa Manáse wotakotaru ali Agobu ono l'ophu; jasuchaa l'oke ephe lẹ ndu Geshu; waa ndu Maka. E woru ephe iya gua ali ono; k'ophu bu l'a -gbẹ teke ono byasụ ntanu-a bẹ a wataru eku uswe ẹka ono Havotu-Jiayi.

¹⁵ “Mu woru alì Giladu nù Makiya. ¹⁶ A bya abya l'unwu Rúbenu; yẹ ụnwu Gadu; ọ bụru ẹka mu nuru phẹ bụ a -gbẹ l'alì Giladu tughua jee jasụ ẹ nsụda nggele Anọnu. Ọ bụru echilabọ nsụda ono bẹ oke iya kparụ. Teme mu nùkwa phẹ phọ alì ọphu shi l'ẹka ono nọo jasụ ẹ nggele Jiabọku, bụ iya bụ ẹka alì ndu Amọnu kparụ. ¹⁷ Mu nùkwa phẹ phọ nsụda Jiódanu, gbẹ l'eze-ẹnyimu Gálili nọo jasụ l'eze-ẹnyimu nsụda Araba, bụ iya bụ Eze-ẹnyimu Únú, nọ l'ụzo ẹnyanwu-awawa úbvú úbvú Pisiga. Ọ bụru l'ẹnyimu Jiódanu bẹ oke iya kparụ.

¹⁸ “Mu tųaru iya unu l'ekemu teke ono sụ: ‘Chipfu, bụ Chileke unu nùakwaru unu alì-a g'ọ bụru k'unu. G'unwoke unu ndu ike dụ l'ọgu kwakwa onwophẹ k'ọgu; vuru unwune unu ndu Ízurelu ụzo daa ẹnyimu Jiódanu. ¹⁹ Ọle g'unyomu unu; yẹ ụnwegirima unu; mẹkpoo iphe-edobe unu nọdukwa ẹ mkpụkpu ono, mu nuru unu ono. Ẹ mu makwaru-a l'unu nwenụkaru iphe-edobe. ²⁰ Unu tsokwaru phẹ je ọgu gbiriri jasụ teke Chipfu e-mefua g'unwune unu ono nọpyabe g'o meru g'unubẹdua nọpyabe-a; mbụ m'ẹphe nata alì nkephẹ, bụ alì ono, Chipfu abya phẹ anunu l'azụ ẹnyimu Jiódanu azụ iya ọphuu. Ọ -nwụchaepho nno; ndu nọnu alaphushiwarọ azụ l'oke alì ọphu mu nuru phẹ ono.’

²¹ “Mu bya akaru Jioshuwa teke ono sụ iya: ‘Nta bẹ i gudewaa ẹnya ngu ẹbo ẹbo hụma iphe, Chipfu, bụ Chileke unu meru ndu eze labọ-a. Ọ kwaphọ ẹgube ono bụ gẹ Chipfu e-me alì-eze ọphu nọkota l'azụ-ẹnyimu azụ iya ọphu unu eje phọ. ²² Unu ta tsụkwa phẹ ebvu; kẹle ọ kwa Chipfu, bụ Chileke unu l'onwiya a-lwụ-chiru unu ọgu ọbu.’ ”

Aadabuta Mosisu g'ọ tọ ghatashị ẹnyimu Jiódanu

²³ “Ọ bụru teke ono bẹ mu rwọru Chipfu sụ: ²⁴ ‘Gùbe Nnajiuphu, bụ Chipfu; nta-a bẹ ị watawaru egoshi mube onye-ozu ngu g'i habe shii; yee ọkpukpu-ike ngu. ?Bụ agwa, dụ idu-agma, nọ l'eliphe-a; ọzoo l'imigwe sụru eme iphe, parụ ẹka imegbabe-a? ²⁵ Hanaa mu jiko gẹ mu daghaa ẹnimu-a je ahuma ẹguru alị ono, nọ l'azụ ẹnimu Jiódanu azụ iya ọphuu ono; mbụ ẹguru alị úbvú úbvú ono; waa úbvú úbvú Lébanonu ono!’

²⁶ “Obenu l'ọo opfu ẹhu unu bẹ Chipfu gude tukoshi mu oke ẹhu-eghu iya; ọphu o kwedu ngaberu mu nchị. Chipfu gbenu sụ mu: ‘Be pfekwaa iya ọzo! Ta rwọekwa mu iphe ono, ịrwo mu ono! ²⁷ Nyihukwa úbvú Pisiga; lee ẹnya l'uzo ẹnyanwu-arịba; lee l'uzo isheli; lee l'uzo ndohali; waa l'uzo ẹnyanwu-awawa. Nọdu l'ẹka ono lee ẹnya l'alị ono; kele ị tịi dakwa ẹnimu Jiódanu-a alufu azụ iya ọphuu. ²⁸ Ọo g'i zia Jioshuwa iphe, oo-me; l'i mee g'obu shihu iya ike; g'o to te etete; kele ọo yẹbedua bụ onye e-du ndu-a g'ẹphe lufu azụ iya ọphuu je enworu alị ono, ịi-huma ono.’

²⁹ “Ọ bụru iya bụ; anyi dọshia lẹ nsụda ono, nọ-kube mkpukpu Bẹtu-Peyo.”

4

Mosisu epfu gẹ ndu Ízurẹlu meje iphe, a turu l'ekemu

¹ “Unubẹ unwu Ízurẹlu; unu ngabekwa nchị gẹ mu zia unu iphe, Chipfu toru ọkpa iya sụ g'e tsoje; yee iphe, ọ sụru g'e meje. Unu mekwaa ekemu-a g'unu anodu ndzụ; je alwuta alị ono nworu; mbụ alị ono, Chipfu, bụ Chileke nna unu phẹ abya unu anunu ono. ² Unu te eyekwakwa iphe, l'opfu-a, mu epfuru unu-a; ọphu unu ahabotakwa iya iphe; k'ọphu unu a-nodu eme ekemu Chipfu, bụ Chileke unu, bụ ekemu ono, mu aturu unu ono. ³ Unu gudewaa ẹnya unu huma iphe, Chipfu meru

l'opfu ẹhu agwa Balu-Peyo. Chipfu, bu Chileke unu meru iphe, bu ndu shi l'ime unu tsoru agwa, bu Balu-Peyo; ẹphe bukotaru mkpurupyata. ⁴ Obenu le g'unu ha, bu ndu noshiru ike l'ime Chipfu, bu Chileke unu be no ndzu rwua ntanu-a.

⁵ “Unu lekwa; mu zikwaru unu iphe, Chipfu toru okpa iya su g'e tsoje; bya ezia unu iphe, o suru g'e meje, bu iphe, Chipfu, bu Chileke mu suru ge mu zia unu; k'ophu unu a-wata iya ememe me unu laepho l'alì ono, unu eje alwuta ono. ⁶ Unu dobekwa ekemu ono; meje iya ememe; kele o ya bu mmamiphe unu; bya aburu iya bu l'iphe edoje unu enya l'iphu ndiphe, bu ndu e-mechaa numa iphemiphe ono, Chipfu toru okpa iya ono; pfuahaa su: ‘Okpobe-opfu bu l'oha-a, paru eka-a bukwa oha, maru iphe; bya aburu oha, iphe edoje enya!’

⁷ “Mbù-a; ?denu ohozo, ha shii, agwa phe no-kube ntse okpobe ano-kube ge Chipfu, bu Chileke anyi ano-kubeje anyi me anyi raku iya-a? ⁸ Too; ?denu ohozo, habaa shii, nweru ekemu, pfuru oto ge ndu owa-a, mu atushiru unu ntanu-a? ⁹ Oo epho g'unu kwaberu onwunu enya; unu anwuberu ndzu unu okpobe enya; a-nonya unu zoha iphe, unu gude enya unu huma; mbu g'o to lufu unu alufu l'okpoma jeye g'unu a-no-beru ndzu. O chia g'unu zia ya unwu unu; unu ezia ya unwu nwanwa unu phe. ¹⁰ Unu nyatakwa mboku ono, unu pfuru l'ataphu Chipfu, bu Chileke unu l'ubvu Horebu ono; mbu mboku ono, o suru mu: ‘Kukobe ndu Izurelu g'ephe dzukobe l'ataphu mu; g'ephe numa olu mu; k'ophu epe a-nwuta g'ephe e-shije akwabe mu ubvu; jasu g'ephe a-no-beru l'alì ono; teme epe ezikwaa ya pho unwu phe.’

¹¹ “O buru iya bu; unu kpiritaru ntse bya apfuru le mgboru okpa ubvu ono; oku, enwu phoophoopho l'eli ubvu

ono n̄du ebulihuje erwu echilab̄o imigwe. Ẹkameka gbak̄ota ọchii; urwukpu n̄du akp̄u k̄e t̄ututuutu; ẹkameka gbah̄ukota k̄e ts̄ukiribaa. ¹² Chipfu gb̄e l'ọku ono epfu an̄u unu. Unu n̄du an̄u olu-opfu; obenu l'unu ta ah̄umaduru onye epfu iya n̄u. Ọ b̄uepho olu-opfu kpoloko b̄e unu n̄umaru. ¹³ Ọ mee g'unu maru ọgbandzu iya, ọ s̄uru g'unu dobe, b̄u iya b̄u ekemu iri ono. O wokwaru iya ph̄o deeru unu l̄e mkpuma lab̄o, d̄u bach̄ibachi. ¹⁴ Chipfu bya akaru mu teke ono s̄u mu ḡe mu zia unu iphe, ọ t̄oru ọkpa iya s̄u g'e tsoje; ȳe iphe, ọ s̄uru g'e meje; k'ọphu unu a-n̄du eme iya l'al̄i ono, unu adagha eje enweru ono.”

Eebuchi abar̄u agwa ẹja

¹⁵ “Ọo ya b̄u l̄e-a; eshinu ọ d̄udu ụgbugba iphe, unu h̄umaru mb̄oku ono, Chipfu gb̄e l'ọku pfuru yeru unu l'úbvú Hor̄ebu ono; unu kwab̄ekwaru onwunu ẹnya ọkpobe akwab̄e; ¹⁶ a n̄nya; unu pȳia nt̄ekpe; gude merwua onwunu; pȳia ya; o yee iphe, oo-ye; ọphu l'o yeru nwoke; ọzoo nwanyị. ¹⁷ Ọzoo l'o yeru ụdu an̄u ọphu oo-ye l'eliphe-a; ọzoo l'o yeru ẹnu, ephe l̄e ph̄erephere; ¹⁸ ọzoo l'o yeru iphe, akp̄u wuruwuru l'al̄i; ọzoo ẹma, bu l̄e mini. ¹⁹ Mb̄u-a; unu kwab̄ekwa ẹnya; a -n̄nya; unu jeshia apali ẹnya imeli bya ah̄uma ẹnyanwu; ọzoo ọnwa; ọzoo kpokpode; mb̄ukpoo iphemiphe, n̄kota l'akpaminigwe; ọ guahaa unu ẹgu k'abar̄u ẹja; unu wata ph̄e ejeru ozi; mb̄u iphemiphe ono, Chipfu, b̄u Chileke unu meru; keshigbaaru ndiphe, n̄kota l̄e mkpula akpaminigwe-a l'ọphu. ²⁰ Obenu l'unub̄edua b̄e Chipfu l̄ofutaru l'ọ-ta-pf̄upfupfu ọku, ekeje mkp̄urukpu-ígwè; mb̄u l'o dufutaru unu l'al̄i l̄jiputu g'unu b̄uru iya ndu o ketar̄u l'oke; g'unu b̄unu iya-a ntan̄u-a. ²¹ T̄emanukwapho; mb̄edua b̄e Chipfu tukoshiakwaru

ẹhu-ẹghu iya l'opfu ẹhu unu; bya eribua ya l'angu ẹ
 mu ta adaghatadu ẹnyimu Jiódanu; ọphu mu abahudu
 l'ẹguru alì ono, Chipfu, bụ Chileke unu nuru unu g'ọ
 buri okiphe unu ono; ²² ẹ mu nwuhufutaje l'alì ẹka-a;
 l'ọ tọ dudu iphe, e-me ẹ mu daghata ẹnyimu Jiódanu.
 L'oo unubedua a-daghata iya je enworu ẹguru alì ono.
²³ Unu kwabekwa ẹnya g'unu ta azoha ọgbandzu Chipfu,
 bụ Chileke unu meru; unu l'iya gbaa. G'ọ tọ dukwa iphe
 ono, Chipfu, bụ Chileke unu suru g'unu ta abashiru ẹja
 ono, unu a-kpu; ọzoo pyia ntẹkpe, yeru iya nu. ²⁴ Noo
 kele Chipfu, bụ Chileke unu bukwa oku, ekepyashije
 iphe, ọ humaru; bya aburu Chileke, te ekwedu g'e koo
 ya okpa l'ishi.

²⁵ “Ọ -buri l'unu buchaaru l'alì ono; nọ ọdu; k'ọphu
 unu nwushichawaru unwegirima; bya enwechawaru
 unwu nwanwa; bya agbe teke ono mebyishiaha onwunu;
 mbu je emeta ntẹkpe g'unu emehabe iya; ọ du; shi nno
 mee ẹjo-iphe l'iphe Chipfu, bụ Chileke unu bya akpatsu
 iya ẹhu-ẹghu; ²⁶ mbu ẹ mu ekukwa igwe l'alì oku;
 g'ephe bya agbaa unu ekebe ntanu-a l'unu ta adukwa
 g'unu a-nọ-beru; unu alakota l'iyi l'alì ono, unu abya
 ada ẹnyimu Jiódanu eje enworu ono. Unu te ebukwaru
 iya nọ ọdu; l'e mewaa unu; unu echihu. ²⁷ Ọzo bu ẹ
 Chipfu a-chikashi unu g'unu dzuru ohamoha; l'ọ buri
 nwa ndu habe nwahabe l'a-wafu l'ohamoha ono, Chipfu
 a-chiru unu laa ono. ²⁸ Eka ono be unu a-baru agwa,
 nemadzu gude ẹka mee ẹja; mbu iphe, bu mkpuma;
 yee mkpurukpu oshi be ọ bu. Iphe, ta aphudu ọzo;
 ọphu ọonudu iphe ẹ nchi; ọphu oorijedu nri; teme
 ọphu ọonudu ishishi iphe. ²⁹ Oke unu -nọdu l'eka ono
 cho Chipfu, bụ Chileke unu be unu a-chotakwa iya-
 a; m'ọ buri l'unu gude obu unu g'ọ ha; me ndzu unu
 g'ọ ha gude cho ya. ³⁰ Teke unu jehaaru iphe-ehuka

ono; mbu teke iphemiphe-a nwukotaru kpua unu be o -be l'ikpazu iya be unu a-dakobe woru iphu ghaaru Chipfu, bu Chileke unu; bya emeahaa opfu iya. ³¹ Eshinu Chipfu, bu Chileke unu bu Chileke, aphuje obu-imemini; be o to jikakwa unu; ophu oomebyishikwa unu; ophu ozohakwa oghandzu ono, yele nna unu oche phe gbaru ono, bu ophu o riru angu yeru phe.”

Abubu, Chipfu bu Chileke

³² “Mbu-a; unu gbeshikwa nta-a kpa ishi iphe, meru le teke k'azu; teme a nwua unu; mbu e -shi teke Chileke meru nemadzu le mgboko. Unu kpaeshikwa ishi jeye l'eka imigwe beru; ali beru; g'unu maeshikwaru me iphe, paberu eka egube-a mejewaru; ozoo l'a numajewaru etu iya. ³³ ?O duru ndu ozo, numajewaru eka Chileke gbeshikwa l'oku epfu opfu; g'unu numaru-a; mecha nodu ndu? ³⁴ To ?o duru agwa, tujeru ama anafutaru onwiya oha, no l'eka ndu ohozo? Mbu-a gude ohtama; waa iphe-ohumalenya; waa iphe, du biribiri; waa ogu; gude ike me agburehu iya; yee oke n-yemebvu; egube ono, Chipfu, bu Chileke unu meru unu l'ali ndu Ijiputu; unu gude enya unu huma ono? ³⁵ E goshiru unu iphe ono; k'ophu unu a-maru l'oo Chipfu bu Chileke; l'o to duedu Chileke ozo, du nu. ³⁶ O gbeshikwa l'imigwe mee g'unu numa olu iya; shi nno loo unu eka le nchi. O goshi unu o-ta-pfupfupfu oku iya l'eliphe; unu numa olu-opfu, o gbeshikwa l'ime oku ono epfu. ³⁷ Oo kele o yeru nna unu oche phe obu; hota oshilokpa phe; meru g'o gude yebdua l'onwiya gude okpukpu-ike iya dufuta unu l'ali Ijiputu; ³⁸ bya achifuru unu ohozo, kagbaa unu shii; ka unu okpehu; bya edubata unu l'ali phe ono; woru iya nu unu g'o buru okiphe unu, bunu iya bu g'o du ntanu-a. ³⁹ Oo ya bu l'iphe, unu a-maru ntanu-a; l'o dukwapho unu l'okpoma bu l'oo

Chipfu bu Chileke l'imigwe ophu no epherekerephe; bya aburu iya l'eli ali ophu no iya le mkpula; l'o to duedu Chileke ozo. ⁴⁰ Oo ya bu le-a; unu tsojekwa iphe, o toru okpa iya su g'e tsoje; unu emejekwapho ekemu ya ono, bu ekemu, mu aturu unu ntanu-a. Oo ya bu g'iphe aduru unu le ree; duru unwu unu m'unu nochaa laa; waa k'ophu ndzu unu a-du ogologo l'ali ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu g'o buru k'unu jasu l'ojejeje ono."

Mkpukpu, onye gburu nemadzu
a-noduje ezeru ndzu

(Ogu 35:9-34; Dit 19:1-13; Jios 20:1-9)

⁴¹ Oo ya bu; Mosisu kpafu mkpukpu eto dobe iche l'uzo enyanwu-awawa enyimu Jiordanu; ⁴² aka onye gburu nemadzu ibiya; ebe o lekebeduru enya; a-gbajeru laa; m'o budu l'onye ono dujehawaru onye obu ashi. G'onye du nno gbaru laa le mkpukpu lanu l'ime mkpukpu eto ono je anodu; zeeru ndzu iya. ⁴³ Epha mkpukpu ono bu: Beza, no l'echiegu, dabyiru baswaa. Ono bu aka oshilokpa Rubenu a-gbajeru laa. Mkpukpu ozo buru Ramatu, no l'ali Giladu; bu aka oshilokpa Gadu a-gbajeru laa. Ozo buru Golanu; no l'ali Beshanu, bu iya bu aka oshilokpa Manase a-gbajeru laa.

Mosisu eme g'ekemu doo enya

⁴⁴ Qwaa bu ekemu, Mosisu turu doberu ndu Izurelu. ⁴⁵ Qwaa buru iphe, Chipfu turu l'ekemu; bya aburu iphe, o toru okpa iya su g'e tsoje; waa iphe, o suru g'e meje; mbu iphe Mosisu pfushikotaru nu unwu Izurelu g'ephe shichaa l'ali Ijiputu wufuta; ⁴⁶ mbu teke ephe no le nsuda, no le mgboru mkpukpu Betu-Peyo, l'uzo enyanwu-awawa enyimu Jiordanu; l'ali Sihonu, eze ndu Amoru, bu onye shi buru le mkpukpu Heshibonu, bu

onye ono, Mosisu yẹle ndu Ízurẹlu lwu-gburu g'ẹphe shi l'alị Ijiputu wufuta ono. ⁴⁷ Ẹphe nworu alị Sihonu ono; yẹe alị Ogu, bu eze ndu Beshanu. Ndu eze labo ono bu ndu eze ndu Amoru, shi buru l'uzo ẹnyanwu-awawa ẹnyimu Jiordanu. ⁴⁸ Alị ono gbẹ lẹ mkpukpu Arowa, no l'aguga nsuda nggele Anonu; rwua ubvu Siriyonu, bu iya bu ubvu Hamonu. ⁴⁹ Nsuda Araba l'ophu l'uzo ẹnyanwu-awawa Jiordanu; gbiriri jasụ l'eze-ẹnyimu nsuda Araba; mbụ gbazeta l'ubvu Pisiga tuko yikotarua iya.

5

Ekemu iri

(Awu 20:1-17)

¹ Tọbuda iya bu; Mosisu bya ekukobe ndu Ízurẹlu g'ẹphe ha bya asu phe-a: “Unube ndu Ízurẹlu; unu numakwa iphe, Chipfu toru okpa iya su g'e tsoje; yẹe iphe, o suru g'e meje, mu epfu eye unu lẹ nchi ntanu-a. Unu nwua ya onwu-ekwo; unu edobe iya edobe; eme iya ememe. ² Chipfu, bu Chileke anyi be mekwaru; anyi l'iya gbaa ndu l'ubvu Horebu. ³ O to bukwa nna anyi oche phe be ẹphe lẹ Chipfu gbaru ndu obu; o kwa anyibedua; mbụ g'anyi hakota, bu ndu no ndu l'eka-antanu-a. ⁴ Chipfu gbekwa l'ime oku pfuru opfu nu unu l'iphu l'iphu l'eli ubvu. ⁵ Teke ono be mu pfuru lẹ mgbaka unu lẹ Chipfu; epfuru unu iphe, Chipfu pfuru; noo kele ndu oku ono agu unu; ophu unu enyihuduru ubvu ono. Iphe, o pfuru bu:

⁶ “O kwa mbedua bu Chipfu, bu Chileke unu, bu onye dufutaru unu l'alị Ijiputu; mbụ l'alị aka ono, unu shi buru ohu ono.

⁷ “Ta adukwa iphe ozo, ii-bajeru aja; gbahaa mbedua.

⁸ “G'o to dukwa ntekepe, ii-metaje dobe; mbụ iphe, dukpoo g'iphe, du l'imigwe l'ephekerephe; ozoo iphe,

nọ l'eli alì lẹ mkpula igwe; ọzoo iphe, bu lẹ mini-me alì. ⁹ Ta abajekwaru phẹ ẹja; ọp̄hu i jekwaru phẹ ozi; kẹle mbẹdua, bụ Chipfu; bya aburu Chileke ngu bụkwa Chileke, l'ekoje okophoo. Mu ahụjekwa ndu kp̄oru mu ashì ahùhù k'ẹjo-iphe, ẹphẹ meru mu; hùchaa mẹ ụnwu phẹ; hùrwuchaa ya ọgbo k'ẹto mẹ k'ẹno. ¹⁰ Mu nọdu aphụjekwanu obu-imemini l'ẹhu ụnu-kuru-unu ndu yeru mu obu bya edobe ekemu mu.

¹¹ “ Te ekujekwa ẹpha Chipfu, bụ Chileke ngu kẹ mmanụ; kẹle onye eku ẹpha Chipfu kẹ mmanụ bẹ ọ tọo hakwa g'ọ tọ nma iya ikpe.

¹² “ Dobekwa eswe-atụta-unme nsọ, bụ iya bụ iphe, Chipfu, bụ Chileke ngu s̄uru g'i meje. ¹³ Ọo ujiku ishii bẹ ii-seje akanya; jek̄ota ozi ngu g'ọ ha. ¹⁴ Obenu l'abalì k'ẹsaa bụ eswe-atụta-unme kẹ Chipfu, bụ Chileke ngu. G'ọ tọ dukwa ozi, ii-je mbọku ono. Te ejekwa ozi; ọp̄hu nwa ngu nwoke ejekwa; ọp̄hu nwa ngu nwanyị ejekwa; ọp̄hu onye nwoke, ì gbaru ohu ejekwa; ọp̄hu onye nwanyị, ì gbaru ohu ejekwa; ọp̄hu oke-eswi ngu ejekwa; ọp̄hu nkapfụ-ìgara ngu ejekwa; ọp̄hu ọ dukwa iphe-edobe ngu ọp̄hu e-je nụ; ọp̄hu onye byaru abyabya, nọ l'ibe ngu ejekwa; g'onye nwoke, ì gbaru ohu; yẹe onye nwanyị, ì gbaru ohu tụtakwa unme g'ìituta. ¹⁵ Tẹme; nyatakwa l'i shi b̄uru ohu l'alì Ijiputu; l'ọo Chipfu, bụ Chileke ngu gude ike; mẹ agburehu iya dufuta ngu l'ẹka ono. Noo g'ọ gude Chipfu, bụ Chileke ngu nọdu aturu ngu iya l'ekemu s̄u g'ì tụtajekwa unme l'eswe-atụta-unme.

¹⁶ “ Kwabẹjekwa nna ngu yẹe ne ngu ùbvù, bụ iya bụ iphe ono, Chipfu, bụ Chileke ngu s̄uru g'i meje ono-a; k'ọp̄hu ìi-n̄oriberu ndzụ; mẹ k'ọp̄hu iphe a-d̄uru ngu lẹ ree l'alì ono, Chipfu, bụ Chileke ngu abya ngu anunu ono.

¹⁷ “ Te egbujekwa ọchi.

¹⁸ “ Ọp̄hu i rijekwa ogori.

19 “ Ọphu i zijekwa iphuru.

20 “ Ọphu ị gbajekwa nwibe ngu ekebe ntuphu-ire.

21 “ Ọphu nyee nwibe ngu agujekwa ngu. Ọphu ụlo nwibe ngu; ọzoo alị iya; ọzoo ndu ọ gbaru ohu; ọzoo oke-eswi iya; ọzoo nkapfu-igara iya; ọzoo iphe, bukpo iphe, nwibe ngu nweru enweru adujekwa ngu g'a sụ l'ọo ngu nwe iya.

22 “Ono bụ opfu, Chipfu gbẹ l'ime ọku raa arara ye unu lẹ nchị l'eli úbvú l'eka unu dzuru edzudu. Mbụ l'úbvú ono, urwukpu yẹe ọchii sopyaberu ono. Ọ tọ dudu iphe ọzo, o yekoberu iya. O woru iya dee l'eli mkpuma labo, dū bachibachi nū mu ono.”

Ndzụ agụ ndu Ízurẹlu
l'úbvú Sayinayi
(Awụ 20:18-21)

23 “Tobudu iya bụ; o be g'unu nūmaru olu ono, gbẹ l'ime ọchii epfu anụ unu ono; kele ọku ono bụ l'eli úbvú ono bẹ ootsu; iphe, bukpo ndu-ishi l'okpa-ipfu l'okpa-ipfu unu; yẹe ndu bụ ọgerenya unu wụ-pfuta mu.

24 Unu bya asụ mu: ‘Nta bẹ Chipfu, bụ Chileke anyi goshiwaru anyi akpabiri iya; waa g'ọ habe shii. Teme anyi nūmakwapho olu-opfu iya, ọ gbẹ l'ime ọku ono epfu. Ntanụ-a bẹ anyi hūmawaru lẹ Chileke pfuru opfu yeru nemadzụ; ọ nọduele-a ndzụ. 25 Ọle nta-a; ?bụ g'anyi nwushihu tọ? Kele ẹjo ọku-a l'e-kegbushikwa anyi; mbụ l'anyi -nūmabaa olu Chipfu, bụ Chileke anyi ọzobaa bẹ anyi a-nwuhukwa. 26 Noo kele ọ tọ dudu nemadzụ mmanụ nūmajewaru ẹka Chileke, dzụ ndzụ; gbẹ l'ọku epfu opfu; g'anyi nūmaru iya-a; mechaa dzuru ndzụ-a.’
27 Unu sụ mu gẹ mu jekubechia Chipfu, bụ Chileke anyi ntse; je anūmakota iphemiphe, oopfu. E -mechaa; mu

abyawarọ bya akọoru unu iphe, Chipfu, bụ Chileke anyi pfuru. L'unu angabẹ-a nchị; mee iphe, o pfuru.

²⁸ “Tọbudu iya bụ; Chipfu bya anụma iphe, unu epfu teke ono, unu epfu eyeru mu ono; bya asụ mu: ‘Mu nụmakotaru iphe, ndu ono pfuru ngu. Iphemiphe, ẹphe pfuru dụkwa ree. ²⁹ Ọme l'ọo kẹ g'obu phẹ dụwaro g'ọ dụ-a je asuru; mbụ g'ẹphe tsụje mu ebvu; dobe iphemiphe, mu turu l'ekemu; mẹ iphe adụkwaru phẹ lẹ ree; yẹe unwu phẹ jasụ l'ojejeje! ³⁰ Tugbua; je asụ phẹ g'ẹphe laphuchawarọ azụ l'ulo-ekwa phẹ. ³¹ Ole gẹ gụbedua nọ-kubekwa mu l'eka-a; k'ọphu mu a-kọru ngu iphemiphe, mu turu l'ekemu; yẹe iphe, mu tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje; yẹe iphe, mu sụru g'e meje; bụ iphe, iizi phẹ g'ẹphe meje l'alị ono, mu abya phẹ anụ g'ẹphe nworu ono.’

³² “Ọo ya bụ; unu kwabekwa ẹnya; meje iphe, Chipfu, bụ Chileke unu sụru g'unu meje. Unu ta ahakwa iya; meahaa iphe ọzo. ³³ Unu tukojekwa ụzo ono shije; mbụ ụzo ono, Chipfu, bụ Chileke unu sụru g'unu shije ono; k'ọphu unu a-nọdu ndzụ; waa k'ọphu iphe aduru unu lẹ ree; wafua k'ọphu unu a-karọ nka l'alị ono, unu e-nworu ono.”

6

Iphe, a tū-doru ekemu ọbu

¹ “Ọwaa bugbaa iphe, Chipfu turu l'ekemu; waa iphe, ọ tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje; waa iphe, ọ sụru g'e meje, bụ ọphu Chipfu, bụ Chileke unu sụru gẹ mu zia unu g'unu meje l'alị ono, unu adagha ẹnyimu Jiọdanu eje enworu ono; ² mbụ k'ọphu unubedua; mẹ unwu unu; mẹ unwu nwanwa unu a-nọ atụ Chipfu, bụ Chileke unu ebvu; emeje iphe, ọ tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje; waa iphe, ọ turu l'ekemu, bụ iphe, mu epfuru unu g'unu meje jasụ g'unu

a-nọ-beru; k'ọphu unu a-ka nka. ³ Unubẹ ndu Ízurelu; unu ngabẹ nchị. Unu letakwa ẹnya mee iphemiphe ono; k'ọphu iphe a-duru unu lẹ ree; tẹme unu ajaa àjàjà ka l'ọtu l'alị ono, bụ alị, mini ẹra-eswi yẹe manụ-ẹnwu asọ gẹ mini ono, bụ iya bụ iphe, Chipfu, bụ Chileke nna unu phẹ kweru unu ukwe iya.

⁴ “Unubẹ ndu Ízurelu; unu nụmakwa iya: Chipfu, bụ Chileke anyi bukwa Chileke lanụ bẹ ọ bụ. ⁵ Ọo ya bụ g'unu gude obu unu g'ọ ha; yẹe ndzụ unu g'ọ ha; waa ike unu g'ọ ha ye Chipfu, bụ Chileke unu obu. ⁶ G'ekemu-a, mu aturu unu ntanụ-a bukwaru unu eburu l'ọkpoma. ⁷ Unu zijekwa iya unwegirima unu ọkpobe ezizi. Unu egude iya abọ l'ụja mẹ unu nọdu anọo l'oma ụlo unu; mẹ teke unu eje ije lẹ gbororo; mẹ teke unu zẹ azẹ; mẹkpoo teke unu pfulu apfulu. ⁸ Unu gbajeru iya l'ẹka g'ọ buru iphe-ọhubama; unu epfubeje iya l'ọnu-iphu; k'ọphu unu a-nyatajẹ iya. ⁹ Unu dee ya edede l'ọkpa mgbo ụlo unu; wafua l'oguzo ibe unu.

¹⁰ “K'ọphu bụ lẹ-a; teke Chipfu, bụ Chileke unu dubataerupho unu l'alị ono, o riru angụ lẹ ya a-nụ nna unu oche phẹ, bụ Ébirihamu; waa Áyizaku; waa Jiékọpu ono; mbụ eze mkpukpu lẹ mkpukpu ono, dughbaa ree, abudu unu kpuru iya l'onwunu ono; ¹¹ nụkwapho unu ụlo, bughbaa iphe, dụ ree jiru iya; iphe, abudu unu kwaru iya ye l'ụlo ọbu; nụ unu ọmi-mini ono, abudu unu turu iya ono; nụ unu opfu-vayinu; yẹe oshi olivu, abudu unu yegbaaru iya ono; teke ono, unu a-nọdu eri nri eriji ẹpho ono; ¹² unu kwabekwa ẹnya; g'unu ta azọha Chipfu, bụ iya dufutaru unu l'alị Ijiputu ono, bụ ẹka ono, unu shi buru ohu ono. ¹³ Unu tsuje Chipfu, bụ Chileke unu ebvu. Unu jejeru iya ozi. Unu egudeje ẹpha iya eri angụ. ¹⁴ Unu te etsokwaru agwa ọzogba; mbụ agwa ndu ono, bupheru unu mgburugburu ono. ¹⁵ Ọdumeka bẹ ẹhu-eghu Chipfu,

bụ Chileke unu a-dapfutakwa unu; mebyia unu; mee unu; unu achiḥu l'eliphe-a; kẹle Chipfu, bụ Chileke unu bụkwa Chileke, l'eko okophoo.

¹⁶ “Unu ta ahụkwa Chipfu, bụ Chileke unu ama; egube ono, unu hụru iya ya lẹ Masa. ¹⁷ Unu túbekwa nvọ; hụma l'unu emeje iphemiphe, Chipfu, bụ Chileke unu sụru g'unu meje; mẹ iphe, ọ tūru l'ekemu; yẹe iphe, ọ tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje. ¹⁸ G'iphe, unu e-meje bụkwaru iphe, pfuru nhamunha bya aburu iphe, dū ree l'ẹnya Chipfu; k'ọphu iphe a-duru unu lẹ ree; waa k'ọphu unu a-dū ike bahụ je enworu eguru alị ono, bụ ọphu Chipfu rifuru nna unu oche phẹ angụ iya; ¹⁹ sụ lẹ ya a-chifukotaru unu ndu ọhogu unu phẹ g'ẹphe lufu unu l'iphu, bụ iya bụ gẹ Chipfu pfuru iya.

²⁰ “Teke o beru l'iphu; unwu unu -jia unu sụ: ‘?Bụ gūnu bẹ ọ bụ; mbụ iphe, Chipfu, bụ Chileke anyi tūru l'ekemu-a; yẹe iphe, ọ tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje-a; waa iphe, ọ sūru g'e meje-a?’ ²¹ Iphe, unu e-pfuru unwu unu ono bụ l'unu shi buri ohu Fero l'alị Ijiputu; Chipfu gude ọkpehu, dū iya l'ẹka dufuta unu. ²² Teme unu gude ẹnya unu hūma iphe-ọhumalenya; waa oke iphe, daru kpaakpaa, Chipfu meru kpua alị Ijiputu; yẹe Fero; waa ndu alị iya l'ophu. ²³ L'ọ dufutaru unu l'ẹka ono; bya anụ unu alị ono, o kweru nna unu oche phẹ ukwe iya; bya eriru angụ yeru phẹ iya ono; ²⁴ bya asụ unu g'unu tsokotaje iphe-a, ọ tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje-a; teme unu atsujekwapho Chipfu, bụ Chileke unu ebvu; g'iphe aduru unu lẹ ree; wafua g'unu akaa nka; bunu iya bụ g'ọ dū ntanụ-a. ²⁵ L'ọ -buru l'unu kwaberu ẹnya; dobekota iphe, bụkpoo ekemu-a l'ataphu Chipfu, bụ Chileke unu, bụ iya bụ iphe, ọ sūru g'unu meje-a; bẹ unu bụakwaa ndu pfuberekoto l'iphu iya.”

7

Ndibe Chipfu

(Awu 34:11-16)

¹ “Teke Chipfu, bu Chileke unu durwutaerupho unu ali ono, unu eje enworu ono; bya achishierupho unu ikpoto oha ono; mbu ndu Hetu; waa ndu Gigashi; waa ndu Amoru; waa ndu Kenanu; waa ndu Perezu; waa ndu Hevu; wakwapho ndu Jiebusu; ohamoha esaa, kachaa unu shii; bya akachaa unu okpehu ono; ² mbu-a; teke Chipfu, bu Chileke unu -woeru phe pho ye unu l'eka; unu gbushikotakwa phe; unu tukokwaphe mebyishibebe. G'unu l'ephe ta agbakwa ndzu; ophu unu aphukwaru phe obu-imemini. ³ G'unu l'ephe te kegbakwaru nanyi. Unu te ekukwaru unwada unu kee unwu phe; ophu unu alutajekwa unwada phe. ⁴ Noo kele ephe e-mekwa unwu unu ono; ephe ahaa ya etsotso; je awata ejeru agwa ozogba ozi. Noo teke unu e-me; ehu eghuahaa Chileke eghu; l'oomee unu; unu achihu nchihu lanu. ⁵ Waa iphe, unu e-me phe bu owa-a: Unu tuko oru-ngweja phe mebyishikotachaa; unu etsukposhichaa mkpuma, ephe doberu nsu; unu atuko itso Ashera phe gbutsushia; woru ntekpe phe l'ophu kpokota oku. ⁶ Noo kele unu bu oha, duru Chipfu, bu Chileke unu nsu. Mbu le Chipfu, bu Chileke unu hotawaru unu g'unu buru oha, o doberu iche g'o buru nkiya. O doberu unu; unu no-ngoo iphe, bu ndu nokota l'eliphe l'ophu.

⁷ “Iphe, kparu iphe, unu du Chipfu l'obu; o hota unu ta abukwa l'unu ka ndu ozo igwerigwe; g'o gb'e buru unu be kachaa nwanshi le ndiphe l'ophu-a. ⁸ Ochia l'oo le Chipfu yeru unu obu; waa kele iphe ono, o rifuru angu iya l'iphu nna oche unu phe le ya e-meru unu ono be o mefutaje; meru g'o gude Chipfu gude okpehu, du iya l'eka dufuta unu; bya agbafuta unu l'eka ono, unu shi

buru ohu ono; mbu l'eka Fero, bu eze ndu Ijiputu. ⁹ Oo ya bu le-a; makwaru le Chipfu, bu Chileke ngu bukwa Chileke; mbu Chileke, apfushije ike l'iphe, o kweru ukwe iya; buru Chileke, edobeje ogbandzu, yee ndu yeru iya obu gbaru; teme o nodu egoshije phe l'o yeru phe obu; mbu ndu ono, yeru iya obu bya emeje iphe, o suru phe g'e meje. Iphe ono be oomeje unu-kuru-unu ogbo. ¹⁰ O nodu apfuje ndu kpuru iya ashị ugwo l'iphe phe; mbu l'oomeje; ephe aburu mkpurupyata. Mbu-a; ndu kpuru iya ashị be o to kpokwa upfu emelata. ¹¹ Oo ya bu le-a; unu kwabekwa enya mejekwa iphe, Chipfu turu l'ekemu; unu etsoje iphe, o toru okpa iya su g'e tsoje; waa iphe, o suru g'e meje; ge mu aturu iya unu ntanu-a.”

*Obunggo, ee-bu onye emeje iphe,
a suru g'o mee*

(Uke 26:1-13; Dit 28:1-14)

¹² “Su-a; o -buru l'unu ngaberu nchi l'ekemu-a; unu dobe iya; eme iya ememe; be Chipfu, bu Chileke unu e-dobekwa ogbandzu iya ono; yee n-yemobu iya ono, bu ophu o riburu nna oche unu phe angu l'oo-me. ¹³ Oo-ye unu obu; kebe unu l'oma; l'o mee unu; unu adu igwerigwe. L'o gokwarupho onu-oma nu unwu unu; waa iphe, unu meberu l'ali; mbu ereshi unu; me me unu; me manu unu; mee g'eswi unu; yee aturu unu; waa eghe unu nodu azu azuzu l'ali ono, o riburu nna unu oche phe angu le ya a-nu unu ono. ¹⁴ G'oo-shi kebe unu l'oma a-kachaa ke ndu ozo shii. O to dudu nwoke, te eyedu ime; ozo nwanji, ta atsudu ime, byaru adu l'echilabo unu; ophu o dudu l'iphe-edobe unu. ¹⁵ Ozo bu le Chipfu a-tuko iphe-ememe wofu l'ehu unu; ophu o dudu ejo o-me-l'ehu ndu Ijiputu ono, unu maru ono me nanu, o byaru ekwe g'o mee unu. Oo ndu unu du ashị be oo-gude

iya dapfu. ¹⁶ Unu tũkokwa ndu ono, Chipfu, bũ Chileke unu abya unu eye l'ẹka ono gbushia. Unu ta aphũjekwaru phẹ obu-imemini; ọphu unu ejejekwaru agwa phẹ ozi; kẹle ono a-bũkwaru ọnyà bẹ a gbabẹru unu.

¹⁷ “Unu a-gbẹkwaro sũ: ‘Ọhamoha-a kagbakwa anyi ọkpehu. ?Denu g'anyi e-shi lwua phẹ?’ ¹⁸ Obenu lẹ-a; unu ta atsũkwa phẹ ebvu. Unu nyatakwa iphe, Chipfu, bũ Chileke unu meru Fero; yẹe ndu Ijiputu l'ophu. ¹⁹ Unu gude ẹnya unu ẹbo ẹbo hũma oke ọhutama; waa iphe-ọhumalenya; waa iphe, dũgbaa biribiri, Chipfu, bũ Chileke unu gude ike; mẹ agburẹhu iya dufuta unu. Noo gẹ Chipfu, bũ Chileke unu e-me iphe, bũkpoo ndu ono, unu atsũ ebvu ono bũ ono. ²⁰ Ọzo bũ lẹ Chipfu, bũ Chileke unu l'e-ye èvù g'o je adatsu phẹ; gbagbushiaha phẹ gbiriri jasũ teke ọo-gbagbushibẹbe mẹcha ndu ọphu nahũru unu je edomia onwophe. ²¹ G'ẹphe be yekwa unu ebvu; kẹle Chipfu, bũ Chileke unu nọkwa l'echilabọ unu; mbũ Chileke ono, parũ ẹka bya abũru onye aatsũ ebvu ono. ²² Chipfu, bũ Chileke unu a-tọ nwẹhu chĩshiaru unu ọhamoha ono, nọ-chiru unu ọzo ono. Unu ta adũkwa ike erwushikọta phẹ mgbo lanũ; ọdumeka bẹ ẹjo anũ-ẹgbudu a-pakwa ẹka l'echilabọ unu. ²³ Obenu lẹ Chipfu, bũ Chileke unu e-wokwanũru phẹ ye unu l'ẹka. Oo-meje g'ùtsú daa l'echilabọ phẹ jasũ unu atũko phẹ gbushichaa. ²⁴ Ọo-tũko ndu eze phẹ g'ẹphe ha yekọta unu l'ẹka; unu emee g'ẹpha phẹ chĩhu lẹ mkpula akpaminigwe-a. Ọ tọ dũdu onye adũ ike apfũru g'unu l'iya mee jasũ teke unu e-mebyishibẹbe phẹ g'ẹphe ha. ²⁵ Ntẹkpe agwa phẹ bẹ unu a-kpọ ọku. Gẹ mkpọla-ọchaa; ọzoo mkpọla-ododo, a wũru lẹ ntẹkpe ono ta agũjekwa unu agũgu ophu. Ọphu unu ewotajẹkwa iya nworu enworu; ọdumeka bẹ ọo-bũkwaru ọnyà nmata unu; kẹle ọ bũkwa eme ahũma

l'èhu Chipfu, bụ Chileke unu. ²⁶Ọp̄hu unu ewobatajèkwa èjò ahụma ono l'ulo unu; a n̄nyakwa unu b̄uru ndu a t̄uru ọnu g'èp̄he b̄u-a. Ọchia ip̄he, unu e-me b̄u g'unu kp̄okotaje iya ashì; unu as̄okota iya oyi; noo k̄ele ọ b̄u ip̄he, a t̄uru ọnu.”

8

Ta az̄h̄akwa Chipfu

¹ “Unu kwabèkwa ẹn̄ya tsoru ekemu-a, mu at̄uru unu n̄tan̄u-a; k'ọp̄hu unu a-n̄odu ndz̄u jaa àjàjà ka l'ọtu; jekwaph̄o enworu al̄i ono, Chipfu kweru nna unu oche ph̄e ukwe iya; bya eriru anḡu yeru ph̄e iya ono. ² Unu nyatakwa ḡe Chipfu, b̄u Chileke unu gude dua unu ụkporo apha lab̄o l'echiègu; gude nno ḡo-zeta unu; h̄ukwaapho unu ama; ḡe ya maru ip̄he, d̄u unu l'obu; mb̄u ḡe ya maru; ?m̄e unu e-meje-a ekemu iya; t̄oo unu te emedu? ³ Ọ ḡo-zetaru unu mee g'ègu ḡu unu; bya an̄u-a unu mana, b̄u nri unu amahadaa; ọp̄hu nna unu oche ph̄e amad̄u iya; k'ọp̄hu unu a-maru l'ọ t̄o b̄udu nri kp̄urumu b̄e amad̄u e-gudeje n̄odu ndz̄u. Ip̄he, amad̄u e-gude n̄odu ndz̄u b̄u ip̄he, b̄ukpoo op̄fu, shi Chipfu l'ọnu. ⁴ L'ime ụkporo apha lab̄o ono b̄e uwe unu akah̄uduru; ọp̄hu ọkpa abyad̄uru unu ẹrwa. ⁵ Ọo ya b̄u g'o dokwaa unu ẹn̄ya ree; l'ọo g'amad̄u ah̄ije nwa iya ah̄h̄u-a b̄u ḡe Chipfu, b̄u Chileke unu ah̄ije unu. ⁶ Noo g'o gude unu jee edobe ekemu Chipfu, b̄u Chileke unu; tsoje ụzo iya; ts̄uje iya ebvu; ⁷ k̄ele Chipfu, b̄u Chileke unu edu unu ala l'al̄i, d̄u ree; al̄i, mini, shi l'ime al̄i anw̄u sh̄okoshoko; t̄eme nggele n̄odu as̄o iya gborogboro. ⁸ Mb̄u al̄i, witi; m̄e bal̄i; m̄e vaȳinu; m̄e oshi figu; m̄e oshi itorokuma jiru ejiji; mb̄u al̄i, oshi olivu; m̄e man̄u-ẹn̄wu jiru ejiji. ⁹ Ọ b̄u al̄i, ụko nri ta abyad̄u ad̄uru unu; ọp̄hu ọ d̄udu m̄e ip̄he lan̄u, ụko iya, bya ad̄uru unu

l'alì ono. Mkpuma, nọ iya nụ bụkọta mkpụrukpu-ígwè; tẹme úbvú úbvú, nọgbaa ya nụ bẹ unu a-nọdu ebvutajẹ onyirubvu. ¹⁰ Teke unu richaarụ nri; ẹpho ji unu; unu tujekwa Chipfu, bụ Chileke unu ẹpha k'ẹguru alì ono, ọ nụru unu ono.

¹¹ “Unu kwabekwa ẹnya g'unu ta azọha Chipfu, bụ Chileke unu; mbụ g'unu ta aha emeje ekemu iya; yẹe iphe, ọ sụru g'e meje; yẹe iphe, ọ tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje, bụ iya bụ ekemu ono, mu aturu unu ntanụ ono. ¹² Unu kwabekwa ẹnya g'ọ tọ bụ; unu -rijeephọ nri rijiaha ẹpho; bya awata akpushi ụlo, dughbaa ree buru l'ime iya; ¹³ eswi unu yẹe aturu unu; mẹ egbu unu -wataephọ azushi; mkpọla-ọchaa unu; mẹ mkpọla-ododo; mewardọ iphemiphe, unu nweru enweru bya aduephọ shii; ¹⁴ unu eworu ọkpoma kpọ-vube; zọhaa Chipfu, bụ Chileke unu, bụ iya dufutaru unu l'alì Ijiputu ono; mbụ l'ẹka ono, unu shi bụru ohu ono. ¹⁵ Mbụ onye ono, duru unu ghakọta echiegu ono, parụ ẹka bya eye ebvu ono; ẹka ẹjo-agwọ dughbaa; akpị dụ iya; tẹme ọ kpọhu nkụ; ọphu mini adudu iya; ọ bụru lẹ mkpuma, kpọru jegengu bẹ o shi ekufutajẹru unu mini. ¹⁶ Mbụ onye bụ iya nụru unu mana l'echiegu, bụ nri, nna unu oche phẹ amadụ. Ọ bụru iphe, kparụ iya nụ bụ l'oome g'ọ gọ-zeta unu; hụa unu ama; meeru unu ree l'ikpazụ iya. ¹⁷ Unu ta asunuphọ l'ime obu unu: ‘Ọ kwa ike unu; waa ike ẹka unu bẹ unu gude kpatakọta ẹku-a.’ ¹⁸ Obenu lẹ-a; unu nyatajekwa Chipfu, bụ Chileke unu; kẹle ọo yẹbedua nụru unu ike, unu gude akpa ẹku ọbu; k'ọphu oo-me g'ogbandzu ono keru, bụ ọphu o riru nna unu oche phẹ angụ iya ono; ẹgube ọ dụ ntanụ-a. ¹⁹ Ọ -bụkwanuru l'unu zọharu Chipfu, bụ Chileke unu ililekpọo; bya awata etso agwa; jeahaarụ phẹ ozi; baaharụ phẹ ẹja bẹ mu agbakwarụ unu ama ntanụ-a sụ: L'ọ tọ dukwa iphe, e-me g'unu ta

laebe l'iyi. ²⁰ O kwa g'ohamoha ono, Chipfu nọ l'iphu unu mebyishia ono lakotaru l'iyi bu g'unu a-lakota l'iyi; m'ọ -buru l'unu te emeduru olu Chipfu, bu Chileke unu.”

9

Ekwefu ike ndu Ízurẹlu

¹ “Unube ndu Ízurẹlu; unu gebekwapho. O kwa ntanu-a be unu abya adaghata enyimu Jiódanu; g'unu je enworu ohamoha, kakota unu shii; bya akakota unu okpehu; mkpukpu le mkpukpu, kagbaa unu shii; teme e gudegbaa igbulọ, su-pfuru l'imigwe kpụ-pee ya mgburugburu. ² Mbụ ndu parụ eka bya ahagbaa ke phengara phengara; mbụ ndu Anaku, bu ndu unu maru amaru; teme unu nọdu anumajewaa etu, aanmaje su: ‘?Bu onye sūru akpafu unwu Anaku l'iphu?’ ³ Ole o bu; g'o dokwaa unu enya ntanu-a l'ọo Chipfu, bu Chileke unu bu onye e-vutaru unu ụzo g'oku, enwu enwunwu. Oo-mebyishi phe; bya akapyabe phe l'iphu unu; k'ophu unu a-chifu phe egwegwa; mee; ephe aburu mkpurupyata; bu iphe, Chipfu kweru unu ukwe iya.

⁴ “Teke Chipfu, bu Chileke unu chifuchaeru phe pho l'iphu unu; unu ta awatakwa ari l'ime okpoma unu su: ‘O kwa l'ọo l'unu pfuberekoto meru g'o gude Chipfu dubata unu g'unu bya enworu ali-a.’ Waawakwa; iphe, Chipfu gude achifu phe l'iphu unu bukwa l'ohamoha ono menukaru ejo-iphe. ⁵ O to bukwa ke l'unu pfuberekoto; ozoo l'obu unu guru iphoro meru g'o gude unu nọdu eje enworu ali phe. O buchia l'oha ono wenukaru iwashi meru g'o gude Chipfu, bu Chileke unu nọdu achifu phe l'iphu unu; wafua k'ophu oo-me iphe ono, o riru nna unu oche phe angu iya ono; mbụ Ébirihamu; waa Áyizaku; me Jiékọpu. ⁶ Oo ya bu; g'o dokwaa unu enya l'ọ to budu

I'ŋo I'unu p̄f̄uberekoto meru g'o gude Chipfu, b̄ Chileke unu n̄ unu ẹguru al̄-a g'unu nworu; k̄le unub̄dua b̄kwa ndu ẹjo-ŋkpoma.”

Nweswi, a kp̄uru akp̄ukpu

⁷ “Unu nyatakwa iphe-a; mb̄-a; unu ba az̄hakwa g'unu gude kpatsua Chipfu, b̄ Chileke unu oke ẹhu-eghu l'echiẹgu. A -gb̄ l̄ mb̄oku ono, unu gb̄shiru l'al̄ Ijiputu ono; jas̄ unu byarwuta ẹka-a b̄ unu shiẹpho kwefutaru Chipfu ike. ⁸ L'úbv̄ Hor̄ebu b̄ unu kpatsukwarūpho Chipfu oke ẹhu-eghu iya. Ẹhu ghutabe Chipfu eghu; k'ŋphu o gogo mebyishi unu. ⁹ Teke mu nyihuru úbv̄ je anata mkpuma, d̄ bach̄bachi ono; mb̄ mkpuma ọgbandzu, unu l̄ Chipfu gbaru ono; b̄ mu n̄ru l'eli úbv̄ ono ẗkporo abal̄ lab̄; eswe l'enyashi; ọphu mu eriduru nri; ọphu mu anḡduru mini. ¹⁰ Chipfu n̄ mu mkpuma lab̄, d̄ bach̄bachi; mb̄ mkpuma, b̄ Chileke l'onwiya gude ẹka iya dee ya iphe. Ọ b̄ru l̄ mkpuma lab̄ ono b̄ e dekotaru ekemu ono; mb̄ ekemu ono, Chipfu n̄ l'ŋku, enwu enwunwu l'eli úbv̄ t̄aru unu g'unu dzuk̄oberu ono. ¹¹ ẗkporo abal̄ lab̄; eswe l'enyashi ono bv̄chaeph̄o; Chipfu n̄ mu mkpuma lab̄ ono; mb̄ mkpuma ọgbandzu ono.

¹² “T̄budu iya b̄; Chipfu s̄ mu: ‘Gb̄shikpodapho; shikwa l'ẹka-a nyizeta ẹgwegwa; noo k̄le ndibe ngu-a, i dufutaru l'al̄ Ijiputu-a merwuakwaru onwoph̄. Ọ t̄ d̄ekwa g'ẹphe n̄-bekwaduru; ẹphe gbak̄t̄awa az̄ l'uzo ono, mu t̄ru ph̄ ekemu g'ẹphe shiye ono; bya akp̄t̄awaru onwoph̄ iphe a kp̄uru akp̄ukpu.’

¹³ “Chipfu bya as̄kwa mu ph̄: ‘Mu h̄mawaru l̄ ndu-a b̄nukaru ndu ẹjo-ŋkpoma eviya! ¹⁴ Hakwaa mu ḡ mu mebyishia ph̄; hufu ẹpha ph̄ l'eliphe. Mu -mechaa; mu

emee ngu g'ì bụru ọha, ka phẹ ọkpehu; tẹme l'ì ka phẹ l'otu.'

¹⁵ “Tọbudu iya bụ; mu dachi shi l'eli úbvú ono, ọku enwu phoophoophoo ono nyizetashia; parụ mkpuma ọgbandzu labọ phọ, dụ bachibachi phọ l'ẹka. ¹⁶ Mu bya elee ẹnya; bya hụma eviya l'unu meswewaru Chipfu, bụ Chileke unu; mbụ l'unu kpütawaru iphe, a kpuru akpukpu, dụ gẹ nweswi doberu onwunu. L'unu gbakütawaru ụzo, Chipfu turu unu ekemu g'unu shia ono azụ; ẹbe eteke adụ g'a nọ-beru. ¹⁷ Mu woru mkpuma labọ phọ, mu pa l'ẹka phọ tükposhia l'ataphu unu. ¹⁸ Mu byakwa adaa kpurumu l'iphu Chipfu ọzo; nọo ụkporo abali labọ; eswe l'enyashi; ọphu mu eriduru nri; ọphu mu angütaduru mini. Ọ bụru iphe, kparụ iya nụ bụ iphe-ẹji, unu meru l'iphu Chipfu; shi nno kpatsua ya ẹhu-eghu. ¹⁹ Ndzụ oke ẹhu-eghu Chipfu shiwaa rwuta mu; noo kẹle ẹhu ghutabewaru iya egbu k'ọphu o shiwaa abya unu emebyishi. Obenu lẹ Chipfu mechaarụ ngaberu mu nchị teke ono kwaphọ. ²⁰ Erọnu shikwaphọ kpatsu Chipfu ẹhu-eghu; k'ọphu o shikwaphọ abya iya emebyishi. Mu pfukwarupho nụ Chipfu l'iswi ẹhu iya. ²¹ Mu bya eworu iphe ono, unu gude mee iphe-ẹji, bụ iya bụ nweswi ono, unu kpuru ono woru kpọo ọku; bya eworu iya tsukpọshia; bya egwee ya; ọ dụ rwukuru rwukuru g'urwuku. Mu woru urwuku iya ono wuru ye lẹ nggele ono, shi l'úbvú asọshi ono.

²² “Unu kpatsukwarupho Chipfu ẹhu-eghu lẹ Tabera; mẹ lẹ Masa; mẹkwapho lẹ Kiburotu-Hatava. ²³ O be teke Chipfu gbẹ lẹ Kadeshi-Baneya zia unu; sụ g'unu tųgbua je alwuta ali ono, ya nuru unu ono; unu kwefu ike jịka eme iphe, Chipfu, bụ Chileke unu suru g'unu mee. Unu jịka akporu obu ye l'ẹka ọ nọ; jịka eme opfu iya. ²⁴ Eshikpọo teke mu beberu maru unu bẹ unu gudepfo

ekwefuru Chipfu ike byasụ nta-a.

²⁵ “Iphe, mu gude daa kpurumu nọdu l'iphu Chipfu ụkporo abalị labọ; eswe l'enyashi phọ; bukwa l'ọo lẹ Chipfu sụru lẹ ya e-mebyishi unu. ²⁶ Mu pfuru nụ Chipfu sụ: ‘Gube Nnajiuphu, bụ Chipfu; jiko te emebyishishinu ndu bụ nkengu; bya aburu okiphe ngu, i gbafutaru l'ike-ọkpu ngu; bya egude ọkpehu ngu dufuta l'alị Ijiputu. ²⁷ Jiko nyatanu ndu-ozu ngu; mbụ Ébirihamu; waa Áy-izaku; waa Jiékọpu! Te eleshinu g'ẹjo-ọkpoma ndu-a; waa ẹjo-iphe phẹ; mẹ g'iphe-ẹji phẹ habe shii! ²⁸ Ọdumeka bẹ ndu ono, i dufutaru anyi l'alị phẹ ono a-sụkwa l'ọ kwa lẹ Chipfu ta adudu ike edurwu phẹ alị ono, o kweru phẹ ukwe iya ono; tẹme ndu ono dū iya ashi; meru iphe, o dutaru phẹ bya egbushia l'echiẹgu. ²⁹ Obenu l'ẹphe ta adudu ngu ashi; ẹphe gbẹchia buru ndu nkengu; buru okiphe ngu, i gude eze ike ngu; mẹ agburẹhu ngu dufuta.’”

10

Bachịbachi mkpuma k'ẹbo

(Awụ 34:1-10)

¹ “Ọ bụru teke ono bẹ Chipfu sụru mu: ‘Je awata mkpuma labọ, dū bachịbachi gẹ kẹ mbụ phọ gude nyipfuta mu l'eli úbvú. Tẹme l'i gudekwaphọ oshi kuta okpoko. ² Mu e-wota iphe, e shi dee lẹ mkpuma kẹ mbụ phọ, i tųkporu phọ dee ya. L'ị chịta iya ẹphenebo yee l'ime okpoko ono.’

³ “Noo ya; mu gude oshi akesha rụta okpoko ono; bya awata mkpuma labọ, dū gẹ kẹ mbụ phọ. Mu gude mkpuma labọ ono l'ẹka nyihu eli úbvú ono. ⁴ Chipfu bya eworu iphe, o shi dee lẹ mbụ phọ; woru dephe azụ lẹ mkpuma ono, bụ iya bụ ekemu iri ono, ọ gbẹ l'ime ọku l'eli úbvú mee g'unu madzuru lẹ mbọku ono, unu

dzukọberu ono; bya eworu iya nū mu. ⁵ Mu bya eshi l'eli úbvú ono nyizeta; woru mkpuma ono ye l'ime okpoko ono, mu rútaru ono, bú iya bú gẹ Chipfu turu mu ekemu gẹ mu mee ya. Mkpuma ono nọkwa l'ime okpoko ono nta-a.”

⁶ Ndu Ízurẹlu shi lẹ wẹlu ndu Jiakanu jerwua Moserotu. Ọ búru l'ẹka ono bẹ Erọnu nwuhuru; e lia ya. Eleyaza, bú nwa iya nwoke búru onye uke nọchia ẹnya iya. ⁷ Ẹphe gbẹ l'ẹka ono jeshia Gudugoda. Ẹphe shi Gudugoda; ọ búru phẹ eje Jiọtubata. Alì k'ono bú ẹka nggele dọgbaa. ⁸ Ọ búru teke ono bẹ Chipfu họtaru ọkpa-ipfu Lívayi dobe iche; g'ẹphe pajẹ okpoko ọgbandzu yẹbe Chipfu; waa g'ẹphe pfujeru l'iphu yẹbe Chipfu ejeru iya ozi; waa g'ẹphe gudeje ẹpha iya gọo ọnu-oma. Ẹphe emekwa iya byasụ nta-nu-a. ⁹ Ọ búru iphe ono kparụ iphe, oshilọkpa Lívayi te nwedu okiphe l'ẹka unwunna phẹ ndu ọphuu nọ. Ọ búru Chipfu bú okiphe phẹ, bú iya bú iphe, Chipfu, bú Chileke ngu kweru iya ukwe iya.

¹⁰ “Noo ya; mu byakwa anọo l'eli úbvú ono ọkporo abalì labọ; eswe l'enyashi; gẹ mu nọru kẹ mbụ phọ. Chipfu ngabẹkwaru mu phọ nchì g'o ngabẹru mu ọgiya ọphuu. Ọphu o mebyishiẹduru unu. ¹¹ Chipfu sụ mu: ‘Tugbua je edua ndu Ízurẹlu g'ẹphe je enworu alì ono, mu riburu angụ lẹ mu a-nu nna phẹ oche ono.’ ”

Tsujẹ Chipfu ebvu

¹² “Ọo ya bú lẹ-a; unubẹ ndu Ízurẹlu; ?bubaa gunu bẹ Chipfu, bú Chileke unu ele ẹnya g'unu mee, abudu g'unu tsujẹ Chipfu, bú Chileke unu ebvu; unu etsokọta ọzo iya g'ọ ha; unu eyee ya obu; gude obu unu g'ọ ha; yẹe ndzụ unu l'ophu ejeru Chipfu ono, bú Chileke unu ozi. ¹³ Ọzo bú g'unu meje iphemiphe, Chipfu suru

g'e meje; waa iphe, ọ tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje; mbụ ekemu-a, mu aturu unu ntanụ-a; g'ọ duru unu lẹ ree. ¹⁴ Unu lewarọ ẹn्या; eligwe; yẹe imigwe, nọghataru eligwe bụkwa Chipfu, bụ Chileke unu nwe iya. Eliphe bụkwarupho nkiya; mękpoo iphemiphe, nọ iya nụ. ¹⁵ Ọ bụepho lẹ Chipfu bẹ nna unu oche phẹ dūepho l'obu; k'ọphu o yeru phẹ obu; bya ahọta oshilọkpa phẹ; ọphu ọ họtaduru ọhozo, nọgbaa nụ; g'ọ dūnaa ntanụ-a. ¹⁶ Ọo ya bụ lẹ-a; unu bunaa onwunu úbvù; bufu akpapyị ọphu nọ unu l'ime obu; ba apfubehe olu kanganaa; ¹⁷ kẹle Chipfu, bụ Chileke unu bụkwa Chileke, ka agwa, nọkota nụ; bya aburu Nnajiuphu, kakọta iphe, bụkpoo ndu bụ nnajiuphu. Ọ bụ Chileke, parụ ẹka bya adu akpabiri; dū ebvu l'ẹn्या; ọphu ọ dudu onye ooleje ẹn्या l'iphu; tẹme ọphu o ridu ụphalazu. ¹⁸ Ọo yẹbedua ahajeru ndu enwedu nna; yẹe ụnwanyi, ji phẹ anọedu enge. Ndu lwaru alwalwa bẹ ooyeje obu; azu phẹ lẹ nri; yẹe iphe, anma l'upfu. ¹⁹ Ọo ya bụ lẹ-a; unu yejekwa ndu lwaru alwalwa obu; noo kẹle unubedua shikwapho buru ndu lwaru alwalwa l'alị ndu Ijiputu. ²⁰ Unu tsuje Chipfu, bụ Chileke unu ebvu; ọ buru iya bẹ unu a-nodu ejeru ozi kpoloko; buru iya bẹ unu a-kukuru; buru epha iya bẹ unu e-gudeje eri angu. ²¹ Ọo yẹbedua bẹ unu a-noduje aja ajaja; ọ buru iya bụ Chileke unu, bụ onye meru unu eze iphe-a, dū ebvu l'ẹn्या-a, bụ ọphu unu gude ẹn्या unu huma-a. ²² Nna unu oche phẹ bẹ teke epe laru alị ndu Ijiputu bụ ụmadzu ụkporo ẹto l'iri bẹ epe dū; obenu lẹ nta-a bẹ Chipfu, bụ Chileke unu mewaru; unu dū gẹ kpokpode, nọ l'igwe; ọ buru g'unu habe igwe.”

11

Eye Chipfu obu; anuru iya opfu

¹ “Ọo ya bụ ẹ-a; yee Chipfu, bụ Chileke ngu obu; meje iphe, ọ karu ngu g'i meje; l'i meje iphe, ọ toru ọkpa iya sụ g'e tsoje; me iphe, ọ sụru g'i meje; meje ekemu iya tekenteke. ² Ọphu unu a-maru ntanụ-a bụ ọwa-a. Ndu mu epfuru iphe-a ta abụkwa unwu unu; ndu ata amadu; ọphu ẹphe ahumajeduru ahụhù ono, Chipfu, bụ Chileke unu hùru unu ono; ọzoo akpabiri iya; ọzo ike me ọkpehu iya; ³ waa iphe-ọhubama iya ono; waa iphe ono, o meru l'alị ndu Ijiputu l'ọphu ono; mbụ iphe, o meru Fero, bụ eze ndu Ijiputu; yee alị iya l'ọphu; ⁴ waa iphe ono, o meru ndu ojogu ndu Ijiputu; me inya phe; me ugbo-inya phe; waa g'o gude mee ge Eze-enyimu Uswe-uswe bya utso byapyabe phe teke ono, ẹphe achi unu ọso ono; teme waa ge Chipfu mecharu gude mee; ẹphe bukotaru mkpurupyata byasụ ntanụ-a; ⁵ mekpoo iphemiphe ono, o meru unu l'echiegu gbiriri jasụ unu byarwuta ẹka-a ono; ⁶ waa iphe ono, o meru Detanu; yee Abiramu; unwu Eliyabu, bụ nwa Rúbenu; teke ono, alị saru onu l'echilabo ndu Ízurẹlu lwekọta; ẹphe ẹ ndibe phe g'ẹphe ha; me ọlo-ekwa phe; mekpoo iphe, dzu ndzu ọphu bụ nkephe. ⁷ Ọo unubedua gude enya unu humakota eze iphe ono, Chipfu mekotaru ono.

⁸ “Ọo ya bụ; unu tuko ekemu, mu aturu unu ntanụ-a dobekota. Ọo ya bụ g'ike adukwanu unu; g'unu je alwuta alị ono, unu abya ada enyimu Jiódanu eje enworu ono. ⁹ Teme g'unu enwekwarupho ndzu ogologo l'alị ono, Chipfu riburu nna unu phe angu ẹ ya a-nu phe; yele awa phe ono; mbụ alị ono, mini ẹra-eswi; yee manụ-enwu aso gborogboro ono; ¹⁰ kele alị ono, unu eje anata ono ta adukwa g'alị Ijiputu, bụ ẹka unu shi lufuta, bụ ẹka unu shi akoje iphe l'alị l'onwunu; unu ejee l'okpa unu je agbaa ya mini g'aagbaje l'ẹka a koru ekwo-ophea. ¹¹ Obenu l'alị ono, unu eje enworu ono bụ alị, du

úbvú úbvú; bya enweru nsúda nsúda; ọ bụru igwe edzeje mini agba iya l'ọonwu shọkoshoko. ¹² Ọo alị, Chipfu, bụ Chileke unu nwuberu ọnya. Mbụ l'ọnya Chipfu, bụ Chileke unu adujeepfo l'alị ono mkpụrumkpuru; mbụ e -shi lẹ mgbube ishi apha jasụ l'abvubvu iya.

¹³ “K'ọphu bụ lẹ; ọ -bụru l'unu kwetarụ mee ekemu, mu aturu unu ntanụ-a, bụ iya bụ g'unu yee Chipfu, bụ Chileke unu obu; unu egude obu unu g'ọ ha; mẹ ndzụ unu l'ophu jeeru iya ozi ¹⁴ bẹ Chipfu e-me g'igwe dzejeru mini l'orwuberu iya wushiru unu l'alị unu; o -dzeeru unu mini ishi-apha; l'o dzekwapho mini ụla-apha; k'ọphu onyenonu a-kpata iphe, o meberu l'alị; mbụ g'i gbuta ereshi ngu; kụa mēe ngu; mee manụ ngu. ¹⁵ Oo-me g'ẹswa dụ l'ẹgu ngu; g'eswi ngu tajẹ; k'ọphu ị-nọdu eri nri eriji ẹpho. ¹⁶ Unu kwabekwaru onwunu ọnya; g'e te depfu unu g'unu dakobe wata ejeru agwa ozi baaharụ phẹ ẹja. ¹⁷ Unu -mee ya nno bẹ Chipfu a-tukoshikwa unu oke ẹhu-eghu iya; l'o woru imigwe guchia g'igwe te edzehe mini. Ọphu o nweedu iphe, a kọberu l'alị, emehuba emehu. Ọ tọ duedu g'a nọ-beru; unu aburu mkpurupyata l'ẹguru alị ono, Chipfu abya unu anunu ono.

¹⁸ “Ọo ya bụ lẹ-a; unu woru opfu-a, mu epfuru unu ntanụ-a kwachia l'ime obu unu; yefua lẹ ndzụ unu. Unu gbaru iya l'ẹka g'ọ bụru iphe-ọhubama; l'o kejekwarupho unu l'egedegee iphu g'ọ bụru unu iphe-ọhubama. ¹⁹ Unu zije iya unwegirima unu. Ị -nọdu l'ibe ngu l'ị bọ iya l'ụja; teke ije l'ụzo l'ịibo iya. Ị -zẹe azẹe l'iipfu iya; teke ị gbalihuru l'i pfukwa iya pho. ²⁰ L'i dekwaa ya pho l'oshi mgbo ụlo ngu; waa l'oshi mgbo ọguzo ngu. ²¹ Ọo ya bụ k'ọphu gụ l'unwegirima ngu aka nka l'alị ono, Chipfu riburu angụ lẹ ya a-nụ nna ngu oche phẹ ono; g'ẹphe buru jasụ teke mgboko a-nọ-beru.

Ditoronomi 11:22 38 Ditoronomi 11:32

²² “Kẹle-a; ọ -bùru l'unu tukuru ekemu-a, mu aturu unu g'unu dobe-a tsokota; mbù g'unu ye Chipfu, bù Chileke unu obu-a; tsoo ọzo iya; chiru ọpfu kwẹe ya; ²³ bẹ Chipfu a-chifukwaru unu ohamoha, nọ unu l'iphu ono. Unu a-chifu oha, kagbaa unu shii; bya aka unu okpehu; buru l'alì phẹ. ²⁴ Eka unu wotawaru okpa unu zobe a-buru k'unu; mbù a -gbẹ l'echiegu rwua úbvú úbvú Lébanonu; yẹe a -gbẹ l'enyimu Yufurétisu rwua eze-enyimu ọzo enyanwu-ariba. ²⁵ O tọ dudu onye byaru adu ike akpafu unu l'iphu; kẹle Chipfu, bù Chileke unu e-me g'a tsuje unu ebvu l'alì ono l'ophu. Mbù l'iphe, bukpoọ eka unu zoru okpa bẹ ndzu-agugu e-rwutajẹ phẹ, bù iya bù iphe, o kweru unu ukwe iya.

²⁶ “Unu lenu! Ntanu-a bẹ mu edoberu unu onu-oma; yẹe mburonu. ²⁷ Oo-buru onu-oma duru unu; mẹ ọ -bùru l'unu ngaberu nchi mee ekemu Chipfu, bù Chileke unu, bù iya bù ekemu, mu aturu unu ntanu-a. ²⁸ Oo-buru mburonu duru unu; mẹ ọ -bùru l'unu jikaru eme ekemu Chipfu, bù Chileke unu-a; unu bya agbakuta azu l'uzo-a, mu aturu unu ekemu iya ntanu-a; su g'unu shije-a; je etsoaha agwa ozo, bù ophu unu amahaada. ²⁹ Su-a; teke Chipfu, bù Chileke ngu dubaeru ngu pho l'alì ono, unu eje enworu ono; teke ono bẹ unu e-pfufuta k'onu-oma pho l'úbvú Gerizimu; waa k'atu onu pho l'úbvú Ebalu. ³⁰ Úbvú ono ephenebo nọephe mẹ a dafuta enyimu Jiódanu. O nọ l'eka ọzo gbororo ono ibe iya ophu enyanwu aribaje; lẹ mgboru ibe iya ophu oshi More pfugbaaru; mbù l'alì ndu Kénanu, bu lẹ nsuda Araba; lẹ mgboru mkpukpu Gilugalu. ³¹ Nta-a bẹ unu abyawaa ada enyimu Jiódanu je g'unu nworu alì ono, Chipfu, bù Chileke unu abya unu anunu ono. Unu -nataẹ ya pho nworu; ³² unu kwabekwa enya mekotaje iphe, Chipfu toru okpa iya su g'e tsoje; waa iphe, ọ suru g'e meje, bù

ophu mu egoshi unu ntanụ-a.”

12

Oru-ngweja ke Chipfu

¹ “Owaa bu iphe, Chipfu toru okpa iya su g'e tsoje; waa iphe, o suru g'e emeje, bu iphe, unu e-leta enya; meje okpobe ememe l'alị ono, Chipfu, bu Chileke nna unu phe anụ unu g'ọ buru k'unu jasụ g'unu a-nọ-beru l'eliphe-a. ² Unu tükokpoo eka ohamoha ono agwaje agwagwa mebyishicha; mbu oha ono, unu eje enworu alị phe ono. Unu mebyishicha agwa, ephe agwaje l'eli úbvú, ha shii; me l'eli úbvú, ha nwanshii; me le mkpula oshi, jaru àjàjà. ³ Unu tuko oru-ngweja phe nwukposhia; unu atuko mkpuma, ephe doberu nsọ tsukposhia; tsua itso Ashera phe oku. Unu tükokwapho ntẹkpe agwa phe gbujishia; g'epha iya chihuchaa; g'ọ to dūhekpo adudu ophu l'eka ono.

⁴ “O to bukwa g'ephe emeje k'agwa phe bu g'unu e-meje ke Chipfu, bu Chileke unu. ⁵ Iphe, unu e-mechia bu g'unu choo eka Chipfu, bu Chileke unu a-hota l'okpa-ifu unu g'ọ buru eka ee-dobe epha iya; l'o buru iya eburu. O buru eka ono be unu e-jeje. ⁶ Ngweja-akpo-oku; me ngweja mmanu ozo; me oke-lanụ-l'uzo-iri; me iphe ozo, unu nuru iya; me iphe, unu riburu angu anunu; waa ngweja onye turu obu iya onyo; me nwa eswi yee aturu, bu okpara l'epho ne iya; bukota l'eka ono be unu a-tukoje iya wota bya anu. ⁷ O buru l'ataphu Chipfu, bu Chileke unu l'eka ono be unu le ndibe unu a-tukoje nodu ria nri. Ehu atsojekwapho unu l'iphemiphe, unu kuberu eka k'ememe; noo kele Chipfu, bu Chileke unu kebwaru unu l'oma.

⁸ “G'ọ to bukwaru g'anyi eme l'eka-a ntanụ-a bu g'unu e-meje l'eka ono. L'eka-a be onyenonu anoduje

eme iphe, dū iya ree l'ɛnya nkiya. ⁹ Noo kɛle nta-a bɛ unu teke erwudu ɛka unu a-tɔta unme, bɔ ɛka Chipfu, bɔ Chileke abya unu anɔnu g'ɔ bɔru okiphe unu. ¹⁰ Oɛ unu -daɛpho ɛnyimu Jiɔdanu je eburu l'alɪ ono, Chipfu, bɔ Chileke unu abya unu anɔnu ono; mbɔ o -meɛpho; unu nweru onwunu l'ɛka iphe, bɔ ndu ɔhogu unu, bupheru unu mgburugburu; k'ɔphu unu bu lɛ nchi-odoo; ¹¹ ɔ bɔru teke ono bɛ unu e-wotajɛ iphemiphe-a, mu tɔshiru unu l'ekemu-a gude bya l'ɛka ono, Chipfu, bɔ Chileke unu a-hɔta g'e dobe ɛpha iya; l'o buru iya eburu. Iphemiphe ono bɔ iya bɔ ngwɛja-akpɔ-ɔku; waa ngwɛja mmanɔ ɔzo; mɛ oke-lanɔ-l'uzo-iri; mɛ iphe ɔzo, unu anɔ iya anɔnu; mɛkpoo iphe, kachaa ree l'iphe, unu nweru enweru, bɔ iphe, unu riburu angɔ l'unu anɔ Chipfu. ¹² ɔ bɔru l'atatiphu Chipfu, bɔ Chileke unu ono bɛ unu a-nɔduje; tee ɛswa. Unubɛdua l'onwunu; waa unwu unu unwoke; mɛ unwu unu unwanyi; waa ohu unu unwoke; mɛ ohu unu unwanyi; waa ndu Lɪvayi, bu lɛ ndu-unu, bɔ ndu ɔphu adudu alɪ ɛka a nɔru phɛ; ɔphu ɔ dudu iphe, ɛphe ketarɔ g'ɔ bɔru okiphe phɛ. ¹³ Unu kwabɛkwa ɛnya g'ɔ tɔ bɛepho ɛka dū unu ree bɛ unu e-jeje anɔdu gwee ngwɛja-akpɔ-ɔku. ¹⁴ G'ɛka unu e-gweje ngwɛja-akpɔ-ɔku ono bɛekwarupho l'ɛka Chipfu a-hɔta l'ɔkpa-ipfu unu nanɔ. ɔ bɔru ɛka ono bɛ unu a-tɔkoje iphemiphe-a, mu tɔru unu ekemu iya-a emekɔta.

¹⁵ “Oɛ ɔ bɔ; unu gbujekwaa anɔ, dū unu ree; taa lɛ mkpɔkpu lɛ mkpɔkpu unu g'ɔ ha; mbɔ iphe, bɔkpoo anɔ, gɔru unu ɛgu atata. ɔo gɛ Chipfu, bɔ Chileke kebeberu nemadzɔ l'oma bɔ g'ɔo-tabejeru. G'onye dɛbe ree; ɔzoo onye aasɔ nsɔ tajɛkwa iya rɔ. G'a tajɛ iya g'ɔ bɔ mgbada; ɔzoo umoro bɛ aata. ¹⁶ ɔ bɛepho g'unu ta tajɛkwa mee ya; unu wɔshijekwa iya l'alɪ g'onye wɔshiru mini. ¹⁷ ɔphu unu anɔdujekwa l'oma mkpɔkpu

unu ria iphe, a tūru oke-lanū-l'ūzo-iri l'ereshi unu; ọzoo mēe unu; ọzoo manū unu; ọzoo nwa mbū, ọ nwūru mbū eswi unu; ọzoo iphe-edobe unu ọzo; ọzoo iphe, onye kweru ukwe iya; ọzoo iphe ngwēja, nemadzū tūru obu iya onyo anū; ọzoo iphemiphe ọzo, dū iche, a nūru anūnu. ¹⁸ Ọchia g'unu nọduje l'iphu Chipfu, bū Chileke unu riye iya; mbū l'ẹka ono, Chipfu, bū Chileke unu a-họta ono. Unubēdua l'onwunu e-riye iya; waa unwu unu unwoke; waa unwu unu unwanyi; waa ohu unu kẹ nwoke; waa ohu unu kẹ nwanyi; waa ndu Lívayi, bu lẹ mkpukpu unu. Unu nọduje l'iphu Chipfu, bū Chileke unu tee ẹswa iphemiphe, unu kuberu ẹka k'ememe. ¹⁹ Unu kwabekwa ẹnya g'unu ta akwasweru ndu Lívayi ẹnya jasukpoo g'unu a-nọ-beru l'alì unu ono.

²⁰ “Chipfu, bū Chileke unu -meephō g'oke alì unu ka shii, bū iya bū iphe, o kweru unu ukwe iya; onye ẹgu anū agū; ọ -nọnyaa bya asū: ‘Anū agukwa mul’ G'onye ono takwaa ya g'ọogu iya. ²¹ Ọ -būru l'ẹka Chipfu, bū Chileke unu a-họta g'ọ būru ẹka oo-dobe ẹpha iya bẹ parū ẹnya; ọo ya bū g'onye ọbu gbua eswi iya ọbu; ọzoo iphe-edobe iya ọbu, bū ọphu Chipfu nūru iya, bū iya bū gẹ mu tūru iya unu l'ekemu ono; onye ọbu anọdu l'oma mkpukpu unu taa ya g'ọ gūru iya. ²² Ọ buephō g'aatajẹ mgbada; ọzoo umoro bū g'unu a-tajẹ iya. Gẹ ndu aasọ nsọ; waa ndu a ta sọdu nsọ tukojekwa taa ya. ²³ Ọ buephō g'unu kwabẹ ẹnya g'unu te erije mee ya; kẹle ọo mee bū ndzū. Ọo ya bū; unu te erijekwa ndzū iphe; taa anū iya. ²⁴ Unu be rijekwa mee-iphe. Unu wūshijekwa iya g'onye wūshiru mini. ²⁵ Unu be erijekwa iya; k'ọphu ọo-dūru unu lẹ ree; dūru unwu unu lẹ ree, bū ndu a-nọdu etso unu l'azū; kẹle unu eme iphe, pfūru ọto l'iphu Chipfu. ²⁶ Obenu l'iphe ono, unu doberu Chipfu nsọ ono; yẹe iphe ono, unu kweru ukwe iya ono bẹ unu e-

gudeje je l'eka Chipfu a-hota. ²⁷ Eka unu e-gweje ngweja-akpo-oku; mbu anu obu mekpoo mee ya; l'a-buru l'eli oru-ngweja ke Chipfu, bu Chileke unu. L'a gbashì mee- iphe ono l'eli oru-ngweja Chipfu, bu Chileke unu ono; unu eworu anu iya taa. ²⁸ Unu kwabekwa enya; mekotaje iphe, bu opfu-a, mu epfu anu unu; aturu iya unu l'ekemu-a; k'ophu o-duru unu le ree; duru unwu unu, etso unu l'azu ree jasu l'ojejoje; kele unu eme iphe, pfuru oto l'iphu Chipfu, bu Chileke unu.

²⁹ “Teke ono, Chipfu, bu Chileke unu e-me g'ephe chihu l'ataphu unu; mbu ohamoha ono, unu eje enworu ali phe ono; unu bya anochia enya phe; bya ebuchia ali phe; ³⁰ unu kwabekwaru onwunu enya me a lwuepho ndu ono l'iphu unu: g'a ta kwaru unu ye g'unu wata anwu eka phe; mbu g'unu wata akpa ishi agwa phe; jiahaa su: ‘?Denu g'ohamoha-a egudeje abaru agwa phe eja; g'anyibedua awata eme g'ephe emeje.’ ³¹ Unu ba abajekwaru Chipfu, bu Chileke unu eja g'ephe abajeru agwa phe; kele o bukwapho ahuma ahuma, Chipfu kpuru ashì be ephe emejeru agwa phe; mbu l'unwu phe unwoke; ye unwu phe unwanyi be ephe akpojechaa oku; nu agwa phe.

³² “Su-a; iphemiphe-a, mu aturu unu ekemu iya-a; unu letakwa enya mee ya. Unu te eyekwa iya iphe; ophu unu ahabotakwa iya iphe!”

13

Abaru agwa ohozo eja

¹ “O -buru l'o nonyaaru; onye shi l'echilabo unu bya aburu onye mpfuchiru; ozoo o-rwo-nrwō; o bya emeaharu unu iphe-ohubama; ozoo iphe-ohumalenya; ² e mechaa; iphe-ohubama ono; waa iphe-ohumalenya ono vūa g'o pfuru iya; o bya epfuahaaru unu su: ‘Unu

g'anyi tsopyabẹ agwa ọzo, unu amahaada je awata phẹ ejeru ozi'; ³ unu ta angakwa nchi l'opfu egube onye mpfuchiru ono; ọzoo opfu ọ-rwọ-nrwọ, dū nno; kẹle ọ kwa Chipfu, bụ Chileke unu ahụ unu ama gẹ ya maru: ?unu gude-a obu unu g'ọ ha; mẹ ndzū unu g'ọ ha yee Chipfu, bụ Chileke unu obu? ⁴ Ọ kwa Chipfu, bụ Chileke unu bụ onye unu e-tsojeru; ọ bụru iya kpoloko kpẹekpu bụ onye unu a-tsuje ebvu. Unu dobeje ekemu iya; ngabẹjeru iya nchi; jeeru iya ozi; chijeru upfu kwẹe ya. ⁵ G'e gbukwaa onye mpfuchiru ono; ọzoo ọ-rwọ-nrwọ ono egbugbu; noo kẹle o ziru unu g'unu kwefu ike; haa etso Chipfu, bụ Chileke unu, bụ onye dufutaru unu l'ali Ijiputu; bya agbafuta unu l'ali ẹka unu shi bụru ohu ono. Onye ono bụ iphe, oome bụ g'ọ kpọshia unu g'unu te tsoshi ụzo ono, Chipfu tūru unu ekemu g'unu tsoo ono. Ọ kwa egube ono bẹ unu e-shije wofu ẹjo-iphe l'echilabọ unu.

⁶ “Ọ -būru nwune ngu; mbū onye gū l'iya shi lẹ ne lanū; ọzoo nwa ngu nwoke; ọzoo nwa ngu nwanyị; ọzoo nyee ngu, dū ngu l'obu; ọzo eguru ọnyà ngu, gū l'iya nọ lẹ ndzū; byapfutaru ngu lẹ mpya bya emeahaa g'ọ rata ngu g'unu je awata ejeru agwa ọzogba ozi; mbū agwa, gūbedua l'onwongu amahaadaa; ọphu nna ngu phẹ amahadaa ya; ⁷ mbū agwa ndu bupheru unu mgburugburu; ndu ọphu nọ unu ntse; mẹ ndu ọphu nọ unu ẹnya; jasukpoo l'ẹka igwe беру; ali беру. ⁸ Unu te kwetakwa iphe onye ono pfuru; ọphu unu angabekwaru iya nchi. Unu ta aphukwaru onye ono obu-imemini. Unu te edobekwa iya ndzū; ọphu unu ewohakwa onye ọbu ewoha. ⁹ Unu gbukwaa onye ọbu egbugbu. Gẹ gūbedua vuru ụzo dabẹ iya ẹka ọnwu l'ẹhu; tẹmanu ndu ọphuu l'ọphu awupabewa iya rọ. ¹⁰ Unu gude mkpuma tugbu ya; kẹle o meru g'o dufu unu l'ẹka Chipfu, bụ Chileke unu,

bụ onye dufutaru unu l'alì Ijiputu, bụ ẹka unu shi bụru ohu. ¹¹ Ọo ya bụ gẹ ndu Ízurẹlu l'ophu anuma iya tsuhu ebvu; ọ tọ duedu onye byaru emebaa ẹjo-iphe, dū g'ono l'echilabọ unu.

¹² “Ọ -bụru l'unu shi lẹ mkpụkpu lanụ l'ime mkpụkpu lẹ mkpụkpu ono, Chipfu, bụ Chileke unu a-nụ unu g'unu buru ono numa; ¹³ l'ọ dūru ndu bụ ọgalemkpa, nọ iya nū; ọ bụru l'echilabọ unu bẹ ẹphe shi; bya erwutawaa ndu bu lẹ mkpụkpu ono; sụ phẹ: ‘Unu g'anyi je awata ejeru agwa ọzo ozi’; mbụ agwa, unu amahaada; ¹⁴ unu kpakwaa ishi; bua ẹka iya ọkpobe ebubu; jia aji mkpọnwu mkpọnwu. Teke e mechaarụ ọ bụru eviya; iphe obu mee ememe eviya; mbụ l'ẹjo ahuma, dū nno meru l'echilabọ unu; ¹⁵ unu egude ogu-echi gbushikọta ndu bu lẹ mkpụkpu ono; mebyishikọta iya g'ọ ha; mēkpoo iphemiphe, nọ l'ime iya; mēkpoo iphe-edobe nọ iya nū; unu gude ogu-echi gbushichaa ya. ¹⁶ Unu abya atuko iphemiphe, nọ lẹ mkpụkpu lwua; bya akube l'oma edupfu mkpụkpu ono. Unu eworu mkpụkpu ono; yẹ iphemiphe, nọ iya nū kpọo ọku; g'ọ bụru ngweja-akpọ-ọku l'ophu, a nuru Chipfu, bụ Chileke unu. Gẹ mkpụkpu ono bukwaru ikpọzu jasụ l'ojejeje; ọphu a kpụ-phukwa iya azụ ọzo. ¹⁷ G'ọ tọ dukwa iphe ono, e doberu k'emebyishi ono mē nanu, aa-huma nemadzụ l'ẹka; k'ọphu Chipfu e-woru onwu-phuruphuru oke ẹhu-eghu iya ono sephu azụ; imemini unu adu iya; l'ọ phuru unu obu-imemini; l'o mee unu aka igwerigwe, bụ iphe, o rifuru nna unu oche phẹ angu iya; ¹⁸ m'ọ -bụru l'unu ngaberu Chipfu, bụ Chileke unu nchị; dobekọta ekemu iya-a, mu aturu unu ntanu-a g'ọ ha; bya emekwaphọ iphe, pfuru ọto l'anya Chipfu, bụ Chileke unu.”

14

Nri, aasọ nsọ; yee nri,
a ta sọdu nsọ

(Uke 11:1-47)

¹ “Ọ kwa unu bu unwu Chipfu, bu Chileke unu. Unu te eyebatajekwa onwunu ọnyá l'ẹhu; ọphu unu akpūshijekwa onwunu ẹgbushi ọnu-iphu me unu -nọdu akwa nemadzu. ² Noo kele unu bu ọha, ọdu Chipfu, bu Chileke unu nsọ; teme le Chipfu shiwaá l'echilabọ ọha, nọ l'eliphe mgburugburu họtá unu dobe g'unu buru ọha, bu yẹbedua kpoloko nwe unu.

³ “Unu te erijekwa iphe, bu ẹbyi. ⁴ Waa anu, unu a-taje bu ọwa-a: eswi; waa aturu; waa egbu; ⁵ waa ele; waa anigo; waa egbu-ọswa; waa atsu; waa aturu-ọswa. ⁶ Unu taje iphe, bu anu, nweru ọjarabvu-ọkpa; bya anwafutaje nri taphu azu. ⁷ Ọle ọ bu; anu ọphu anwafutaje nri taphu azu; ọzoo ọphu nweru ọjarabvu-ọkpa, unu ata tajeđu bu: inya-kamelu; waa nggamachi; waa nchi-ọgbà. Ndu k'ono bu anu, unu a-nọdu asọ nsọ; noo kele ọonwafutaje nri taphu azu; obenu l'o to nweđu ọjarabvu-ọkpa. ⁸ Ezi bukwapu anu, unu a-nọdu asọ nsọ; a makwaru-a l'o nweru ọjarabvu-ọkpa; obenu l'ọ tọ nwafutajedu nri taphu azu. Unu ta taje kwa anu iya; ọphu unu edenyijekwa odzu iya ẹka.

⁹ “Iphe, bu le mini be ọphu unu a-taje bu ọphu nweru m̀kpó yee ẹkiri. ¹⁰ Ndu ọphu enweđu m̀kpó yee ẹkiri bukwa anu, unu a-nọdu asọ nsọ; unu ta ataje kwa iya.

¹¹ “Iphe, bukpuo ẹnu, a ta sọdu nsọ; unu taje iya. ¹² Ọle ndu ọphu unu ta atajeđu bu: ugo; waa udele; waa udele-oji; ¹³ waa ẹgbé l'udu iya l'udu iya; waa ivu; ¹⁴ mekpoo okpoko-ọhà l'udu iya l'udu iya; ¹⁵⁻¹⁷ waa mgbashi-ujiku l'udu iya l'udu iya; waa ẹnu golu; waa

Okpo-ngwere l'udu iya l'udu iya; waa ugo-mini; waa oḡu-ikporo; ¹⁸ waa eze oku-eswi-uda; waa apyari-nhoko l'udu iya l'udu iya; waa ovu; waa utsu-nwankuta.

¹⁹ “Iphe, bukpo oḡu, furu eba bukotakwa anu, unu a-nodu aso nsu; unu ta atajekwa iya. ²⁰ Obenu l'iphe, bukpo iphe, furu eba g'o ha, a ta sodu nsu be unu atakotaje.

²¹ “Unu ta atajekwa iphe, nwuhuru anwuhu. Unu nuje iya ndu lwaru alwalwa, bu le ndu unu g'ephe taa. Ozoo unu eje eree ya ndu ohozo. Kele unubedua bu ndu duru Chipfu, bu Chileke unu nsu.

“Unu te egudejekwa mini-era ne eghu shia nwa iya.”

Oke-lanu-l'uzo-iri

²² “Unu nukwa oke-lanu-l'uzo-iri l'iphemiphe, unu kpataru l'opfu unu aphagapha. ²³ O kwa l'ataphu Chipfu, bu Chileke unu l'eka ono, oo-hota; dobe epha iya; buru iya eburu ono be unu a-noduje ria oke-lanu-l'uzo-iri ono, bu iya bu iphe, shi l'ereshi unu; waa le me unu; waa le manu unu; waa l'iphe mbu, shi l'eswi unu; yee eghu unu me aturu unu; k'ophu unu e-shi nno nwuta ats u Chipfu, bu Chileke unu ebvu tekenteke. ²⁴ O -buru l'eka ono be paru unu enya; k'ophu bu le teke Chipfu, bu Chileke unu keberu unu l'oma shii; be unu ta adudu ike evukota iya eje eka ono, Chipfu a-hota g'o buru enya eka epha iya a-du ono; kele o paru unu enya; ²⁵ unu eree ya erere; reta iya okpoga; gudepyabe l'eka gude je eka ono, Chipfu, bu Chileke unu a-hota ono.

²⁶ “Unu -rwua; unu egude okpoga ono mee iphe, du unu ree; unu egude iya zuta eswi; ozoo gude iya zu aturu; ozoo gude iya gaa mee; ozoo gude iya gaa iphe-angungu ozo, ats u atsutsu; ozoo zukpoe ya pho iphe, du unu ree. Unu anodu l'iphu Chipfu, bu Chileke unu

l'eka ono ria ya; tee eswa; unu le ndibe unu l'ophu. ²⁷ A bya le ndu Lívayi, bu le ndu-unu; unu ta akwaswekwaru phe enya; noo kele o to dudu ali eka a nuru phe; ophu o dudu iphe, ephe ketaru g'o buru okiphe phe. ²⁸ Iphe, bukpo apha eto a-nwuta anwuta; me apha k'eto ono bvuje abvubvu be unu a-chitakotaje oke-lanu-l'uzo-iri l'iphe, bu iphe, unu meberu l'ali l'apha ono; bya akubegbaa l'eka aa-kwakobechaa ya le ndu-unu; ²⁹ k'ophu ephe a-byaje bya eria rijia ephe; mbu ndu Lívayi, bu ndu ophu adudu ali eka a nuru phe; ophu o dudu iphe, ephe ketaru g'o buru okiphe phe; waa ndu lwaru alwalwa; me ndu enweedu nna; waa unwanyi, ji phe anodedu, bugbaa le ndu-unu. Oo ya bu ge Chipfu, bu Chileke unu ekebe unu l'oma l'iphemiphe, bu akanya, unu gude eka unu ese.”

15

Apha, onyemonye e-nweru onwiya
(Uke 25:1-7)

¹ “Iphe, bukpo apha esaa; me apha k'esaa ono bvuje abvubvu be unu a-haje ugwo, e ji ejiji g'o laa nno. ² Waa g'ee-gudeje mee k'aha ugwo ono baa: G'onye jieru nwibe iya ugwo hajekwaaru iya ya. G'o to jeekwa anata onye Izurelu ibe iya ono; ozoo nwune iya ugwo ono; kele iphe, e kuru apha ono bu apha, Chipfu suru ge k'ugwo laa. ³ O -buru ophu onye ohozo ji ngu; jer o je anata ono; obenu ophu dagbaru gu le nwune ngu; hakwaa eka l'ono.

⁴ “O to dukwa onye ukpa, byaru l'adu l'echilabo unu; kele Chipfu, bu Chileke unu a-kwatakwa kebe unu l'oma l'ali ono, oome ge ya nu unu g'o buru okiphe unu ono; ⁵ m'o -buru l'unu ngaberu Chipfu, bu Chileke unu nchi; leta enya; mekota ekemu-a, mu aturu unu ntanu-a. ⁶ Noo kele Chipfu, bu Chileke unu e-kebekwa unu l'oma, bu

iya bụ iphe, o kweru ukwe iya. Unu e-jieje ọhamoha, dū igwerigwe ụgwō; ọle unu ta abya dū ejita; tēme unu aburu ishi ikpoto ọha; ọle ọ tọ dudu ndu byaru a-buru ishi unubedua.

⁷ “Ọ -buru l'o nweru nwune unu, bụ onye ụkpa, unu l'iya tuko buru lẹ mkpukpu; l'alị-a, Chipfu, bụ Chileke unu abya unu anunu-a; unu te edobekwaru iya ọkpoma mgbashi; ọphu unu ekekwaru nwune unu ono, bụ onye ụkpa ono ẹka mbvu. ⁸ Ọ chia ẹka bẹ unu a-nodu asajeru iya ọkpobe asaru. Unu ejiejee iya ụgwō, a-suru iya eme iphe, bụ mkpa iya; gẹ mkpa obu ahahabe. ⁹ Unu letakwa ẹnya g'ẹjo ọriri ta abatajekwa unu l'obu kẹ g'unu sụ l'apha k'եսaa, bụ iya bụ apha aa-ha g'ụgwō-a laa dukwaa ntse; woru iphu gbanwuberu nwune unu ono, mkpa byaru ono; ọ tọ dudu iphe, unu anu iya. Onye ono a-kpokwaru Chipfu yeru unu; l'ọ buru unu iphe-ẹji. ¹⁰ Unu gudejekwa obu unu; nū iya iphe, ọ suru g'unu nū iya; ọphu unu anodukwa agụ aphū anū iya ya; kẹle Chipfu, bụ Chileke unu e-gudekwa k'iphe ono, unu nuru iya ono kebe unu l'oma l'iphemiphe, unu turu ama ememe; mekpoo l'iphemiphe, unu yeru ẹka wata ememe. ¹¹ Kẹle ndu ụkpa ta abya dū abvu abvubvu l'alị-a. Noo g'o gude mu nodu aturu iya unu l'ekemu epfu sụ: Unu sajekwaaru unwune unu ẹka ọkpobe asasa; yee ndu ụkpa; mē ndibe unu, nọ lẹ mkpa l'alị unu ono.”

Aha ndu bụ ohu
g'ephe nweru onwophe
(Awu 21:1-11)

¹² “Ọ -buru l'o nweru onye Hiburu ibe ngu, ị gbataru l'ohu; m'ọ -bụ nwoke; ọzo nwanyi; o jewaru ngu ozi apha ishii; o -be l'apha k'եսaa; hakwaa ya g'ọ laa; je enweru onwiya l'ẹka ngu. ¹³ Teke ono, ị haru iya g'o shi ngu

l'ẹka lashi ono; ta agbabeḱwa iya ẹka ọto. ¹⁴ Sakwaa ẹka asasa; nū iya iphe, shi l'ẹku ngu; mẹ ọphu shi l'ulo bali ngu; mẹ ọphu shi l'ẹka ikuje mẹe. O iphemiphe ono, Chipfu, bụ Chileke ngu gude kebe ngu l'oma ono; bụ iphe, ii-nū iya. ¹⁵ Unu nyatakwa l'unu shi buri ohu l'ali Ijiputu; Chipfu, bụ Chileke unu bya agbafuta unu. O buri iphe ono meru iphe, mu aturu unu ekemu-a ntan-a.

¹⁶ “Ole o bu; teke o bukwanu l'ohu ngu ono suru ngu le ya ta alufudu ngu l'eka; kele o yeru ngu obu; bya eye ndibe ngu obu; teme gu l'iya du le ree; ¹⁷ l'i wota oji; dobe iya nchi le mgbo; kpofua; onye ono abwaruro ohu ngu jaswaruroya. O bukwarupho egube ono be ii-mekwapho ohu ngu ke nwanyi. ¹⁸ G'aha ohu ngu g'o nweru onwiya te ejekwa ngu atsu l'ehu; kele ozi, yebdua nwekiya jeru ngu apha ishii ono kakwa shii ugbo labo; eme l'ozi, onye e butaru ebuta gege jeru ngu. I - mee ya nno; Chipfu, bụ Chileke ngu ekebe ngu l'oma l'iphemiphe, iime.”

Anu, vuru uto waa ekpa-nwa ne iya

¹⁹ “Iphe, bụ eswi unu; waa aturu yee egbu unu; be nwa mbu, o vuru uto nwua, bụ okee ya be unu e-dobekotajeru Chipfu, bụ Chileke unu iche. Unu te egudejekwa oke-eswi, bụ iya vuru uto waa ekpa-nwa ne iya eje ozi egu; ọphu unu ebushijekwa aturu, bụ iya vuru uto waa ekpa-nwa ne iya eji. ²⁰ Apha g'apha be unu le ndibe unu a-nduje l'ataphu, Chipfu, bụ Chileke unu taa ya; l'eka Chipfu a-hota. ²¹ Ole o -bukwanuru l'anu ono nweru eka iphe mebyiru iya; mbu l'o bu eniyeni; ozoo l'otsu ishi; ozoo l'o duru eka ozo, iphe mebyiru iya shii; unu te egudekwa iya gweeru Chipfu, bụ Chileke unu ngweja. ²² Unu ndujekwa le ndu-unu taa ya. Unu

taa ya g'aatajẹ mgbada; ọzoo umoro-a. Onye aasọ nsọ a-ta iya; onye dūebe ree ataa ya. ²³ Ọ bụepho g'unu ta tajẹ mee ya. Unu wūshije iya l'alị g'onye wūshiru mini.”

16

Ọbo Ojeghata

(Awụ 12:1-20)

¹ “Unu bọje ọbo Ojeghata kẹ Chipfu, bụ Chileke unu l'ọnwa Abibu; noo kẹle ọo l'ọnwa Abibu ono bẹ Chipfu, bụ Chileke unu duru unu l'enyashi dufuta l'alị Ijiputu.

² Unu gwejeru Chipfu, bụ Chileke unu ngweja Ojeghata ono. Ọ bụru aturu; ọzoo egwu; ọzoo eswi bẹ unu egudeje egwe ngweja ono l'ẹka Chipfu a-họta; dobe ẹpha iya; buru iya eburu. ³ Unu te egudejekwa buredi, e yeru iphe, ekoje buredi taa ya. Ujiku ẹsaa bẹ unu a-tajẹ buredi, e yeduru iphe, ekoje buredi, bụ iya bụ buredi iphe-ẹhuka. Noo kẹle ọo ẹphuru-ọku bẹ unu gude wufuta l'alị Ijiputu. Unu meje iya jasukpoo g'unu a-nọ-beru gudeje nyata teke unu shi lẹ Ijiputu wufuta. ⁴ G'ọ tọ dukwa onye aa-huma iphe, ekoje buredi l'ibe iya l'alị ono mgburugburu gbiriri jasụ ujiku ẹsaa ono abvụ. Ọphu e kwejekwa g'anụ ono, e gburu l'uzenyashi mbụ pho nọo futa l'utsu.

⁵ “Unu ta nọdujekwa lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu ono, Chipfu, bụ Chileke unu abya unu anunu ono bọo ọbo Ojeghata. ⁶ Ẹka ee-gweje iya bụ l'ẹka ono, Chipfu, bụ Chileke unu a-họta; dobe ẹpha iya; buru iya eburu ono. Noo ẹka aa-nọduje gwee ngweja Ojeghata ọbu l'uzenyashi; mẹ ẹnyanwu rịbaahaepho; l'egube teke ono, unu shi l'alị Ijiputu wufuta ono. ⁷ Ọ bụru ahuhu bẹ aa-hùje anụ iya taa l'ẹka ono, Chipfu, bụ Chileke unu a-họta ono. O -be l'utsu; onyenonu adakọbe lashia ibe iya. ⁸ Ujiku ishii bẹ aa-tajẹ buredi, e yeduru iphe,

ekoje buredi; o -be lẹ mbọku k'ẹsaa; unu edzukọo l'iphu Chipfu, bụ Chileke unu. G'ọ tọ dukwa onye e-je ozi mbọku ono.”

Ọbo-Idzu

(Awụ 34:22; Uke 23:15-21)

⁹ “Idzu ẹsaa bẹ unu a-gutaje dobe. Teke aa-watajẹ agụ idzu ono bụ mẹ a wataẹpho egbuta ereshi. ¹⁰ Noo teke unu a-bojeru Chipfu, bụ Chileke unu Ọbo-Idzu. A -nọdu abọ iya; g'onyenọnu wotajẹkpoephe iphe, ọ tūru obu iya onyo je anụ Chipfu; g'onyenọnu nūjeekwaphe gẹ Chipfu, bụ Chileke unu keberu iya l'ọma. ¹¹ Unu adọru l'iphu Chipfu, bụ Chileke unu; mee ẹmereme; onyemonye yẹe unwegirima iya unwoke mẹ unwanyi; mẹ ohu iya unwoke mẹ unwanyi; mẹkpoo ndu Lívayi, nọ lẹ mkpụkpu unu; mẹ ndu lwarụ alwalwa; mẹ ndu enwedu nna; mẹ unwanyi, ji phẹ nwụhuwaru, bụ ndu unu l'ẹphe tukurọ nọdu. Ẹka aa-nọdu mee ya bụ l'ẹka ono, Chipfu, bụ Chileke unu a-họta; dobe ẹpha; buru iya eburu ono. ¹² Unu nyatajẹkwa l'unu shi bụru ohu l'alị Ijiputu; k'ọphu oo-me g'unu kwabẹ ẹnya mekọtaje iphe-a, mu tọru ọkpa iya; sụ g'e meje-a.”

Ọbo-Mkpù

(Uke 23:33-43; Ọgú 29:12-38)

¹³ “Unu bọo Ọbo-Mkpù ujiku ẹsaa; mẹ unu gbuchachaẹpho balị unu; kutachaa mẹe unu. ¹⁴ Unu -nọdu abọ iphe ọbu; unu eme ẹmereme; unubẹdua l'onwunu; mẹkpoo unwu unu unwoke mẹ unwanyi; mẹ ohu unu unwoke mẹ unwanyi; mẹ ndu Lívayi; mẹ ndu lwarụ alwalwa; mẹ ndu enwedu nna; mẹ unwanyi, ji phẹ nwụhuwaru, bụ ndu unu l'ẹphe tukurọ nọdu. ¹⁵ Ọ bụru l'ẹka Chipfu, bụ Chileke unu a-họta bẹ unu a-nọdu bọoru iya ọbo-iphe ono ujiku ẹsaa. Noo kẹle Chipfu, bụ

Chileke unu bẹ e-kebe unu l'oma l'iphe, unu kpatarụ l'egu; waa l'iphemiphe, unu byibekpọru ẹka k'ememe; k'ọphu ẹhu a-tso unu ọtso tsofu l'ishi.

¹⁶ “Ugbo ẹto l'apha g'apha bẹ unwoke unu g'ephe ha a-byakọtaje l'ataphu Chipfu, bụ Chileke unu l'eka ọo-hota. Ẹphe a-bya ẹ Ọbo-Buredi, e yeduru iphe ekoje buredi; waa ẹ Ọbo-Idzu; waa ẹ Ọbo-Mkpù. Ẹphe -nọdu abya ono; g'ephe ta agbajekwaru ẹka bya l'iphu Chipfu. ¹⁷ G'onyenonu nujeeppo iphe, ọo-dụ ike nụ. G'ọ bujeerupho gẹ Chipfu, bụ Chileke unu kebekpọerupho onyemonye l'oma beru bụ g'ọo-nụ-beru.”

Ahota ndu-ikpe

¹⁸ “Unu hotakwa ndu-ikpe; me ndu-ishi l'okpa-ipfu, nonu ẹ mkpukpu, nokota nụ, Chipfu, bụ Chileke unu abya unu anunu ono. Ọ buru ndu ono, aa-hota ono a-nọduje ekpe ndu Ízurelu ikpe, pfulu oto. ¹⁹ Unu ta nmajekwa ikpe inmaphu; ọphu unu elejekwa ẹnya l'iphu kpee ikpe. Unu te erijekwa uphalazu; noo kele uphalazu apyi-chijekwa onye maru iphe ẹka l'ẹnya; teme ọ nọdu emeje g'opfu onye pfuluberekoto dụ ghẹlegheleghele. ²⁰ Ọ bukwapho ikpe, pfulu oto kpoloko kpeekpu bẹ unu a-nọduje ekpe; k'ọphu unu a-nọdu ndụ; alị ono, Chipfu, bụ Chileke unu abya unu anunu ono aburu k'unu.”

Abarụ agwa ẹja

²¹ “Unu ta akpọbejekwa itso Ashera ẹ mgboru ọrungwẹja, unu doberu Chipfu, bụ Chileke unu. ²² Ọphu ọ dukwa mkpuma, unu e-dobeje ọnu wata agwagwa; mbụ iphe ono, Chipfu, bụ Chileke unu kpọru ashị ono.”

17

¹ “Unu te egudekwa oke-eswi; ọzoo aturu, ntucha dụ l'ẹhu; ọzoo ọphu nweru ẹka iphe mebyiru iya; bya

egweeru Chipfu, bu Chileke unu ngweja; kele ono bukwa akpamara l'iphu Chipfu, bu Chileke unu.

² “O -duru nwoke; ozoo nwanyi, unu l'iya bu le mkpukpu lanu l'ime mkpukpu ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu ono, a humaru l'eka oome iphe, du eji l'enya Chileke; shi nno emebyi ogbandzu Chileke; ³ mbu; o -buru l'onye ono wataru agwa agwa ozogbaa; mbu wata abaru phe eja; phozeaharu enyanwu; ozoo onwa; ozo kpokpode, bu iphe, mu suru g'e be emejeshia; ⁴ e pfuaru iya unu; unu numa; unu kparwetakwa ishi iya rengurengu; o -buru eviya; l'iphe obu meru ememe; mbu l'egube ahuma ono be e meru l'ali Izurulu; ⁵ g'a kpata onye obu, meru ejo iphe obu; m'o bu nwoke; ozoo nwanyi kpufu l'onu-abata mkpukpu unu ono; gude mkpuma tugbu ya. ⁶ Onye ee-kpe mpfugbu be aa-duada ebo; ozoo eto; gbaa ekebe teme l'e gbuje onye obu. G'o to dukwa onye e-gbu me o -buru onye lanu agba iya ekebe. ⁷ G'o bukwaru ndu ekebe ono, e-vuru uzo dabu iya eka onwu l'ehu; teme ndu ophuu g'ephe ha awupyabewa iya ro. O kwa egube ono be unu e-shije wofu ejo-iphe l'echilabo unu.”

Ulo-ikpe

⁸ “O -buru l'o duru opfu, daru nu, dunukaru unu ehuka ekpekpe; opfu ke l'e gburu ochi te egbu; ozoo l'e tsuru nemadzu iphe te tsu; o buru opfu dahaa le mkpukpu unu; unu gude opfu ono je l'eka ono, Chipfu, bu Chileke unu a-hotu ono; ⁹ gude iya jepfu ndu-uke, bu oshilokpa Livayi; waa onye-ikpe, no l'okwa le teke ono; pafuru phe ikpe obu g'ephe kpee; pfua g'o gbaru g'e mee ya. ¹⁰ G'onye e kperu ikpe iya mekwaa iphe ono, ephe kperu ono; mbu ikpe ono, ephe no l'enya eka ono, Chipfu a-hotu ono kpee ono. Unu kwabekwa enya g'o

buerupho iphe, ephe suru g'e mee be ee-me. ¹¹ Unu tukokwa ekemu, ephe turu unu g'ọ ha; waa ikpe, ephe kperu unu g'ọ ha mekotaje. Unu ta ahakwa iphe, ephe pfuru unu; meahaa iphe ọzo. ¹² Onye jikaru eme iphe onye-ikpe kperu; ọzo iphe, o kperu mbu onye uke, nọ l'eka ono ejeru Chipfu, bu Chileke unu ozi be ee-gbu egbugbu. Ọ buru egube ono be unu l'e-shi wofu ẹjo-iphe l'ali ndu Izurelu. ¹³ Onyemonye a-numa iya; ndzu aguhu iya. Ọ to dudu onye byaru emebaa iphe, du egube ono ọzobaa.

Ahota Eze

¹⁴ “Teke unu bauerupho l'ali ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu ono; ọ -laepho unu l'eka; unu buru iya eburu; unu wata epfu su: ‘Unu g'anyi hota eze, a-buru onye-ishi anyi g'ohozo, nọ-phegbaaru anyi mgburugburu hotagbaaru nkephe-a.’ ¹⁵ G'o dokwaa unu enya l'onye unu a-tu eka bu onye Chipfu, bu Chileke unu hotaru. Mbu-a; g'ọ bukwaru onye Izurelu ibe unu be unu a-hota. Unu ta ahotakwa onye ohozo g'ọ buru onye-ishi unu; mbu onye abudu onye Izurelu. ¹⁶ G'onye obu ta abukwaru onye a-nodu achiko inya akuberu onwiya; ophu o mekwa ge ndu Izurelu laphu azu le Ijiputu; ọ buru g'ee-shi ge ya nmakobaa inya doberu onwiya. Noo kele Chipfu pfuwaru iya unu su: ‘Unu ta alaphubaekwa azu l'eka ono ọzobaa.’ ¹⁷ Ophu onye obu abukwa onye a-nodu aluko nwanji akuberu onwiya; odumeka be uzo akpo-swehukwa iya. G'ọ to chitakwa mkpola-ododo; waa mkpola-ochaa kuberu onwiya. ¹⁸ Onye ono -bahuepho l'okwa eze ono g'o wota ekwo, a phuru aphupu detakotaru onwiya iphe, nokota l'ekwo ekemu-a, bu ekwo, nọ l'eka ndu-uke, bu oshilokpa Livayi. ¹⁹ G'o gudeje ekwo ono tekenteke; l'oguje iya mbokumboku jasu ge

ndzụ iya a-nọ-beru. Ọo ya bụ g'o shi nno nwuta g'oo-shije atsu Chipfu, bụ Chileke iya ebvu; shi nno kwabẹ ẹnya mekọtaje iphe, bụkpoo ekemu Chipfu; yẹe iphe, ọ tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje. ²⁰ G'onye ono ta arikwa lẹ ya ka unwunna iya ndu ọphuu shii; shi nno parụ ekemu ono haa; meahaa iphe ọzo. Mbụ l'ọ kwa g'onye ọbu anọriberu ndzụ l'aba-eze iya ọbu; yẹbedua yẹe unwegirima iya l'echilabọ ndu Ízurẹlu.”

18

Oke, rwuberu ndu-uke

¹ “Ndu uke, bụ iya bụ oshilọkpa Lívayi; mbụ ndu ọkpa-ipfu Lívayi g'ẹphe ha bẹ a taa hẹdu oke alị; ọphu ọ dudu okiphe ọzo, e-rwube phẹ nụ l'alị Ízurẹlu. Iphe, ẹphe e-gude buru bụ iphe ngwẹja, a kpọ-phodoru ọku l'iphu Chipfu; kẹle ono bụ okiphe phẹ. ² Ẹphe te enwedu okiphe g'unwunna phẹ; ọo Chipfu bụ okiphe nkephẹ, bụ iya bụ iphe, o kweru phẹ ukwe iya.

³ “Waa iphe, rwuberu ndu-uke baa mẹ ndu Ízurẹlu gude oke-eswi; ọzoo aturu bya egweru Chipfu ngwẹja: iphe, aa-nụ onye uke bụ ẹka iya; waa agba iya; waa opfuru iya. ⁴ Iphe ọzo, unu a-nụjekwa phẹ phọ bụ ereshi, unu vuru ụzo gbuta; waa mẹe ọphúú; yẹe manụ; waa ẹjí mbụ, unu bushiru l'aturu unu; ⁵ noo kẹle Chipfu, bụ Chileke unu shiwaa l'ọkpa-ipfu unu l'ophu họtta phẹ; ẹphe l'oshilọkpa phẹ; g'ẹphe gude ẹpha Chipfu pfujeru l'iphu iya; ejeru iya ozi tekenteke.

⁶ “Ọ-buru l'onye shi l'ọkpa-ipfu Lívayi shi lẹ mkpukpu ẹka o bu l'alị Ízurẹlu; gude obu iya l'ophu byatashia ẹka Chipfu, bụ Chileke a-họtta; ⁷ g'a hakwaa ya g'o gude ẹpha Chipfu, bụ Chileke iya jejeru iya ozi gẹ ndu oshilọkpa Lívayi ibe iya; bụ ndu nọ l'ataphu Chipfu ẹka ono

ejeru iya ozi. ⁸ G'ẹphe kejekwaa iphe, gbaru phẹ nū ẹnya nhamunha; g'a -gufukwaro ọp̄hu onye k'ono ketarū l'iphe, e retaru l'iphe ndu unuphu ibe phẹ.”

Etso ẹka ndu amadu Chileke

⁹ “Teke unu bahụerupho l'alì ono, Chipfu, bụ Chileke unu abya unu anūnu ono; unu te ejekwa anwū eme ahūma ahūma ono, ndu ọhamoha ono anọduje eme ono. ¹⁰ G'ọ tọ dukwa g'unu ha onye a-kpọ nwa iya nwoke; ọzoo kẹ nwanyị ọku. Ọp̄hu ọ dukwa onye a-nọdu agba ẹja; ọzoo eme ọmamanshi; ọp̄hu ọ dukwa onye e-jeje l'ẹja. ¹¹ Ọp̄hu ọ dukwa onye e-keje oswe; ọp̄hu ọ dukwapho onye e-jeje l'aji maa; ¹² kẹle iphe, bukpo onye eme iphemiphe ono bukwa ahūma bẹ oome l'ip̄hu Chipfu; ọ bụru ahūma ahūma ono, ọhamoha ono eme ono meru g'ọ gude Chipfu, bụ Chileke unu je achifu phẹ l'ip̄hu unu. ¹³ Unu bukwaru ndu ụta adudu l'ẹhu l'ip̄hu Chipfu, bụ Chileke unu.”

Onye mpfuchiru ono

¹⁴ “Ọhamoha ono, unu a-chifu ono anọduje angaru ndu eme ọmamanshi mẹ ndu agba ẹja nchị. Ọle unubedua bẹ Chipfu, bụ Chileke unu te ekwekwa g'unu mee nno. ¹⁵ Chipfu, bụ Chileke unu e-shi l'echilabọ unu hofutaru unu onye mpfuchiru; onye ono a-buru onye shi l'unwunna unu gẹdegede; buri onye du gẹ mu du. Noo onye unu a-ngabejeru nchị bụ ono.

¹⁶ “Kẹle mbọku ono, unu dzukoberu l'úbvú Horebu ono bukwa iphe ono bẹ unu rwọru Chipfu, bụ Chileke unu sụ: ‘Jiko g'anyi ta anuhenu olu Chipfu, bụ Chileke anyi; ọp̄hu anyi ahūmahe ọku-a, parū ẹka-a; ọdumeka bẹ anyi a-nwuhukwa.’ ¹⁷ Chipfu sụ mu: ‘Iphemiphe ono, ẹp̄he pfuru ono bẹ ẹp̄he pfukwaru ree. ¹⁸ Mu e-shikwa l'echilabọ unwunna phẹ wofutarū phẹ onye

mpfuchiru, dū gē gūbedua. Mu eworu opfu mu ye onye ọbu l'onu; l'ọtuko iphe, mu pfuru iya kọkotajeru phe. ¹⁹ Onye ta ngabeduru nchị l'opfu, onye ono a-nodu epfu epfuchiteru mu ono; bu mbedua be a-ji aji iya. ²⁰ Olee onye mpfuchiru, nonyaaru wata eku onwiya bya epfuaaha iphe, mu epfuduru; ọzoo onye ọphu e-gude ẹpha agwa ọzo epfu; g'e gbukwaa onye mpfuchiru ono egbugbu.'

²¹ “Unu a-jikwaro onwunu; su: ‘?Denu g'anyi e-shi maru ozi ọphu abudu Chipfu ziru iya?’ ²² O -buru l'onye mpfuchiru gude ẹpha Chipfu ezi ozi; teke ọ bu l'ozi, o ziru te egeduru egeru; ọzoo l'o to meduru g'o pfuru iya; nokwa iphe, Chipfu epfuduru bu ono. O kwa onye mpfuchiru ono gude eku-onwonye pfua opfu ọbu. G'a ba tsujekwa ẹgube onye ono ebvu.”

19

Mkpukpu, onye gburu nemadzu
a-noduje ezeru ndzu

(*Ọgú 35:9-28; Dit 4:41-43; Jios 20:1-9*)

¹ “Teke Chipfu, bu Chileke unu meerupho g'ohamoha ono chihu; mbu ndu ono, Chipfu, bu Chileke unu abya eworu alị phe nu unu; g'unu nochia ẹnya phe; buchia mkpukpu le mkpukpu phe; yee unuphu l'unuphu phe ono; ² unu hofutakwa mkpukpu ẹto dobe iche l'echilabo alị ono, bu alị ọphu Chipfu, bu Chileke a-nu unu g'ọ buru k'unu ono. ³ Unu e-gude ẹka unu kpaa oke; gude kee alị ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu g'ọ buru nkunu ono uto ẹto. Oke alị ono ẹphe n'eto e-nwekotaru mkpukpu, agbabe ezeeru ndzu nanu nanu l'ime iya. L'a bya tua oji g'o rwua ẹka ono; k'ọphu onye gburu nemadzu a-gbajeru laa ẹka ono.

4 “Waa g'oo-dujeru onye gburu ọchi gbalaa laa ẹka ono baa; k'ọphu ọo-nọdu ndzụ; mbụ onye elekebeduru ẹnya gbua nwibe iya; ọphu ọ bụdu l'opfu dūhawaru yee onye ọbu; ⁵ dū gẹ lẹ nemadzụ bẹ yee nwibe iya swị je l'oswa je awata nkụ; ọ halia ẹka gbua kẹ swịi gẹ ya gbutsua oshi ono; ishi ogbunkụ ono mifu je atua nwibe iya ono woru iya tugbua; g'onye ono gbalaa laa mkpukpu lanụ l'ime mkpukpu ẹto ono je adzuru ndzụ. ⁶ Ọdumeka bẹ onye eme g'ọ gwata ugwo ọchi onye ono, e gburu ono egudekwa ẹhu-eghu chipfuru onye ono, gburu nwibe iya ono; gbapfu iya; kẹle ụzo dū ẹnya; je eworu iya gbua; l'ẹbe abụ l'onye ọbu gbaru g'ọ nwuhu; eshinu abudu lẹ yee nwibe iya ono shi dūhawaa l'opfu. ⁷ Noo g'o gude mu nọdu aturu iya unu l'ekemu sụ g'unu họta mkpukpu ẹto doberu onwunu.

⁸ “Teke ọ bụ lẹ Chipfu, bụ Chileke unu kparụ oke alị unu; ọ kabaa ọsa, bụ iphe, o riburu ndiche unu phẹ angụ lẹ ya e-me; e mecha; ọ nukota unu iphe, bukpo alị ono, o kweru ukwe lẹ ya a-nụ ndiche unu phẹ ono; ⁹ ọ -buru l'unu doberu-a ekemu-a g'ọ ha eme iya ememe, bụ ọphu mu aturu unu ntanụ-a; mbụ g'unu yee Chipfu, bụ Chileke unu obu; g'ọ buru ụzo iya bẹ unu a-nọdujekpoepho etso; unu eyekwabaa mkpukpu ẹto ọzo lẹ mkpukpu ẹto ọphuu; ¹⁰ k'ọphu e tee gbujedu onye iswi dū mma l'alị unu ono, bụ ọphu Chipfu, bụ Chileke unu nuru unu g'ọ buru okiphe unu ono; shi nno mee g'ikpe ọchi tukoru unu l'ishi.

¹¹ “Obenu; teke ọ bụ lẹ nemadzụ bẹ opfu duru yee nwibe iya; o je akwaberi iya l'uzo; tsoo ya ọgu; megbua ya; bya agbaru laa lẹ mkpukpu-a nanụ; ¹² gẹ ndu bụ ọgerenya mkpukpu ono zia g'e je akputa iya l'ẹka ono; kpẹe onye agwatajẹ ugwo ọchi onye e gburu; g'o gbua. ¹³ G'a ta aphukwaru iya obu-imemini. Onye gburu onye

adudu iphe, o meru; be ee-wofujekwa ndzu iya l'ali Izurelu; g'oo-duru unu le ree.”

Iphe, e gude kpa ake ali

¹⁴ “G'o to dukwa onye e-wofuje mkpuma, e gude kpaaru yele nwibe iya oke ali; mbu iphe, ndiche meru l'ali ono, bu okiphe, unu e-keta l'ali ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu g'unu nworu ono.”

Agba ekebe

¹⁵ “G'e te egudejekwa ekebe onye lanu gbaru; nma nemadzu ikpe ejo-iphe; ozo iphe-eji, a suru l'o meru. Nemadzu -mee iphe-eji; g'a du ebo; ozo eto gbaa ya ekebe; teme l'e kpebua ikpe onye obu. ¹⁶ Teke o bu l'onye-ekebe eregede wataru agba nemadzu ekebe; gbaaha ya ekebe, abudu eviya; ¹⁷ g'uzi umadzu labo obu, opfu adaru obu bya apfuru l'iphu Chipfu: l'iphu ndu-uke me ndu-ikpe, bu ndu no l'okwa teke ono. ¹⁸ Ge ndu-ikpe ono jia phe aji njinwuru-njinwuru. Teke o bu l'onye-ekebe ono be epfu iphe, abudu eviya; k'ophu bu l'o wataru epfu iphe, nwibe iya emeduru; ¹⁹ unu eworu iphe ono, o shi ari l'ee-me nwibe iya ono woru mee ya. O kwa egube ono be unu e-shije wofu ejo-iphe l'echilabo unu. ²⁰ Oo ya bu; k'ophu ndu ozo a-numa iya; tsuhu ebvu; o to duhedu onye emebaa egube ejo-iphe ono ozo l'echilabo unu. ²¹ Unu ta aphujekwa obu-imemini. O kwa ge ndzu laaru ndzu; enya alaar u enya; eze alaar u eze; aka alaar u aka; okpa alaar u okpa.”

20

Ekemu, duru ogu ndu Izurelu

¹ “Unu -huma inya ndu ohogu unu; waa ugbo-inya phe; waa ndu ojogu phe; l'eka unu ejepfu phe ogu; ephe ka k'unu shii; ge ndzu phe ta agujekwa unu. Noo kele

Chipfu, bu Chileke unu, bu onye dufutaru unu l'ali Ijiputu be nokwa swiru unu eswiru. ² Unu -bya awata ogo ono; g'onye uke futakwa bya epfuru opfu yeru ndu ojogu unu. ³ G'o su phe: 'Unube ndu Izurelu; unu ngabekwa nchi; ntanu-a be unu ejepfu ndu ohogu unu ogo. Ge meji ta atofukwa unu; ophu ndzu agukwa unu. G'ehu te etekwa unu etete; ophu ephe eyekwa unu ebvu; ⁴ kele o Chipfu, bu Chileke unu be unu l'ia swi; g'o lwu-chiteru unu ogo l'iphu ndu ohogu unu; shi nno mee g'unu lwu-kpee phe.'

⁵ "Ge ndu-ishi unu byakwapho bya epfuru nu ndu ono; su phe: '?o duru g'unu ha, onye kpuru ulo ophu; ophu o toko yedu ia Chileke l'eka? G'onye ono lakwa unuphu; a nonyakwa o nwuhu l'ogu; onye ozo je eworu ulo obu ye Chileke l'eka. ⁶ ?o duru onye gbaru opfu-vayinu ophu o toko ridu iphe, shi ia nu? G'onye ono lakwa unuphu; a nonyaa; o nwuhu l'ogu; onye ozo ria ya. ⁷ ?o duru onye kweru nanyi ukwe l'oo-lu ia; ophu o toko ludu ia? G'onye ono lakwa unuphu; a nonyakwa onye ono nwuhu l'ogu; onye ozo je alua onye obu.'

⁸ "Ge ndu-ishi ono pfukwarupho yebaaru ndu ojogu ono; su phe: '?o -duru onye ndzu agu; ozo onye meji atofu atofu? G'onye ono lakwa unuphu; a nonyakwa o mee; meji tofuaaha ndu ophuu g'ootofu ia.' ⁹ Teke ndu-ishi ono pfughechaerupho iphemiphe ono nu ndu ojogu ono; ephe abya ahotagbaa ndu-ishi ojogu dobe, bu ndu a-ndu edu phe eje.

¹⁰ "Teke unu wufuru ejepfu mkpukpu ogo; unu vukwaru uzo kua phe; g'unu l'ephe doshia; ge nchi du doo. ¹¹ Oo ya bu; teke o bu l'ephe zaru unu oku nchi-adu-doo ono; bya aguhaaru unu uzo phe; oo ya bu; iphe, bukpo ndu bu le mkpukpu ono abukotaru ndu unu a-nduje ezi ozi mkponwu-ehu. ¹² Teke ephe te ekwedu g'unu l'ephe ndu le nchi-odoo; ephe gbenu wata unu etso ogo; unu

ekee ọgu kephee mkpụkpu ono mgburugburu. ¹³ Teke Chipfu, bụ Chileke unu woerupho mkpụkpu ono ye unu l'ẹka; unu gude ogu-echi tuko unwoke, nọkota iya nū gbushigbua. ¹⁴ Obenu l'unwanyi phe; me unwegirima; me iphe-edobe phe; mewaro iphemiphe ọzo, nọ l'ime mkpụkpu ono; mekpoo iphe akwa l'okwata g'ọ hakota; be unu e-gwetakota g'ọ buru k'unu. Mbụ-a; unu e-ripya iphe, unu gwetarū l'ẹka ndu ọhogu unu, bụ ọphu Chipfu, bụ Chileke unu nuru unu. ¹⁵ Noo g'unu e-mekotaje iphe, bụ mkpụkpu le mkpụkpu ono l'ophu, bụ ndu ọphu nọchaa unu ụzenya, bụ ndu ọphu ayidu l'ohamoha ọwa-a, bugbaa l'ẹka-a.

¹⁶ “Ọle ọ -buru mkpụkpu ndu ọwa-a, nọ l'alị, Chipfu, bụ Chileke unu abya unu anunu g'ọ buru okiphe unu-a; g'ọ tọ dukwa iphe, atụ unme me nanu, unu a-ha g'ọ nọdu ndzụ. ¹⁷ Unu tukokwa phe g'ephe ha gbushikota; mbụ ndu Hetu; me ndu Amọru; me ndu Kėnanu; me ndu Pėrezu; me ndu Hevu; me ndu Jiebusu, bụ iya bụ ge Chipfu, bụ Chileke unu turu ekemu; sụ g'unu mee; ¹⁸ g'ephe te ezi unu ahuma ahuma, ephe anọduje eme, bụ ọphu ephe anọduje eme eyeru agwa phe; unu eshi nno meswee Chipfu, bụ Chileke unu.

¹⁹ “Teke unu keru ọgu kephee mkpụkpu mgburugburu nọo ọdu; l'ẹka unu etso iya ọgu g'unu lwua ya lwuta; unu te emebyishikwa oshi, pfugbaaru le mkpụkpu ono; ke g'unu gude ogbunku wata iya egbutsushi. Unu hakwaa ya; wotaje mebyi iya ria eriri; unu te egbutsushikwa iya egbutsushi. ?Unu eke ọgu ekephefua oshi, bvuru l'egu mgburugburu? Oshi; ?ọ bụ nemadzū? ²⁰ Ọ buepho oshi ndu ọphu unu maru l'ọ tọ bụdu oshi, eeri mebyi iya eriri; noo ndu ọphu unu e-mebyishi. Unu gbutsushia ndu k'ono. Unu akpua ose-ọgu kpụ-pee mkpụkpu ono, etso unu ọgu ono mgburugburu jasū teke unu emekpe phe.”

21

Onye e gburu; ọp̄hu a madu onye gburu iya nu

¹ Ọ -buru l'a hūmaru odzu onye e gburu egbugbu; ọp̄hu a madu onye gburu iya nu l'ẹka ọ dabyiru l'ẹgu; l'alị ono, Chipfu, bu Chileke unu abya anu unu g'ọ buru okiphe unu ono; ² gẹ ndu bu ọgerenya unu phẹ; mẹ ndu-ikpe unu phẹ wufutakwa; bya agbẹ l'ẹka onye ono, e gburu ono zẹ; tua iphe atutu jasuchaa lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, nọ-pheru iya mgburugburu. ³ Gẹ ndu bu ọgerenya, shi lẹ mkpukpu ọp̄hu ka anọ-kube onye ono, e gburu ono ntse kputa ada eswi, e teke gudeswee jee ozi; ọp̄hu a tugbabejeduru iya lẹ nwibe iya; ⁴ gude bahu lẹ nsuda, mini asọ asoso; mbu nsuda, e teke akọ-swe akoko; ọp̄hu e teke akọ-swee ya iphe, aaku akuku. Gẹ ephe ndu lẹ nsuda ono; swi-kwo ada eswi ono olu. ⁵ Gẹ ndu-uke, bu unwu Lívayi lufuta l'ataphu bya apfuru. Noo kele Chipfu, bu Chileke unu hotaru phẹ g'ephe jejeru iya ozi; wafua g'ephe gudeje epha Chipfu gọoru nemadzu onu-oma. Teke opfu adaru nemadzu yee nwibe iya; ozo lẹ nemadzu mekaru nwibe iya iphe; l'ọ buru ephe e-kpe iya. ⁶ Ndu bu ọgerenya, shi lẹ mkpukpu ọp̄hu ka anọ-kube ntse l'ẹka onye e gburu pho zee g'ephe hakota akwo ẹka l'eli ada eswi ono, a swi-kworu olu lẹ nsuda ono. ⁷ Ephe epfua su: "Eka anyi ta adukwa l'ochi onye-a; ọp̄hu anyi ahumakwaru teke eegbu iya. ⁸ Jiko Chipfu; natanu ugwo-a, aapfu k'iphe-eji, ndu nkengu, bu ndu Izurelu meru-a; mbu ndu ono, i gbafutaru. G'ochi onye adudu iphe o meru ta atukokwaru ndu nkengu, bu ndu Izurelu l'ishi. Ọo ya bu; e shi egube ono pfua ugwo ochi onye ono, e gburu ono. ⁹ Ọ buru egube ono bu g'unu e-shi nwefu onwunu ochi

onye adudu iphe, o meru ono l'echilabọ unu; kẹle unu mewaru, iphe, pfulu ọto l'iphu Chipfu.

K'alu nwanyi, a lwutaru l'ogu

¹⁰ “Ọ -buru l'unu jepfuru ndu ọhogu unu ọgu; Chipfu, bu Chileke unu woru phe ye unu l'eka; unu kpua phe le ndzu; ¹¹ ọ -buru le ndu ono, unu kpuru le ndzu ono be ọ duru nwanyi, ama mma, nweru g'unu ha onye ọ du ree; teme ọ nodu agu onye ono egu g'onye ono duta iya g'ọ buru nyee ya; ¹² g'onye ono duta iya laa ibe iya je akpushia ya ishi; bee ya nvọ ebebe. ¹³ L'o yefu uwe, o shi ye teke a kputaru iya pho. L'o buru l'ibe onye obu; kwaa ekwa ne iya yee nna iya onwa ophu. E -mechaa; yee onye obu awatawaro akwakwa; onye obu aburu ji iya; l'ọ buru nyee ya. ¹⁴ Ọ -buru l'e mecharu; ophu nwanyi obu aduedu onye obu ree; g'ọ pakwaru iya haa g'o je eka du iya ree. Ọ buepho g'i ti re iya erere k'ereta okpoga; ophu i mekwa iya g'eemeje ohu; noo kẹle i mewaru iya iphe-iphere.”

Iphe, rwuberu ọkpara

¹⁵ “Ọ -buru le nwoke alu unwanyi labo; o yee onye lanu obu; onye ophu du iya ashi; ephe tuko nwutawaru iya unwegirima; me onye ophu e yeru obu yee onye ophu a kpuru ashi; teke ọ bu l'oo onye ophu a kpuru ashi yeru ọkpara le nwoke; ¹⁶ mboku, oo-ke ekpe gude keeru unwu iya eku iya; g'o to wotakwa nwa onye ophu o yeru obu pho dobe l'onodu ọkpara; hachia nwa nke onye ono, ọ kpuru ashi pho, gbetchia buru iya bu ọkpara. ¹⁷ G'onye ono mekwaaru ọkpara iya ono, bu nwa nwanyi ono, ọ kpuru ashi ono iphe, rwuberu iya nu. Mbua-a; g'ọ hee ya okẹ labo; l'iphemiphe, o nweru enweru; kẹle ọo nwata ono bu nwa mbu, goshiru l'ọ duje ike yee ime. Iphe, rwuberu ọkpara bukwa iya nwe iya.”

Nwa, kariru ndu nwuru iya nū ẹka

¹⁸ “Ọ -buru ẹ nemadzu nwutaru nwa, kariru iya ẹka; k'ophu bu l'ọ ọo ngadu nchi l'opfu ndu nwuru iya nu; mbu l'o too mejedu iphe, nna iya pfuru; ophu o medu iphe, ne iya pfuru; temanu; teke ephe chiru iya iphe; o too yeduru phe onu; ¹⁹ ge nna iya; yee ne iya kpatakwa iya kpujeru ndu bu ogerenya l'onu-abata mkpukpu phe. ²⁰ Ephe asu ndu bu ogerenya mkpukpu ono: 'Nwatibe anyi-a kariru anyi ẹka; k'ophu bu l'ọ ọo ngajedu nchi l'opfu anyi; ophu oomejedu iphe, anyi suru g'o mee. Ọ bu oke-ekpiri; teme o ngunuka mee.' ²¹ G'unwoke mkpukpu ono g'ephe ha wufuta; woru iya tugbua ẹ mkpuma. Ọ kwa egube ono be unu e-shije wofu ẹjo-iphe l'echilabo unu; k'ophu ndu izerelu l'ophu a-numa iya; tsuhu ebvu.”

Ekemu, du iche iche

²² “Ọ -buru ẹ nemadzu meru iphe, o gbaru g'ọ nwuhu; e woru iya gbua; unu kobe odzu onye ono l'eli oshi; ²³ g'odzu iya te kokwaru l'eli oshi l'eka ono jasu nchi abo. Unu likwaa ya mboku ono gededede; kele onye kuru l'eli oshi be bu onye Chileke turu onu. Unu te emerwushikwa ali ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu; g'ọ buru okiphe unu ono.”

22

¹ “Ọ -buru l'i humaru eswi; ozoo aturu nemadzu ibe ngu l'eka okpaphuhu akpaphuhu; te emekwa enya g'i ti humaduru iya; kukebekwa ehu kputa iya kpuphuru nwibe ngu ono azu. ² Teke o bu l'onye ono te ebukubedu ngu ntse; ozoo l'i ti madu onye obu; kputa iya laa ibe ngu je edobe jasu teke onye ono a-choru iya bya; l'i kpuru iya nu iya. ³ Nokwapho g'ii-meje nkapfu-igara iya; o bukwarupho nno bu g'ii-meje uwe iya; mekpoo

iphemiphe, bụ kẹ nwibe ngu, tuphahuru etuphahu; mbu ophu tuphahuru nu; i huma iya. Te emekwa enya g'i ti humaduru iya.

⁴ “O -buru l'i humaru nkapfu-igara nemadzu ibe ngu; ozoo eswi iya l'eka o daru l'aguga gbororo; te emekwa enya g'i ti humaduru iya. Kukebekwa ehu je eyeru onye obu eka g'o palia ya.

⁵ “Ge nwanji ta akwajekwa ngwa nwoke; ophu nwoke akwajekwa ngwa nwanji; kele onye eme iphe, du nno bukwa ebyi be oome l'iphu Chipfu, bu Chileke unu.

⁶ “I -nodu aghata le gbororo; i huma epfune enu, kparu l'eli oshi; ozoo l'ali; o buru unwu enu no iya; ozoo l'o bukwa du ekwa iya; ne iya kpuru l'eli unwu iya ono; ozoo l'eli ekwa iya ono; ba anwupyabekwa ne enu ono; yee unwu iya. ⁷ Kukebekwa ehu kpatsu ne iya g'o phefu; l'i nwutawaro unwu iya; k'ophu o-duru ngu le ree; waa k'ophu i-kariberu nka.

⁸ “I -nodu akpu ulo ophuu; kpusakwaa uko iya osa; swia ya onu mgburugburu; g'o to du onye e-shi l'eka ono wefu bya adaa; g'ochi ta akwa l'ulo ngu ono.

⁹ “I -gbaa opfu-vayinu; ta akukwa iya iphe eghirigha. I -mee ya nno be aa-natakwa ngu mebyi iphe ono, i koru ono; natakwa ngu pho akpuru, vayinu ngu mitaru je edobe l'ulo, du nsu.

¹⁰ “Te eligbabejekwa eswi yee nkapfu-igara gude atupya ali mgbo lanu.

¹¹ “Te eyejekwa uwe, a kwaru eghirigha; du ge l'e wotaru ekwa baragidi je akwagbabe le gerebe-gerebe ekwa mmanu.

¹² “Kpajekwaru iyanguyangu ye le mgbureku uwe mgbalanu ngu ishi eno.”

Emebyi k'alu

¹³ “Ọ -bụru ịe nwoke ịtaru nwanyị; epe ịe nwanyị ọbu kwachaepho; ọ kpoo ya ashi; ¹⁴ boaha ya ibo gude epfubyishi iya su: ‘Mu ịtaru nwanyị-a; mu jepfu iya; ọphu ọ dudu iphe, egoshi l’o shi bụru nwamgboko, yele nwoke teke akwaswee.’ ¹⁵ Ge nna nwamgboko ono yee ne iya gude iphe, egoshi ịe nwamgboko ono shi bụru onye yele nwoke teke akwaswee je egoshi ndu bu ọgerenya l’onu-abata mkpukpu. ¹⁶ Nna nwamgboko ono asu ndu bu ọgerenya ono: ‘Nwa mu nwanyị-a be mu keru nwoke-a; ole nta-a be nwamgboko ono duwaa iya ashi. ¹⁷ Ole-a; unu lewaro ịe nta-a be ọ wataru iya ebo ibo asuje ịe nwatibe mu ọbu ta adukwa iphe, egoshi ịe yele nwoke teke akwaswee! Ole ọ bu; wakwa iphe, egoshi ịe nwatibe mu ọbu be yee nwoke teke akwaswee baa.’ Epe abya eworu ekwa ono phushi l’iphu ndu bu ọgerenya mkpukpu ono. ¹⁸ Ndu bu ọgerenya mkpukpu ono akputa nwoke ono chia ya echachi; ¹⁹ reta iya nre ukporo mkpola-ochaa ise; woru nu nna nwamgboko ono; noo kele nwoke ono boru nwamgboko Ịzurelu ibo. Nwamgboko ono aburu nyee ya eka ọ bu iya; ọphu ọ byadu achifubaa nwanyị ono jasụ g’o-o-beru.

²⁰ “Ole ọ -bukwanuru l’ibo ono, e boru iya ono bu eviya; k’ophu bu l’o to dudu iphe, e gude goshi ịe nwamgboko ono be yele nwoke teke akwaswee; ²¹ ọo ya bu; g’ephe kpufutakwa nwamgboko ono l’onu eswulo l’ibe nna iya; unwoke mkpukpu iya atua ya mkpuma; woru iya tugbu; kele o meru ejo ememe l’ali Ịzurelu. O shi ndu l’ibe nna iya agba ukpara. Ọ kwa egube ono be unu e-shije wofu ejo-iphe l’echilabo unu.

²² “Ọ -bụru l’e ge-chiru nwoke l’eka epe ịe nyee onye ozo akwa; g’e gbukwaa nwoke ono, jepfuru nwanyị ọbu; yee nwanyị, o jepfuru egbugbu. Ọ kwa egube ono be unu

e-shije wofu ẹjo-iphe l'alì Ízurelu.

²³ “Ọ-bùru lẹ nwamgbọko, yẹle nwoke teke akwaswee; mbù nwamgbọko, e jebuwaru k'alulù; bẹ yẹle nwoke ọzo kwarù l'ime mkpukpu; ²⁴ unu tũkokwa ẹphenebo kpũta kpũfu l'ọnu-abata mkpukpu ono; tũko ẹphenebo tũ-gbukọta lẹ mkpuma. Nwamgbọko ono bẹ aa-tũ-gbu; noo kẹle ọ nọ l'ọma mkpukpu ọphu o chiduru mkpu. Nwoke bẹ aa-tũ-gbukwaphọ; kẹle o merwuru nyee onye ọzo. Ọ kwa ẹgube ono bẹ unu e-shije wofu ẹjo-iphe l'echilabọ unu.

²⁵ “Obenu; ọ -bùru l'ọo l'azù ẹgu bẹ nwoke guderu nwamgbọko, onye ọzo jebuwaru k'alulù; ẹphe l'iya kwaa; bukwa nwoke kpoloko bẹ ee-gbu. ²⁶ G'ọ tọ dukwa iphe, unu e-me nwamgbọko ono; ọ tọ dukwa iphe-ẹji, o metaru, ee-gude gbua ya. Noo kẹle ọwa-a dukwapho g'onye je afuaru nemadzù ibiya l'ùzo; gbua. ²⁷ Mbù lẹ nwoke ono guderu nwamgbọko ono, onye ọzo jebuwaru k'alulù ono l'azù ẹgu; o chia mkpu; ọphu ọ dudu onye nafutaru iya nu.

²⁸ “Ọle ọ -bukwanuru lẹ nwoke zuguderu nwamgbọko, adudu onye eje iya nu; ẹphe l'iya kwaa; a hũma phẹ; ²⁹ gẹ nwoke ono pfukwaa nna nwamgbọko ono ukporo shẹkelu mkpọla-ọchaa labọ lẹ shẹkelu mkpọla-ọchaa iri. G'onye ọbu lukwaru nwamgbọko ono; noo kẹle o mebyishiwaru iya. Ọphu ọ byadu achifu nwamgbọko ono gbiriri jasù g'ọo-nọ-beru.

³⁰ “Gẹ nwoke ba lukwa nyee nna iya; shi nno mee nna iya iphe-iphere.”

23

Ebufu nemadzù lẹ ndzukọ

¹ “G'onye e tsupyarù akpuru-anwù; ọzoo onye e bufuru útsù ta abatajẹkwa l'ẹka ndu kẹ Chipfu dzukọberu.

² “G'ò tọ ɖukwa onye a gbataru l'ukpara; abatajẹ l'ẹka ndu kẹ Chipfu dzukọberu. Ọp̄hu oshilokpa iya; mbu je eyee l'ogbo k'iri abatajẹkwa l'ẹka ndu kẹ Chipfu dzukọberu.

³ “G'ò tọ ɖukwa onye Amonu; ọzoo onye Mówabu, abatajẹ l'ẹka ndu kẹ Chipfu dzukọberu; ọp̄hu oshilokpa phẹ jeye l'ogbo k'iri abatajẹkwa; mbu g'ẹphe ta abatajẹkpo l'ẹka ndu kẹ Chipfu dzukọberu jeye l'ojejoje. ⁴ Noo kẹle ẹphe te egudedu nri; yẹ mini gbaa unu ndzuta teke unu shi l'alì Ijiputu. Iphe, ẹphe meru bu l'ẹphe gbẹchia je ebuta Belamu nwa Beyo, shi mkpukpu Petọ l'alì Mesopotémiya g'ò bya atua unu onu. ⁵ Obenu lẹ Chipfu, bu Chileke unu ta ngabeduru Belamu nchi; ọ gbẹchia ghazia onu ono; ọ buru onu-oma; kẹle Chipfu, bu Chileke unu yeru unu obu. ⁶ Unu ta achokwa uto, eeshi g'ẹhu du phẹ guu; ọzoo g'ò duru phẹ lẹ ree jasụ g'unu a-no-beru.

⁷ “Gẹ ndu Edomu ta adukwa unu ashì; noo kẹle ẹphe bu unwune unu. Ọp̄hu ndu Ijiputu adukwa unu ashì; noo kẹle unu shi buru ndu lwaru alwalwa l'alì phẹ. ⁸ G'a hajẹkwa oshilokpa phẹ ogbo k'eto g'ẹphe bata l'ẹka ndu kẹ Chipfu dzukọberu.”

Eme ọdu-ọgu g'ò tọ du ideyideyi

⁹ “Ọ -buru l'unu jepfuru ndu ohogu unu ọgu; unu dokwaduru l'odu-ọgu unu; unu kwabekwa ẹnya g'unu te eye ẹka l'eme ẹjo-iphe. ¹⁰ Ọ -buru l'o nweru onye lanu l'echilabo unu, byaru bya aburu onye aaso nsọ; kẹle ọ gboru unwuda kpua onwiya l'enyashi; g'onye ono lufukwa je anodu l'azu ọdu-ọgu; g'ò tọ nodukwa l'ime iya. ¹¹ O -be l'uzenyashi l'o gude mini wua ẹhu. Enyanwu -nyihuchaep̄ho; l'ọ batawaro l'odu-ọgu ono.

¹² “Unu eje l'azụ ọdu-ọgu ono je emeta ẹka unu e-jeje ejelụkpo. ¹³ Unu yekọbeje ikworo ẹ ngwọgu unu; ọo ya bụ g'ọ bụru; onye eje anyị nshị; l'o gude ikworo ono tụa nsụ; nyiru iya yee; ghakọbe woru iya kpochia. ¹⁴ Noo kẹle Chipfu, bụ Chileke unu etsojeru ọma ọdu-ọgu ejephe; adzọ unu ndzụ; waa g'o woru ndu ọhogu unu ye unu l'ẹka. Noo g'o gude; ọdu-ọgu unu je l'adu nsọ; g'ọ tọ hụma iphe, aasọ nsọ l'ẹka unu nọ; dakọbe parụ unu haa.”

Ụnwu ekemu ọzo

¹⁵ “Ohu -shi l'ẹka nnajịuphu iya gbapfuta ngu; ta akpụtakwa iya kpuphuru nnajịuphu iya ono azụ. ¹⁶ Hakwaa ya g'unu l'iya buru; l'o buru l'ẹka dū iya ree ẹ mkpụkpu, dūkpoe ya phọ ree. Ọphu a kpakwa iya ẹhu.

¹⁷ “G'ọ tọ dūkwa ụnwada Ízurẹlu onye a-nọdu agbaru agwa ụkpara; ọphu ọ dūkwa onye nwoke Ízurẹlu a-nọdu agbaru agwa ụkpara. ¹⁸ Mbụ-a; g'e be wotajekwa ụgwọ, a pfuru nwanyị-ovuọba; ọzoo ụgwọ, a pfuru nkụta-urwuali ono; gude bya l'ụlo Chipfu, bụ Chileke unu bya apfụ ụgwọ iphe, unu riburu l'angu k'ememe; kẹle ẹphenebo bụ ẹbyi l'ẹnya Chipfu, bụ Chileke unu.

¹⁹ “Be jiekwa onye Ízurẹlu ibe ngu ụgwọ ntụkwase; ntụkwase l'okpoga; ọzoo ntụkwase ẹ nri; ọzoo l'iphemiphe, bụkpoo iphe, eejieje ụgwọ ntụkwase. ²⁰ Onye ii-jie ụgwọ ntụkwase bụ onye ọhozo; obenu l'onye bụ nwune ngu bẹ i tii jiẹdu ntụkwase; ọo ya bụ gẹ Chipfu, bụ Chileke ngu ekebe ngu l'ọma l'iphemiphe, i byibekporu ẹka ememe l'alị ono, iije alwuta ono.

²¹ “Ọ bụru l'i riburu angụ emeru Chipfu, bụ Chileke ngu iphe; ta akpọkwa ụpfu ememe iya; kẹle Chipfu, bụ Chileke ngu a-wata ele ngu ẹnya g'i mee ya; tẹme l'i

būru onye-ikpe nmarū l'i meru iphe-ēji. ²² Ọle ọ - bụkwanuru l'i selaru onwongu azū l'eribu angū eme iphe; bē ikpe ta nmakwaru ngu. ²³ Iphe, shikpowa ngu l'ogbogboromonu futa; letakwa enya g'i meēbekota iya. Noo kēle ọo gubedua tūru obu ngu onyo gudekpoo onu ngu gēdegede ribuaru Chipfu, bū Chileke ngu angū.

²⁴ “Ọ būru l'i bahuru l'opfu-vayinu nemadzū ibe ngu; ritakpōepho akpuru vayinu g'ọ dukpoe ngu pho ree; Ọle g'ọ tō dukwa ophu ii-ye lē nkata ngu. ²⁵ Teke i -bahuru l'egu nemadzū ibe ngu; ọ -dū ngu g'i wota iphe, ọ kuru akuku ria; wotakwa iya; ọle g'ọ tō dukwa upfu iphe ono ophu ii-gude mma gbutsua.

24

¹ “Ọ -buru lē nwoke lūchaaru nwanyi; ophu nwanyi ono adūedu iya ree; kēle ọ hūmaru iphe, adūdu ree l'ēhu nwanyi obu; ọ bya ederu ekwo achifu nwanyi nū iya; bya achifu iya; ² ọ -buru l'ọ lūfuru g'o jerō je aluru nwoke ọzo; ³ teke ọ bụkwanu l'onye k'ono byakwarūpho bya akpoo ya ashī; bya edekwapho ekwo achifu ozokwa bya eyekwa iya pho l'eka; bya achifukwa iya pho l'ibe iya; ọzoo l'onye k'ono bū anwūhu bē ọ nwūhuru; mbū onye k'ono, shi duta iya alū alūlu ono; ⁴ gē ji iya kē mbū pho, chifuru iya nū pho ta laphukwa azū jeshia ya alūlu g'e merwushichawaru iya ono; kēle ọ bụkwa ebyi l'iphu Chipfu. Unu te emetakwa ebyi kpube alī ono, Chipfu, bū Chileke unu abya unu anūnu g'ọ būru okiphe unu ono.”

Ekemu, dū iche iche

⁵ “Ọ -buru lē nemadzū luru nwanyi k'òphúú; g'e te zikwa iya g'o je ọgu; ophu ọ dukwa ozi ọzo, ee-zi iya. G'onye ono nọ-gbukwaa mgbarapha l'unuphu; mee nyee ya ono, ọ lūtaru ono g'ēhu tsoo ya utso.

⁶ “Gẹ nemadzụ ta patakwa mkpuma, egweje nri; ọzoo nggu-mkpuma; g'Ọ bụru iphe, e yeru iya l'itumo; kẹle ono dụakwaa g'onye woru ishi nemadzụ ophu sùbe l'itumo.

⁷ “Ọ -bụru lẹ nemadzụ bẹ e guderu l'ẹka ọ pataru onye Ízurẹlu ibe iya l'oshi eme iya g'ohu; Ọzoo l'oore onye Ọbu erere; g'e gbukwa onye Ọpaleda ono egbugbu. Ọ kwa ẹgube ono bẹ unu e-shije wofu ẹjo-iphe l'echilabọ unu.

⁸ “Ọ -bụru onye ẹhu-ọchaa byaru; unu letakwa ẹnya mee iphemiphe, ndu-uke, bụ oshilọkpa Lívayi sùru g'unu mee. Unu tụtọkpoepfo iphemiphe, mu tụturu phẹ ekemu sù g'ẹphe meje mekọta. ⁹ Unu nyatakwa iphe, Chipfu, bụ Chileke unu meru Miriyamu teke unu nọ l'ụzo; g'unu wufutachaa l'alị Ijiputu.

¹⁰ “Teke ijieru nemadzụ ibe ngu ụgwọ; m'obeta ọ bụru ụgwọ, dụ ịdu-agma; ta abahụkwa l'ụlo iya je ewota iphe, ọ sùberu ngu l'itumo. ¹¹ Nọdukwa l'etezi g'onye ọbu, i jieru ụgwọ ọbu wofutarụ ngu iphe, ọ sùberu ngu l'itumo ọbu. ¹² Ọ -bụru l'onye ọbu akpa nri; te egudekwa iphe ono, o yeru ngu l'itumo ono lashia unuphu je akwaa gẹ nchị bọhu. ¹³ Nchi -jihushia; wophutakwaru iya ukpo ono, o yeru ngu l'itumo ono azụ; k'ọphu ọo-zẹ iya; kua mgbenya; gọru ọnu-ọma nụ ngu. Ọo ya bụ g'a gụaru ngu iya l'apfubekoto l'iphu Chipfu, bụ Chileke ngu.

¹⁴ “Onye adudu g'Ọ dụ iya; ọ nọdu akpa nri -byaru ngu ozi; te emekwa iya omeliwe; m'obeta onye ọbu bụru onye Ízurẹlu ibe ngu; ọzoo onye lwaru alwalwa, bu l'alị unu l'ime mkpukpu unu. ¹⁵ Pfujekwa iya aswa ogburumita iya; tẹme ẹnyanwu anyihu mbọkumboku; kẹle onye ọbu akpa nri; ọ gbawaru aswa ozi iya ono ye lẹ mkpa. Teke ọdumeka bẹ oo-chikukwa ngu l'ẹjo mkpu l'iphu Chipfu; iphe ọbu aburu ngu iphe-ẹji, iimeta iya.

¹⁶ “Gẹ ndu bụ nna ta lajẹkwa l'iphe, nwa phẹ metaru; ọp̄hu ụnwu alajẹkwa l'iphe, nna phẹ metaru. G'onye metaru iphe ọnwu lajẹkwa l'iphe, o meru.

¹⁷ “Unu ta anafujekwa nemadzū iswi-ọdumma iya op̄fu l'ọ bụ onye lwarū alwalwa; ọzoo onye enwedu nna; ọp̄hu unu anatajẹkwa ẹkwa nwanyi, ji iya anọedu l'itumo.

¹⁸ Unu nyatajẹkwa l'unubẹdua shi b̄uru ohu l'alì Ijiputu; Chipfu, b̄ Chileke unu gbata unu l'ẹka ono; noo iphe, meru g'o gude mu nọdu at̄uru unu ekemu ep̄fu g'unu meje iphemiphe ono.

¹⁹ “Unu -nọdu akpata iphe, unu meberu l'op̄fu unu; unu zọhaa tiyotiyoo iya op̄hu l'ẹgu; unu ba laphuhẹkwa azū je iya achita. Unu hajẹkwa iya g'ọ d̄uru ndu lwarū alwalwa; yẹe ndu nna phẹ anọedu; yẹe ụnwanyi, ji phẹ anọedu; k'ọp̄hu Chipfu, b̄ Chileke unu e-kebe unu l'oma l'iphemiphe, unu byiberu ẹka unu k'ememe. ²⁰ Unu -nọdu aji-koshi akp̄uru, m̄iru l'oshi olivu unu; unu ta ajiyekwa iya nji labọ. Unu hakwa ọp̄hu phọduru nū g'ọ d̄uru ndu lwarū alwalwa; yẹe ndu nna phẹ anọedu; yẹe ụnwanyi, ji phẹ anọedu. ²¹ Teke ọ b̄ l'unu awọ akp̄uru vayinu l'op̄fu-vayinu unu; unu te ejekwa mkpakwa iya m'e mecha. Unu hajẹkwa ọp̄hu phọduru nū g'ọ d̄uru ndu lwarū alwalwa; yẹe ndu nna phẹ anọedu; mẹ ụnwanyi, ji phẹ anọedu. ²² Unu nyatajẹkwa l'unubẹdua shi b̄uru ohu l'alì Ijiputu; noo iphe, meru g'o gude mu nọdu at̄uru unu ekemu ep̄fu g'unu meje iphemiphe ono.”

25

Ekemu k'echi nemadzū ẹchachi

¹ “Ọ -b̄uru l'umadzu labọ bẹ op̄fu adaru; g'ẹp̄he gude iya je l'ulo-ikpe gẹ ndu-ikpe kpeeru phẹ iya; haarū onye ọp̄hu iswi dū mma enge; nma onye ọp̄hu achọ op̄fu ikpe.

² Teke ọ b̄ l'onye ọp̄hu ikpe nmarū bẹ ọ gbaru g'e chia

iphe; g'onye-ikpe mekwaa ya g'ọ zẹe azẹe; g'e chia ya iphe ọbu l'iphu iya; chia ya ọnu ẹchachi ole yẹle iphe o meru ha. ³ Iphe, ee-chi iya bu ọnu ẹchachi ụkporo labọ. G'e te chighatakwa iya ẹgube ono. E -chighata iya ẹgube ono be ọ buakwaa eme nwune ngu ono g'ọ tọ dudu iphe, ọ bu l'iphu ngu.

⁴ “Te ekechijekwa eswi ọnu me ọ -nọdu azọshiru ngu ereshi.”

Onye nwune iya nwuhuru; gbado nyee ya

⁵ “Ọ -buru l'unwune labọ bu; onye lanu nonyaa bya anwuhu; ẹbe ọ nwuta nwa; gẹ nyee ya ta lukwa ndu unuphu ọzo. Gẹ nwune ji iya dutakwa iya luru; lajeru iya l'ulo. Nwune ji iya ono eshi nno medzukota iphe, gbaru iya nu l'ẹhu nwanyi ono. ⁶ Nwa nwoke mbu, ọ nwutaru; mbu nwanyi ono be a-zaru ẹpha la l'ẹpha nwune iya ono, nwuhuru nu ono g'ẹpha iya te echihu l'alị Ízurẹlu. ⁷ Ọle ọ -buru l'ọ tọ dudu onye ono g'ọ luru nyee nwune iya ono; gẹ nwanyi ono jepfu ndu bu ọgerenya mkpukpu ono l'ọnu-abata mkpukpu ono je asu phe: 'Nwune ji mu jikawaru eme g'ẹpha nwune iya te echihu le Ízurẹlu. Ọ jikakwaru le ya te emeduru mu iphe, nemadzụ emejeru nyee nwune iya.' ⁸ Ọo ya bu; ndu bu ọgerenya mkpukpu ono eku nwoke ono; pfiaru iya opfu. Ọ -buru l'iphe, oopfu be oopfu epfushi iya ike; su le ya ta abyakpoda aluru nwanyi ono m'obeta gunu mee; ⁹ gẹ nyee nwune iya ono gbeshi l'ataphu ndu bu ọgerenya ono je eyeta akpokpa nwoke ono nanu; gbuta ọnu-mini tya ya l'iphu su: 'Noo iphe, eemeje onye ta choduru eme g'unuphu ibe nwune iya keru bu ono.' ¹⁰ Iphe, ee-ku ibe nwoke ono le Ízurẹlu bu 'ibe onye e yetaru akpokpa.'

¹¹ “Ọ -buru l'unwone labọ alwu ọgu; nyee onye lanu byatashia ọdzori ji iya; bya azu nwoke ọphu l'ẹhu-nwoke;

¹² g'e gbubufukwa nwanyi ono ẹka; g'a ta aphukwaru iya obu-imemini.

¹³ “Unu te eyejekwa iphe, eegudeje atụ ẹrwa iphe ụzo labọ l'ẹda unu; ọphu bụ ọkpobe iya; mẹ ọphu abudu ọkpobe iya. ¹⁴ Ọphu unu enwekwaru iphe, eegudeje akpọ iphe ụzo labọ l'ibe unu; ọphu bụ ọkpobe iya; mẹ ọphu abudu ọkpobe iya. ¹⁵ Unu gudeje ọkpobe iphe, ụgho adudu tūa ẹrwa iphe. Unu egudejekwaphọ ọkpobe iphe, ụgho adudu; kpọo iphe; k'ọphu unu a-noriberu ndzụ l'alị ono, Chipfu bụ Chileke unu abya unu anunu ono; ¹⁶ kẹle iphe, bukpo onyemonye, eme egube iphe ono; mbukpo onyemonye, eme iphe l'ụgho emekotakwa ẹbyi l'iphu Chipfu, bụ Chileke unu.”

A tūru ekemu g'e gbushia ndu Amaleku

¹⁷ “Unu nyatakwa iphe, ndu Amaleku meru unu teke unu nọ l'uzo; g'unu lufutacharu lẹ Ijiputu. ¹⁸ Ọ bụ teke ike ije bvwaru unu; ọphu ike aduziedu unu bẹ ẹphe shiru unu azụ byapfuta unu ọgu l'uzo; gbushia ndu ọphu kpe azụ; ọphu ẹphe atsuduru Chileke ebvu. ¹⁹ Ọo ya bụ; Chipfu, bụ Chileke unu -meepho; unu nweru onwunu l'ẹka iphe, bụ ndu ọhogu unu, bupheru unu mgburugburu l'alị ono, ọoby unu anunu ono; g'ọ bụru okiphe unu ono; unu mekwaa g'a ta nyatabahẹ ndu Amaleku lẹ mkpula akpaminigwe. Unu ta azohakwa iya ememel!”

26

Akpuru-iphe-mbụ; waa oke-lanụ-l'uzo-iri

¹ “I -bahuepho l'alị ono, Chipfu, bụ Chileke abya unu anunu g'ọ bụru okiphe unu ono; mbụ unu -natae ya phọ buru; ² hatajekwa akpuru-iphe-mbụ l'iphe, i kotakpooru l'alị ono, Chipfu abya ngu anunu ono; chiru ye lẹ nkata;

vuru je l'ẹka Chipfu, bu Chileke ngu a-hota; dobe epha iya; buru iya eburu. ³ L'i vuru iya jepfu onye bu onye uke teke ono je asu iya: 'Ntanu-a be mu pfulwaru epfuru Chipfu, bu Chileke ngu le mu lwarwutaru l'ali ono, Chipfu riru nna anyi oche phe angu le ya a-nu anyi ono.'

⁴ "Onye uke ono anata ngu nkata ono; sibe l'ataphu oru-ngweja Chipfu, bu Chileke ngu. ⁵ L'i ndukwapho l'ataphu Chipfu, bu Chileke ngu pfua su: 'Nnana mu shi buru onye Aramu, aghaphe aghaphe. O gude ndu ha nwanshi laa Ijiputu je aburu onye lwaru alwalwa l'eka ono. O buru l'eka ono be o je eburu; buru oke mba, okpehu du; teme ephe du igwerigwe. ⁶ Obenu le ndu Ijiputu nuru anyi aphu; bya emee g'anyi jee iphe-ehuka; mee g'anyi jee ozi mkponwu-ehu. ⁷ Tobudu iya bu; anyi chia mkpu raku Chipfu, bu Chileke ke nna anyi oche phe. Chipfu numa olu anyi; bya ahuma iphe-ehuka, anyi eje; waa ozi mkponwu-ehu, anyi eje; me g'e gude emebe anyi ewere. ⁸ No iya; Chipfu bya egude ike me agburehu iya; yee ebvu, ooye; yee iphe-ohubama; mekpoo iphe, du biribiri; gude dufuta anyi le Ijiputu. ⁹ O bya edubatawa anyi l'eka-a; bya eworu ali-a nu anyi; mbu ali, bu mini era-eswi yee manu-enwu aso iya gborogboro-a. ¹⁰ Nta-a be mu wotawaru ngu akpuru-iphe-mbu, shi l'iphe, mu meberu l'ali-a, gube Chipfu nuru mu-a.' L'i bya eworu iya dobe l'iphu Chipfu, bu Chileke ngu; bya abaru Chipfu, bu Chileke ngu ono eja. ¹¹ L'i bya etee eswa iphemiphe ono, du ree ono, Chipfu, bu Chileke ngu nuru gu le ndibe ngu ono. Ndu Livi; me ndu lwaru alwalwa, unu l'ephe bu etekwapho eswa."

Uzo-lanu-l'uzo-iri k'apha k'eto

¹² "I -pfuchaa oke-lanu-l'uzo-iri l'iphemiphe, i setaru l'apha k'eto, bu apha, aapfuje oke-lanu-l'uzo-iri; mbu;

i -wochaaru iya nū ndu Lívayi; yēe ndu lwarū alwalwa; yēe ndu nna phē anōedu; mē ūnwanyi, ji phē anōedu; k'ophu ēphe a-nōdu lē ndunu eriji ēpho; ¹³ l'ī nōdu l'iphu Chipfu, bū Chileke ngu pfua sū: 'Mu wofuakwaru iphe ono, dū nsō ono l'ūlo mu; tēme mu wowaru iya nū ndu Lívayi; waa ndu lwarū alwalwa; mē ndu nna phē anōedu; mē ūnwanyi, ji phē anōedu, bū ekemu, ī tūru nū mu. O tō dukwa ekemu ono, ī tūru nū mu ono, dūru ophu mu etsotaduru; ophu o dukwa ophu mu zōharu. ¹⁴ O tō dukwa oke-lanū-l'ūzo-iri ono ophu mu riru teke mu nō l'aphū; ophu o dukwa ophu mu wofuru teke mu bū onye aasō nsō; ophu o dūdu ophu mu nūjeru ndu maa. Mu meērupho olu Chipfu, bū Chileke mu; mbū l'ōo iphemiphe, ī sūru gē mu mee bē mu meru. ¹⁵ Shinu l'ibe ngu ono, dū nsō ono lezeta ēnya; mbū-a; shinu l'imigwe lezeta ēnya; gōru ōnu-ōma nū ndibe ngu ono, bū ndu Ízurelu; l'ī gōru ōnu-ōma nū alī ono, ī nūru anyi ono, bū alī, mini ēra-eswi yēe manū-ēnwu asō gborogboro ono; eshinu ono bū iphe, i riru nna anyi oche phē angū iya.'

¹⁶ "Ntanū-a bē Chipfu, bū Chileke ngu tūwaru ngu ekemu sū g'i meje iphe-a, ya tōru oḳpa iya sū g'e tsoje-a; waa iphe-a, ya sūru g'e meje-a. Zikwaa obu l'alī; gude ndzū ngu g'ō ha yēle obu ngu g'ō ha meje iphemiphe ono. ¹⁷ Ntanū-a bē i pfuwaru kē Chipfu hoo haa; sū l'ōo ya bū Chileke ngu; l'ōo ūzo, o tōru bē īi-nōdu etso; eme iphe, o tōru oḳpa iya sū g'e meje; emekwaphō iphe, o tūru l'ekemu; mēkpoo iphe, o sūru g'e meje; tēme l'ī mekwaphō olu iya. ¹⁸ Tēme Chipfu bya epfuakwaa ya hoo haa ntanū-a; sū l'unu būwaa ndibe iya, ya nwe k'iche, bū iphe, o kwehawaru unu ukwe iya; bya asū g'unu mekōtaje iphe, o sūru g'unu meje l'ophu. ¹⁹ Ozo bū lē ya e-me g'unu ha shii; kakōta ohamoha ozo, ya meru ememe shii.

Unu aka phe enweru epha; oha m'oha ono aka unu etu epha; ka unu akwabe ubvu. Unu aburu oha, duru Chipfu, bu Chileke unu nsɔ, bu iphe, o pfuhawaru.”

27

Oru-ngweja, nɔ l'ubvu Ebalu

¹ Noo ya; Mosisu yee ndu bu ogerenya ndu Izurelu bya aturu ndu Izurelu ono ekemu-a; su phe: “Unu tukokwa ekemu-a, mu aturu unu ntanu-a debekota. ² Teke unu gharu enyimu Jiordanu bahu l'ali ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu ono; unu patachaa mkpuma, ha shii kpokobe; unu emeta urwa gude rwa ya arwarwa. ³ Unu woru ekemu-a g'o ha dekota iya me unu ghachaepho enyimu ono bahu l'ali ono, Chipfu, bu Chileke unu abya unu anunu ono; mbu ali ono, era-eswi yee manu aso gborogboro ono. Ono bu iphe, Chipfu, bu Chileke nna unu oche phe kweru unu ukwe iya. ⁴ Oo ya bu; teke unu dachaerupho enyimu Jiordanu; unu akpokobe mkpuma ono, mu aturu unu ekemu iya ntanu ono. O buru l'eli ubvu Ebalu be unu a-kpokobe iya. Unu egude urwa rwa ya arwarwa. ⁵ O buru l'eka ono be unu a-kpuru Chipfu, bu Chileke unu oru-ngweja. O buru mkpuma be eegude kpu ya; mbu mkpuma, adudu iphe, e meru l'igwe, a kujeru iya. ⁶ O buru mkpuma, furu ophu be unu eegude kparu Chipfu, bu Chileke unu oru-ngweja obu. Teme o buru l'eli iya be unu egweje ngweja-akpo-oku; nu Chipfu, bu Chileke unu. ⁷ Unu gwejekwapho ngweja-ehu-guu l'eka ono. Unu atuko nodu l'eka ono ria ya; tee eswa l'iphu Chipfu, bu Chileke unu. ⁸ Unu tukokwa ekemu-a g'o ha dekota g'o shia ekiri le mkpuma ono, unu kpobegbaaru ono.”

Mburonu, a nɔ l'ubvu Ebalu togbɔ

⁹ Mósísu waa ndu-uke, bu oshilokpa Lívayi bya epfuru yeru ndu Ízurẹlu l'ophu; sụ phẹ: “Unu gebekwa-o; unubẹ ndu Ízurẹlu; unu ngabekwa nchị. Ntanụ-a bẹ unu buakwaa ndibe Chipfu, bu Chileke unu. ¹⁰ Oo ya bu lẹ-a; unu mejekwa olu Chipfu, bu Chileke unu. Unu dobekwa ekemu iya; meje iphe, o tọru okpa iya sụ g'e tsoje, bu iphe, mu aturu unu ekemu iya ntanụ-a.”

¹¹ O bukwarupho mboku ono bẹ Mósísu turu ndu Ízurẹlu ekemu sụ: ¹² “Teke unu dachaerupho ẹnimu Jíodanu; waa okpa-ipfu, a-pfuru l'eli úbvú Gerizimu gọru onu-oma nụ ndu Ízurẹlu baa: Okpa-ipfu Simiyonu; waa ipfu Lívayi; waa ipfu Jiuda; waa ipfu Isaka; waa ipfu Jíósefu; waa kẹ Benjaminu. ¹³ Okpa-ipfu owa-a aburu ndu ophu a-pfuru l'eli úbvú Ebalu togbo mburonu: Okpa-ipfu Rúbenu; waa ipfu Gadu; waa ipfu Asha; waa ipfu Zebulun; waa ipfu Danu; waa kẹ Nafutali. ¹⁴ Ndu Lívayi ewolia olu; raarụ iya unwoke ndu Ízurẹlu l'ophu arara sụ:

¹⁵ “ ‘Mburonu duru onye edobe ntẹkpe, a pyiru apyipyi; ozoo ophu a kpuru akpukpu. Iphe ono bukwa eme ebyi l'iphu Chipfu; mbụ iphe ono, bu ndu eme ona bẹ meru iya nụ; bya eworu iya dobe; agwa lẹ mpya!’

“Ndu Ízurẹlu atuko g'ẹphe ha sụ: ‘G'ọ dụ ẹgube ono-o!’

¹⁶ “ ‘Mburonu duru onye nmarụ nna iya; ozoo ne iya phulaphula!’

“Ndu Ízurẹlu atuko g'ẹphe ha sụ: ‘G'ọ dụ ẹgube ono-o!’

¹⁷ “ ‘Mburonu duru onye wofuru mkpuma oke alị nemadzụ ibiya!’

“Ndu Ízurẹlu atuko g'ẹphe ha sụ: ‘G'ọ dụ ẹgube ono-o!’

¹⁸ “ ‘Mburonu duru onye dusweru onye atsụ ishi ụzo!’

“Ndu Ízurèlu atùko g'èphe ha sù: ‘G'ò dū ègube onoo!’

¹⁹ “ ‘Mburònu dūru onye anafùje nemadzū iswi-òduma; opfu l'ò bū onye lwarū alwalwa; òzoo onye nna iya anòedu; òzoo nwanyì, ji iya anòedu!’

“Ndu Ízurèlu atùko g'èphe ha sù: ‘G'ò dū ègube onoo!’

²⁰ “ ‘Mburònu dūru onye jepfuru nyee nna iya; noo kèle òo nna iya bè o meru iphe-iphere.’

“Ndu Ízurèlu atùko g'èphe ha sù: ‘G'ò dū ègube onoo!’

²¹ “ ‘Mburònu dūru onye jepfuru anū; ụdu anū, ò bụhabe!’

“Ndu Ízurèlu atùko g'èphe ha sù: ‘G'ò dū ègube onoo!’

²² “ ‘Mburònu dūru onye jepfuru nwune iya nwanyì; m'obeta ò būru ada nna iya; òzoo ada ne iya!’

“Ndu Ízurèlu atùko g'èphe ha sù: ‘G'ò dū ègube onoo!’

²³ “ ‘Mburònu dūru onye jepfuru ne nyee ya!’

“Ndu Ízurèlu atùko g'èphe ha sù: ‘G'ò dū ègube onoo!’

²⁴ “ ‘Mburònu dūru onye gburu nemadzū ibiya lè mpya!’

“Ndu Ízurèlu atùko g'èphe ha sù: ‘G'ò dū ègube onoo!’

²⁵ “ ‘Mburònu dūru onye natarū ụphalazu je egbua onye adudu iphe, o meru!’

“Ndu Ízurèlu atùko g'èphe ha sù: ‘G'ò dū ègube onoo!’

²⁶ “ ‘Mburònu dūru onye atùkoduru iphemiphe, a tūru l'ekemu-a emekòta!’

“Ndu Ízurèlu atùko g'èphe ha sù: ‘G'ò dū ègube onoo!’ ”

28

Obunggo, ee-bu onye emeje iphe,
a sūru g'o mee

(Uke 26:1-13; Dit 7:12-24)

¹ “Teke Ọ bụkwanu l'unu ngabẹru nchị Ọkpobe angabẹ l'olu Chipfu, bụ Chileke unu; kwabẹru ekemu iya g'Ọ ha ẹnya; eme iya ememe; mbụ ekemu ono, mu aturu unu ntanụ-a ono; bẹ Chipfu, bụ Chileke unu e-me g'unu kakọta Ọhamoha, nọgbaa lẹ mgboko-a shii. ² Ọnu-Ọma-a g'Ọ ha a-sọru sọ-pfuta unu etso unu pūrururu; m'Ọ bụru l'unu a-nọdu anuru Chipfu, bụ Chileke unu olu.

³ “Ọnu-Ọma a-nọdu etso unu l'Ọma mkpụkpụ; etso unu l'Ọma ẹgu.

⁴ “Ọnu-Ọma a-nọdu etso unu, unu nwutaru anwuta; etsokwaphọ unu iphe, unu meberu l'alị; etsokwaphọ unu iphe-edobe unu nwushiru. Mbụ l'eswi unu; waa ẹghu yee aturu unu a-nọdu azụ azuzu; azushi iya ike.

⁵ “Ọnu-Ọma a-nọdu etso nkata, unu evuje eje l'ẹgu; waa ikwe, unu atsujje nri.

⁶ “Ọnu-Ọma a-nọdu etso unu mẹ unu -nọdu abata abata; l'o tsokwaphọ unu mẹ unu -nọdu alufu alufu.

⁷ “Chipfu e-me g'unu lwụ-kpee ndu Ọhogu unu, wụlihu etso unu Ọgu. Ẹphe e-dzebe edzebe byapfuta unu Ọgu; Ọle ẹphe e-mechaa gbaa nanụ nanụ; gbakashihu.

⁸ “Chipfu e-me g'Ọnu-Ọma iya tsoru Ọba unu; mēkpoo l'iphemiphe, unu byiberu ẹka k'ememe; mbụ l'Ọo-gọru Ọnu-Ọma nū unu l'alị ono, Chipfu, bụ Chileke unu abya unu anụnu ono.

⁹ “Chipfu e-me g'unu nguru anguru; mee unu g'unu bụru ndu duru iya nsọ, bụ iphe, o rifuhawaru unu angu iya; Ọle Ọ kwa mẹ Ọ -buru l'unu e-dobe ekemu Chipfu, bụ Chileke unu; bya etsokwaphọ ọzo, Ọ tọru. ¹⁰ Unwu-eliphe l'ophu ahuma l'unu zarụ ẹpha laaru Chipfu; ẹphe

atsuhāhaa unu ebvu. ¹¹ Teme Chipfu emee g'unu nweru iphe ọkpobe enweru; nwushia unwu ọkpobe anwushi; unwu iphe-edobe unu anwushi nwa ọkpobe anwushi; unwu iphe, unu meberu l'alị emehu ọkpobe emehu l'alị ono, Chipfu riburu nna unu phe angu le ya a-nu unu ono. ¹² Chipfu a-guharu unu ulo eka oodobeje eku iya l'imigwe; g'igwe dzeje mini gbaa l'alị unu; l'orwuberu iya; l'ọ g'oru onu-oma nu iphe, bukpo ozi, unu gude eka unu jee. Unu ejieje ikpoto oha ugwo; unu ta adudu ndu unu eje ejita. ¹³ Chipfu e-meje unu g'unu buru ishi; unu ta anodu ndu ozo l'eka. L'o mee; unu akaepho shingushingu eje; unu ta abyadu alwa alị alị; ọle ọ kwa me unu -nodu angabe nchi l'ekemu Chipfu, bu Chileke unu, bu ophu mu aturu unu ntanu-a su g'unu leta enya; meje iya ememe. ¹⁴ Unu ta agbakutakwaru ekemu-a, mu aturu unu ntanu-a azu me nanu. Unu ta ahakwa iya; meahaa iphe ozo; tsolahaa agwa ozo, unu a-nodu abaru eja.

Aphu, aa-nu onye te emejedu iphe,
a sūru g'o mee

(Uke 26:14-46)

¹⁵ “Ole o -bukwanuraa l'unu ta angadu nchi l'olu Chipfu, bu Chileke unu; ophu unu eletaduru enya eme ekemu iya g'oha; ophu unu etsoduru iphe, ọ toru ọkpa iya su g'e tsoje, bugba iphe, mu aturu unu l'ekemu ntanu-a; be mburonu-a g'ọ ha a-byapfutakwa unu; etso unu purupuru.

¹⁶ “Mburonu a-nodu etso unu l'oma mkpukpu; etso unu l'egu.

¹⁷ “Mburonu a-nodu etso nkata, unu evuje eje l'egu; waa ikwe, unu atsuje nri.

¹⁸ “Mburonu a-nodu etso unwu, unu nwutaru anwuta; etso unwu iphe, unu meberu l'ali; etso unwu, eswi unu nwushiru; mekpoo ikpoto eghe me aturu unu.

¹⁹ “Mburonu a-nodu etso unu me unu -nodu abata abata; l'o tsokwapho unu me unu -nodu alufu alufu.

²⁰ “Chipfu a-tu unu onu; tu unu eberebete; meru ghajoghajoghajo nu unu l'iphemiphe, unu byiberu aka ememe. Oo-me iya unu egube ono gbiriri jasu unu aburu mkpurupyata; mbu oia-l'iswi atu unu l'uzorehu; l'ejomeme, unu wataru ememe; gwobe Chileke. ²¹ Chipfu e-gudeepho ejo iphe-ememe swiru unu gbiriri jasu unu abvube l'ali ono, unu abahu eje alwuta g'ofu buru k'unu ono. ²² Chipfu a-tu unu ehu, ami mini; yee ehoku; yee ehu-ekoko; yee oke okpomoku; l'o mee; anwu akpobe; iphe unu meberu l'ali achashia manu; l'e gude ogu-echi gbushia unu. Iphemiphe ono emekpaa unu ehu jasu unu aburu mkpurupyata. ²³ Akpaminigwe-a, unu vu l'ishi-a aburu onyirubvu; ali, unu zoberu okpa aburu mgboro-igwe. ²⁴ Chipfu e-me ge mini, gege edze l'ali unu buru urwuku; yee udzu. Ofu buru igwe a-nodu edze urwuku yee udzu ono ekpu unu gbiriri jasu unu abvube.

²⁵ “Chipfu a-ha ge ndu ohogu unu lwu-kpee unu. Unu e-dzebe edzebe byapfuta ndu ohogu unu ogu; ole unu a-gba nanu nanu; gbakashihu. Unu aburu ndu ali-eze ndu mgboko l'ophu a-nodu aso oyi. ²⁶ Odzu unu aburu nri enu, ephe l'eli; yee anu, bu l'eliphe; ophu ofu dudu onye bya eye phe ebvu; chifu phe. ²⁷ Chipfu a-tu unu ejo-onwo ndu Ijiputu; waa oke-ejo-onwo; waa onwo, aba yoyoyo; waa aka-ebyi; ophu unu abyadu aka mma l'iphe-ememe obu. ²⁸ Chipfu e-me g'ofu bya unu; unu atsuhaha ishi; egomunggo eswehu unu. ²⁹ Echilabofu eswe be unu a-wata ebyiphe aka ebyiphe g'aka onye atsuhaha ishi ebyiphe aka l'ochii. Ophu ofu dukpoda iphe, unu byiberu

ẹka k'ememe, byaru ekeru ekeru. Aa-nọduepho akpa unu ẹhu; ana unu nfu mbọkumboku; ọphu unu abyadu enweru onye a-gbaru unu mkpu.

³⁰ “Ii-je ẹ nwanị jebua; ọo-buru onye ọzo e-mechaa jepfuaha ya. L'ị kpua ụlo kpụ-ghe; ọle i ti buduru iya. L'ị kọo opfu-vayinu; ị tị ghọtadu mebyi iya. ³¹ Oke-eswi ngu bẹ aa-nọdu l'ataphu ngu gbua; ọle ị tị tadu anu iya. Nkapfu-igara ngu bẹ aa-nata ngu l'ọkpehu; ọphu a byadu akpụ-phutaru ngu iya azu. Aturu ngu bẹ ee-rwuta chiru nu ndu ọhogu ngu; ọphu ọ dudu onye agbaru ngu mkpu. ³² Unwu unu unwoke; yee ke nwanị bẹ aa-chiru nu ndu ọhozo. Enya aduepho unu l'uzo mbọkumboku gbiriri jasụ enya agbahụ unu tsukiribaa. Eka unu bẹ e-rishihu erine; ọle ọ tọ dudu iphe unu adu ike ememe. ³³ Ndu unu amadu bẹ e-ri iphe, unu kọru l'opfu; mbu iphe, unu setaru l'akanya. Iphe, a-nọduepho etso unu kpoloko bu mkpamehu; yee mkpawere mbọkumboku; ³⁴ k'ọphu bu l'iphe, unu e-gude enya unu huma a-gbaghaa unu iphu. ³⁵ Chipfu a-tu unu ẹjo-onwo, eme ẹjo ẹhuka l'ikpere; me l'okpa l'ophu; mbu ẹjo-onwo, ata byadu akpọhu akpọhu. Ejo-onwo ono e-shiepho unu l'ọbochi-okpa phokota jasụ l'ishi.

³⁶ “Chipfu a-chita unu; yee onye unu hotaru g'ọ buru eze unu; laa ọha, unu ta amadu; ọphu nna unu oche phe amajeduru ọha ọbu. Ọ buru l'eka ono bẹ unu a-nọdu baaru agwa ẹja; mbu agwa, e gude oshi; yee mkpuma mee. ³⁷ Unu a-buru ndu ẹka ono, Chipfu a-chiru unu laa ono iphe, anyi ishi ẹdzu; iphe, e gude anma l'ẹjo ẹtu; waa iphe, e gude agba mgbonu.

³⁸ “Unu e-mebekwa iphe, ha shii l'alị; ọle iphe, unu a-kpata iya ta abadu ishi; noo kele igube e-mebyishi iya. ³⁹ Unu a-gba opfu-vayinu kọo ya opfu; ọle unu ta angudu mee, shi iya nu; ọphu unu awotadu akpuru, shi iya nu;

noo kẹle ụnwehu a-tafu iya. ⁴⁰ Oshi olivu a-tuko alị unu sweta; ọle unu ta abyadu ete onwunu manu, shi iya nu; noo kẹle akpuru iya e-rishihu; dashia. ⁴¹ Unu a-nwushi unwoke; yee unwanyi; ọle ephe ta abaduru unu urwu; kẹle aa-kpu phe le ndzu laa ohozo. ⁴² Iphe, bu oshi, pfuru l'alị unu; waa iphe, unu meberu emebe be igube a-tapyashibebe.

⁴³ “Ndu lwaru alwalwa, bu l'echilabo unu be eka phe l'a-kangoje k'unu okpobe akango; unubedua akaepho alwa alị alị eje. ⁴⁴ Ephe e-jieje unu ugwo; ọle unu tee nwedu ophu unu e-jie phe. O buru ephebedua a-bujeru ishi; unubedua anodu phe l'eka.

⁴⁵ “Mburonu ono g'o hakota l'a-dapfuta unu; chia unu kpabe kpabe; jasụ l'o gude unu; mee; unu aburu mkpurupyata. Noo kẹle unu ta ngabeduru Chipfu, bu Chileke unu nchi mee ekemu iya; me iphe, o toru okpa iya su g'e tsoje. ⁴⁶ Mburonu ono a-du unu l'ehu; buru unu iphe-ohubama; yee iphe, du biribiri; dukwapho oshilokpa unu l'ehu jasụ l'ojeje. ⁴⁷ Eshinu unu te egudedu ehutu; tee eswa; jeeru Chipfu, bu Chileke unu ozi teke iphe shi ejehuru unu le ree; ⁴⁸ be unu a-swi egu nri; waa egu mini; gbaru oto; teme uko iphemiphe aduru unu; unu ejeeru ndu ohogu unu ozi; mbu ndu ono, Chipfu e-ye g'ephe bya etsoo unu ogu ono. L'o woru odogoro-igwe nyabe unu l'olu; jasụ unu aburu mkpurupyata. ⁴⁹ Chipfu e-duta oha, shi ụzenya; mbu l'eka igwe beru alị beru; g'ephe zia phaa g'ugo bya ezikota unu. Oha ono a-buru ndu unu ta anudu olu phe. ⁵⁰ Oha ono be iphu a-gba igirigiri; k'ophu bu l'ephe ta agubedu ndu bu ogerenya iphe; ophu ephe aphuduru unwegirima obu-imemini. ⁵¹ Ephe e-ripya unwu iphe-edobe unu; waa unwu iphe, unu meberu l'alị; jasụ e mebyishibebe unu. O to dudu ereshi unu; me mee

òphúú unu; mē manū unu; ọzoo eswi unu; mē ụnwu atụru unu, ẹphe byaru aharu unu gbiriri jasū unu alakọta l'iyi. ⁵² Ẹphe a-nọ-phekọta mkpụkpu, nọgbaa l'alị unu mgburugburu gbiriri jasū igbulọ, ha l'eli ono, a kpushiru ike ono, unu chiru ụpfu kwēe ono aphọfu daa. Ẹphe a-nọ-phekọta mkpụkpu unu l'ophu, nọgbaa l'alị unu l'ophu mgburugburu; mbụ alị ono, Chipfu, bụ Chileke unu nuru unu ono.

⁵³ “Shita l'iphe-ẹhuka, ndu ọhogu unu e-me g'unu je teke ẹphe a-nọ-phe mkpụkpu unu ono mgburugburu bẹ e-me; unu awata ata iphe, shi unu l'ẹhu; mbụ wata ata ụnwu unu unwoke; mē ụnwanyi, bụ ụnwu, Chipfu, bụ Chileke unu nuru unu. ⁵⁴ Ọo-dụ-tabe ẹji; k'ọphu bụ lẹ nwoke, kachakpọo enweru obu-imemini; bya aburu onye iphe kachaa erwu l'ẹhu bẹ imemini nwune iya nwoke; ọzoo nyee ya, o yeru obu; ọzoo ụnwu iya, ghuduru nụ ta aduedu. ⁵⁵ Ọphu ọ byadu ebuta anụ nwa iya ono, ọota ono; bee onye lanụ lẹ ndu ono. Iphe, a-kpata iya nụ aburu l'ọ tọ duedu iphe ọzo, phodubaaru iya l'ẹka; kele ndu ọhogu unu nọ-pheru unu mgburugburu; unu nọdu eje iphe-ẹhuka. ⁵⁶ Nwanyị, kachakpọo enweru obu-imemini; bya aburu onye iphe kachaa erwu l'ẹhu l'echilabọ unu; mbụ onye anọduje arwọ alị gẹ ya zọbe ọkpa lẹ g'o nweberu obu-imemini; yẹe g'iphe erwube iya l'ẹhu; bẹ imemini ji iya, o yeru obu; mē nwa iya nwoke yẹe kẹ nwanyi ta adukwa. ⁵⁷ Ụnwu, ọo-nọdu anwushi; mēkpoo eze, l'etsoje nwa bẹ oo-meje lẹ mpya gẹ ya atuko iya taa nkinyi iya. Ọ buri iphe, a-kpa iya nụ bụ ọkpa-nri, a-dụ nụ; yẹe iphe-ẹhuka, ndu ọhogu unu e-me g'unu jee teke ono, ẹphe a-nọ-phe mkpụkpu unu mgburugburu ono.

⁵⁸ “Ọ -buri l'unu te eletaduru ẹnya meje iphemiphe, e pfuru l'ekemu-a, e deru l'ekwo-a; k'ọphu unu a-nọdu

akwabe ẹpha-a ùbvù; mbù ẹpha ono, dù akpabiri bya adù ebvu ono, bù iya bù Chipfu, bù Chileke unu; ⁵⁹ bẹ Chipfu e-mekwa g'ẹjo iphe-ẹhuka, ẹtu iya adùjeduru dapfu unu l'awa unu; mbù ẹjo iphe-ẹhuka, a-pa ẹka; tẹme l'ọnonoo ọdu alala; wafù ẹjo iphe-ememe, a-dù iberezi; tẹme l'oomee ẹriri nggẹringge. ⁶⁰ L'ọ wofutak-warùpho unu iphe, bù ẹjo iphe-ememe ono, l'emeje ndu Ijiputu ono, bù ọphu unu shi atsùje ebvu ono g'ọ bya arakùwaruro unu arakuru l'ẹhu. ⁶¹ Ọ bụkwarupho iphe, bù iphe-ememe; mẹ iphe, bù iphe-ẹhuka, e deduru l'ẹkwo ekemu-a bẹ Chipfu e-vuru byabẹ unu l'ishi gbiriri jasù unu abùru mkpurupyata. ⁶² Unu abya abùru ndu a-phọdu nwanshii nwanshii; l'unubẹ ndu shi dùtabe igwerigwe gẹ kpokpode, nọ l'igwe. Ọ bùru iphe, a-kpa iya nù bù l'unu te emeduru Opfu Chipfu, bù Chileke unu. ⁶³ Ọ bùru ẹgube ono, Chipfu gude ẹhu-ùtso mee g'iphe dùru unu lẹ ree; bya emee g'unu ka l'ọtu ono; nokwaphọ gẹ Chipfu e-gude ẹhu-ùtso; mee; unu abùru mkpurupyata; mekwaaphọ; ọ tọ dùhedu iphe, unu a-bù; l'e phefu unu l'alì ono, unu eje alwùta ono.

⁶⁴ “Chipfu a-chika unu; mee unu edzuru mgboko l'ophu; e-shi l'ishi mgboko ishi iya-a jasù l'ishi iya ọphuu. Ẹka ono bẹ unu a-nọdu baarù agwa ẹja; mbù agwa, e meru l'oshi; yẹe mkpuma. Iphe ono bùru iphe, unu ta mahaada; tẹme ọphu nna unu oche phẹ amajeduru iya. ⁶⁵ Ọle iphe ta abyadù adù unu lẹ nphe l'echilabọ ọha m'ọha ono; ọphu ọkpa abyadù adù unu doo. Ọ chĩa iphe, Chipfu e-me bù l'oo-me g'obu te unu etete l'ẹka ono; ẹnya agbahukota unu ọchii; aphù eji unu obu. ⁶⁶ Ndzù unu a-nọdu awa awawa; mbù l'eswe l'ẹnyashi bẹ unu a-nọduje lẹ ndzù-agùgu. O to nwedù onye a-maru; ?ya a-dzùru-a ndzù; tọo ya ta adzùdu. ⁶⁷ Teke o beru l'ùtsu bẹ unu a-sù: ‘Ọme ọ bụkponu l'ùzenyashi!’

Teke ọ bụ l'ụzenyashi; unu asụ: 'Ọme ọ bụkponu l'ụtsu!' Iphe, a-kpata iya nụ aburu oke ndzụ-agụgu, a-nodu l'ime ọkpoma unu; yee ejo-iphe, unu e-gude ọnya unu ahụmagbabe. ⁶⁸ Chipfu e-ye unu l'ugbo-mini; mee unu alaphu azụ l'alị Ijiputu, bụ ẹka ono, ya sụru l'unu te ejebaedu ọzo ono. Ẹka ono be unu a-kpobe onwunu k'erere; ge ndu ọhogu unu zua unu g'unu buru ohu phe unwoke; me k'unwanyị; ọle ọ to dudu onye e-kwe azu unu."

29

Ọgbandzu, Chileke yele ndu Ízurẹlu gbaru le Mówabu

¹ Ọwaa bụ iphe, e pfuru l'Ọgbandzu ono, Chipfu turu Mosisu ekemu sụ g'o mee ge yele ndu Ízurẹlu gbaa l'alị ndu Mówabu ono; a -gufukwa Ọgbandzu ọphu yele ọphe gbaru l'úbvú Horẹbu.

² Mosisu bya ekukobe ndu Ízurẹlu g'ọphe ha; sụ phe: "Unu gudewaa ọnya unu hụma iphemiphe, Chipfu meru Fero; waa ndu-ozì iya l'ọphu; waa alị iya l'ọphu l'alị ndu Ijiputu. ³ Ẹnya unu ẹbo ẹbo be unu gude hụma iphe-ọhutama, parụ ẹka ono; yee iphe-ọhumalenya ono; me iphe, dugbaa oke biribiri, nwuru nụ ono. ⁴ Ọle Chipfu ta nduru unu uche, emeje g'iphe doo ọnya; waa ọnya, unu e-gude hụma ụzo; waa nchị, unu e-gude anụ iphe jasụ ntanụ-a. ⁵ Mu duru unu ukporo apha labo l'echiegu; ọphu uwe unu akahuduru unu l'ẹhu; ọphu akpo-ọkpa unu akahuduru unu l'ọkpa. ⁶ Unu ta taduru buredi; ọphu unu anguduru mee; ọzo iphe ọzo, atsụ atsutsu; k'ọphu unu a-maru l'ọo mu bụ Chipfu bya aburu Chileke unu. ⁷ O be teke anyi rwuru alị ẹka ono; Sihonu, bụ eze ndu Heshibonu; waa Ọgu, bụ eze ndu Beshanu lufuta bya adatso anyi ọgu; anyi lwu-kpee phe. ⁸ Anyi lwuta alị

phẹ bya eworu iya nū ọkpa-ipfu Rúbẹnu; waa Gadu; waa ọkpa-ipfu Manáşẹ, e keru ẹbo; woru iya nū phẹ g'ọ bụru okiphe phẹ. ⁹ Ọo ya bụ lẹ-a; unu dobekwa opfu, e pfuru l'ogbandzu-a; unu emeje iya ememe; g'iphe, unu kùberu ẹka ememe abụjeru unu ụpete.

¹⁰ “G'unu ha ntanụ-a pfụkotaru l'iphu Chipfu, bụ Chileke unu; mbụ ndu-ishi unu; ọkpa-ipfu unu; waa ndu bụ ọgerenya unu; waa ndu nweru ẹnya, nọgbaa l'echilabọ unu; mẹkwapho ndu bụ nwoke lẹ ndu Ízurẹlu l'opfu; ¹¹ yẹe ụnwegirima unu; mẹ ụnwanyi, unu alụ alụlu; waa ndu lwarụ alwalwa, bu l'ẹka unu kpọberu ụlo-ẹkwa unu, bụ ndu awaru unu nkụ; ekuru unu mini; ¹² k'ọphu unu lẹ Chipfu, bụ Chileke unu a-gba ndzụ; unu ayiru l'angụ ono, Chipfu, bụ Chileke unu eriru unu ntanụ onoya. ¹³ G'ee-shi g'o mee unu ntanụ-a g'unu bụru ndibe iya; g'ọ bụru Chileke unu, bụ iya bụ iphe, o pfuru; bya aburu iphe, o riburu nna unu oche phẹ, bụ Ébirihamu; waa Áyizaku; waa Jíékọpu l'angụ. ¹⁴ Ọgbandzu-a, mu nọ l'ẹka-a eme g'unu gbaa ntanụ-a; mẹ angụ-a, mu eri eye iya-a ta abụkwa unubẹdua bẹ yị ya nū kpoloko. ¹⁵ Ọ yị ya; mbụ onye anyi l'iya tuko pfuru l'ataphu Chipfu, bụ Chileke anyi l'ẹka-a; ọ yiru iya; mbụ onye anyi l'iya ta nọdu l'ẹka-a ntanụ-a.

¹⁶ “Unubẹdua l'onwunu bẹ o doru ẹnya ree g'anyi shi buru l'alị ndu Ijiputu; waa g'anyi shi ghakọta alị ndu ọhozo; jee gbiriri; jasụ anyi rwua ẹka-a. ¹⁷ Teme unu hụmawaa ahụma ahụma, ẹphe emeshi; mẹ agwa phẹ, bụ iphe, ẹphe pyiru l'oshi; mẹ ọphu ẹphe wataru lẹ mkpuma; waa ọphu a kpuru lẹ mkpọla-ọchaa; waa mkpọla-ododo. ¹⁸ Unu letakwa ẹnya g'ọ tọ dū nwoke; ọzoo nwanyi; ọzoo ipfu; ọzoo ọkpa-ipfu obu iya a-lụfu l'ẹka Chipfu, bụ Chileke anyi nọ; tųgbua je abaaharu agwa ndu ọhozo ono ẹja. Unu te ekwekwa g'ẹjo-iphe,

egbu egbugbu bya atso ilu egube ono kprofuta l'echilabo unu. ¹⁹ G'ọ tọ dukwa onye a-nụmacha ẹjo ọnu, aatụ-a l'ọowata agọru ọnu-ọma anụ onwiya sụ l'ẹhu a-dụ iya-a guu; m'obeta ya tsoru ọkpoma-mgbashi, shi iya l'obu. Kẹle egube iphe ono -dụ bẹ alị, mini dụ yẹe k'ọkponku a-tụko bụru mkpurupyata. ²⁰ Chipfu ta abyakwa aguru onye ọbu nvu. Ehu-eghu Chileke; yẹe okophoo ya a-nọduwaro swiru onye ọbu. Teme mburonu ono, e deshiru l'ekwo-a a-dapfuta iya; teme Chipfu e-hufu ẹpha onye ono lẹ mkpula akpaminigwe-a. ²¹ Chipfu a-hota onye ono l'okpa-ipfu Ízurelu l'ophu dobe g'ẹjo-iphe nwuaru iya; mbụ ẹjo ọnu ono, e pfuru opfu iya l'ekwo ekemu-a, e deru ọgbandzu-a.

²² “Unwu unu, bụ ọgbo ọphu e-tsota k'unu; mẹ ndu bụ nlwamulwa, shi l'eka dụ ẹnya a-huma ẹjo-iphe, a-nwu l'alị ono; waa iphe-ememe, Chipfu e-gude kpakaa alị ono. ²³ Alị ono g'ọ ha bẹ iphe, e-jiru iya nụ bụ ọku nshi-egbe; waa unú; yẹe onwu-phuruphuru; k'ọphu bụ l'a taa kọdu iphe l'alị ono; ọphu ọ dudu iphe, emehu iya nụ; ọphu ẹswa efukpọdaa ya nụ. Mbụ l'ee-me iya iphe, e meru Sodomu; yẹe Gómóra; mee ya iphe, e meru Adama; yẹe Zebowimu; bụ ndu Chipfu gude oke ẹhu-eghu iya mebyishia ono. ²⁴ Ohamoha l'ophu atuko jiahaa sụ: ‘? Bụ gunu kparu iphe, Chipfu meru alị-a egube-a; mbụ iphe, kparu iphe, ọ tų-koshiru alị-a ẹjo oke ẹhu-eghu iya egube-a?’

²⁵ “Noo teke ndiphe e-yeru phe ọnu sụ: ‘Iphe, kparu iya nụ bukwa lẹ ndu ono gbakutaru azu l'ogbandzu Chipfu, bụ Chileke nna phe oche, bụ ọphu ẹphe l'iya gbaru teke ono, o dufutaru phe l'alị Ijiputu ono. ²⁶ Ẹphe gbafuru je abaaharu agwa ẹja; bya ephozeaharu iya; mbụ agwa ẹphe amadu; teme ọphu ọ budu yẹbedua nuru phe iya. ²⁷ Ọo iphe ono kparu iphe, oke ẹhu-eghu Chipfu

gbanwuhuru ọku l'ẹka alì-a nọ; k'ọphu ọ tukuru ẹjo ọnu, a tūru dee l'ẹkwo ekemu-a kpukposhi phẹ l'ẹhu. ²⁸ Tọbudu iya bụ; Chipfu phefu phẹ l'alì ono g'onye phefuru ọgbarabvu-oshi; ọ bụru ọke ẹhu-eghu iya; yẹe ẹnya, ata iya kpìtikpiti bẹ o gude nwuru phẹ ye l'alì ndu ọzo g'ọ dūnaa nta.

²⁹ “Iphe, e domiru edomi bụ kẹ Chipfu, bụ Chileke anyi; obenu l'iphe, e meru g'a maru bụ k'anyịbedua; waa ụnwu anyi jasụ l'ojejoje; k'ọphu anyi e-meje iphemiphe, e pfuru dee l'ẹkwo ekemu-a.”

30

Iphe e-jehuru onye izimanụ lwarụ azụ

¹ “Ọo ya bụ; teke iphemiphe-a mejeerupho unu; mbụ agọ ọnu-ọma yẹe atụ ọnu ono, mu tọgboru unu ono; unu nọdu l'echilabọ ọhamoha ono, Chipfu, bụ Chileke unu chikashiru unu; unu laa je anọdu ono; nyata iya; k'ọphu o rwuru unu l'uche; ² k'ọphu unu lwaphutaru azụ lwafuta Chipfu, bụ Chileke unu; bya emeahaa olu iya, bụ iphemiphe ono, mu aturu unu ekemu iya ntanụ ono; mbụ unubẹdua unu l'ụnwegirima ibe unu; unu gude obu unu g'ọ ha; yẹe ndzụ unu l'ọphu lwa ³ bẹ Chipfu, bụ Chileke unu e-dophu unu azụ l'ọnodu unu; mbụ l'ọo-phuru unu obu-imemini; bya edufutakọta unu l'ọhamoha ono, bụ ẹka Chipfu, bụ Chileke unu chiru unu ye onoya. ⁴ O -nwekpọoru ndibe unu ono ọphu a chiru jeye l'ẹka igwe beru alì beru; Chipfu, bụ Chileke unu ejele-a ẹka ono je eduphuta phẹ azụ; mbụ l'oo-jekpọepho l'ẹka ono je ekua unu. ⁵ Mbụ lẹ Chipfu, bụ Chileke unu e-duphuta unu azụ l'alì ono, bụ kẹ nna unu oche phẹ ono; l'ọ bụru k'unu. L'ọ meeru g'iphe duru unu lẹ ree; mee g'unu barahụ jaa àjàjà ka nna unu oche phẹ shii. ⁶ Chipfu, bụ Chileke unu e-bu unu úbvù

l'ime obu; bukwapfọ awa unu úbù l'ime obu; k'ọphu bụ l'unu e-ye Chipfu, bụ Chileke unu obu unu g'ọ ha; gude ndzụ unu l'ọphu yee ya obu; k'ọphu unu a-nọdu ndzụ. ⁷ Ọo ya bụ; Chipfu, bụ Chileke unu atụko ọtu-ọnu-a byabẹ l'ishi ndu ọhogu unu; waa l'ishi ndu kpọru unu ashị eme unu ewere. ⁸ Noo teke unu a-lwaphuta azụ bya emeahaa opfu, o pfuru; mbụ Chipfu, bụ Chileke unu; bya awata emekọta iphe, bukpo ekemu iya, bụ ọphu mu aturu unu ntanụ-a. ⁹ Chipfu, bụ Chileke unu e-me g'iphe, unu kuberu ẹka ememe jehuru unu; mekwaphọ g'unu nwushia unwu; waa g'iphe-edobe zushiaru unu; tẹme iphe, unu meberu l'alị emehukwapfọ; kẹle Chipfu e-mechaa gude ẹhu-utso ọzobaa mee g'iphe jehuru unu; ẹgube ono, o gude ẹhu-utso meuru iya nna unu oche pẹ ono; ¹⁰ mẹ ọ -buru l'unu ngabẹru nchị l'opfu Chipfu, bụ Chileke unu; meje ekemu iya; waa iphe, ọ tọru ọkpa iya sụ g'e tsoje, bụchaa iphe, e deru l'ekwo ekemu-a; yefua m'ọ buru-a l'unu e-gude obu unu g'ọ ha; waa ndzụ unu l'ọphu dakọbe lwaphuta azụ lwapfuta Chipfu, bụ Chileke unu.”

Opfu mkpọchi-ishi

¹¹ “Noo kẹle ekemu-a, mu aturu unu ntanụ-a ta atsunukakwa unu l'ẹhu ememe; ọphu ọ karikwaru unu ẹka. ¹² Opfu ono ta nọdu l'imigwe k'ọphu unu a-ji sụ: ‘?Bụ onye e-nyihu imigwe je ewota iya bya araaru anyi arara; k'ọphu anyi a-ngabẹ iya nchị mee ya?’ ¹³ Tẹme ọphu ọ nọdu l'azụ eze-ẹnyimu azụ iya ọphuu; k'ọphu unu a-ji sụ: ‘?Bụ onye a-da eze-ẹnyimu je ewota iya raaru anyi arara k'ọphu anyi a-nụma iya meahaa ya?’ ¹⁴ Obenu l'opfu ọbu nọkpoo unu ntse ọkpobe anono; mbụ l'unu kpụ iya akpukpu l'onu; tẹme ọ nọdu unu l'obu; k'ọphu unu e-mekwanụ iya ememe.

¹⁵ “Unu lenu; ntanu-a be mu dobekwaru unu ndzu; waa eka-atutu; bya edoberu unu anwuhu; yee ola-l'iswi. ¹⁶ O -buru l'unu yeru Chipfu, bu Chileke unu obu; bya etsokota uzo iya; mbu edobe iphe, o turu l'ekemu; waa iphe, o toru okpa iya su g'e tsoje; waa iphe, o suru g'e meje, bu iya bu iphe, mu ezi unu ntanu-a; be unu a-nodukwa ndzu; jaa ka l'otu; teme Chipfu, bu Chileke unu ekebe unu l'oma l'ali ono, unu abahu eje alwuta nworu ono. ¹⁷ Ole o -buru l'unu wofuru okpoma unu l'eka Chipfu no; ophu unu ekwedu angabe nchi; unu haa; e deta unu; unu je ephozeaharu agwa; baaharu iya eja; ¹⁸ be mu arajakwaru iya unu araja ntanu-a su l'unu alakwa l'iyi. Ophu unu ebukwa no odu l'ali ono, unu abya ada enyimu Jiordanu eje alwuta nworu ono. ¹⁹ Ntanu-a be mu ekukwa igwe yee ali g'o bya agbaa unu ekebe le mu dobeakwaru unu ndzu; bya edoberu unu anwuhu; doberu unu onu-oma; yee mburunu. Oo ya bu le-a; unu hatalakwa ndzu; k'ophu unu le ndu a-buru oshilokpa unu a-tuko nodu ndzu; ²⁰ k'ophu unu e-ye Chipfu, bu Chileke unu obu; waa k'ophu unu e-meje opfu iya; waa k'ophu unu l'iya arakuru; noo kele oo yebdua bu ndzu unu. O buru iya bu l'unu no ndzu ogologo; k'ophu unu e-buru l'ali ono, Chipfu rifuru nna unu oche phe l'angu le ya anu phe ono; mbu ndiche unu phe, bu Ebirihamu; waa Ayizaku; yee Jiekpu.”

31

Jioshuwa an-chi enya Mosisu

¹ Tobudu iya bu; Mosisu nodu epfukpoeqwapho opfu-a anu ndu Izurelu g'ephe ha; ² su phe: “Nta-a be mu kawaru nka nowa ukporo apha ishii; ophu mu aduedu ike edu unu eje ejeje alwa alwalwa. Teme Chipfu sukwa

mu pho ge mu ta adafukwa azu enyimu Jiordanu azu iya ophuu. ³ O buru Chipfu, bu Chileke unu e-vuta uzo; unu etso iya je adaa enyimu ono. O buru iya atuko ohamoha-a mebyishiaru unu; mee; unu alwuta ali phe nworu. O buru Jioshuwa e-vutaru unu uzo; unu etso iya je adaa enyimu ono, bu iya bu ge Chipfu pfuru iya. ⁴ Chipfu emee phe egube ono, o meru ndu eze ndu Amoru, bu Sihonu yee Ogu; bu ndu o mebyishiru; yee ali phe. ⁵ Mbụ le Chipfu e-woru phe ye unu l'eka; ole g'unu mekotakwa phe ge mu suru g'unu mee phe. ⁶ G'okpehu dukwa unu; unu eshihu obu ike. Ge ndzu ba agukwa unu; ophu unu atukwa phe ebvu. Noo kele oo Chipfu, bu Chileke unu l'onwiya bu onye du unu eje. O to byadu aha unu; ophu o leswedu unu enya.”

⁷ Mosisu bya ekua Jioshuwa; bya anodu l'ataphu ndu Izurelu g'ephe ha su iya: “G'okpehu dukwa ngu; l'i shihu obu ike; kele o kwa ngu e-tsoru ndu-a bahu l'ali ono, Chipfu riburu angu l'oo-nu nna phe oche ono. O buru gubedua l'e-me g'ephe lwuta iya nworu. ⁸ O buru Chipfu l'onwiya e-vutakwanuru ngu uzo; teme l'o nudukwapho swiru ngu eswiru. O to byadu aha ngu; ophu o leswedu ngu enya. Ge ndzu ba agukwa ngu; ophu obu etekwa ngu etete!”

Agụ ekemu ono

⁹ Noo ya; Mosisu bya edee ekemu ono edede woru nu ndu-uke, bu phe bu oshilokpa Liviayi, bya aburu phe apaje okpoko ogbandzu Chipfu; nukwa iya pho ndu bu ogerenya le Izurelu g'ephe ha. ¹⁰ Mosisu bya atukwaru phe pho ekemu su phe: “A -nojechaepho apha esaa; o bvujeeepho, bu iya bu l'apha akagbu ugwo; mbu teke ono, aaboje Obo-Mkpù ono; ¹¹ teke ndu Izurelu wufutakotaerupho l'iphu Chipfu, bu Chileke phe l'eka

o-o-hota dobe g'unu dzukoje; teke ephe dzukoerupho; unu agwa ekemu-a ge Izurelu l'ophu numakota g'ephe ha. ¹² Unu dzuko be phe l'eka lanu; unwoke me unwanyi; ye unwegirima; me ndu lwaru alwalwa, bu le mkpukpu le mkpukpu unu; k'ophu ephe a-tuko ngabe nchi; nwuta atsu Chipfu, bu Chileke unu ebvu; teme ephe eleta enya emekota iphe, e pfuru l'ekemu ono g'o ha. ¹³ Unwu phe ndu ophu teke amadu ekemu-a be a-anumakwa iya pho nwuta atsu Chipfu, bu Chileke unu ebvu jasu g'unu e-buberu l'ali ono, unu ada enyimu Jiordanu eje enworu ono.”

Aanma okwa le ndu Izurelu e-mechaa kwefuru Chileke ike

¹⁴ Tobudu iya bu; Chipfu bya epfuru yeru Mosisu su iya: “Mboku, ii-nwuhu erwuakwa ntse. Kua Jioshuwa; g'unu l'iya tuko swiru bya apfuru l'ulo-ekwa-ndzuko ge mu karu iya iphe, oo-me.” Mosisu ye Jioshuwa bya ejerwua je apfuru l'ulo-ekwa-ndzuko obu. ¹⁵ Chipfu gude urwukpu, kpuru oronmono bya l'ulo-ekwa-ndzuko ono. Urwukpu ono kpu oronmono l'onu-abata ulo-ekwa-ndzuko ono.

¹⁶ Chipfu su Mosisu: “Nta be ibyakwa alapfu nna ngu oche phe. Ole ndu-a ta adukwa g'ephe a-no-beru; ephe awata apharwushi onwophe g'unwanyi ukpara l'abaruru agwa ndu ali ono, ephe abahu ono aja. Ephe a-gwobe mu; mebyia oqbandzu ono, anyi l'ephe gbaru ono. ¹⁷ O buru teke ono be ehu-eghu mu e-nwuaaha phuruphuru. Mu agwobe phe; woru iphu wohaaruru phe. L'e woru phe mebyishia. Ikpoto ejo-iphe; me iphe-ehuka a-dapfu phe; k'ophu ephe a-wata epfu l'eswe mboku ono su: ‘Iphe, meru g'o gude ejo-iphe-a byapfuta anyi bukwa l'oo le Chileke anyi ta anodedu l'echilabo anyi.’ ¹⁸ Mboku ono

bẹ mu wohafutajeru phẹ atatiphu mu. Ọ bụru iphe, a-kpa iya nụ bụ iphe, bụkota ẹjo-iphe, ẹphe e-mekota; merwua k'ophu bụ l'ẹphe a-gharu agwa ọzo iphu.

¹⁹ “Nta-a bụ g'i woru ebvu-a dee l'ẹkwo dobe; gujeru onwongu; l'i zikwaa ya pho ndu Ízurẹlu g'ẹphe maru iya agugu; g'ọ bụru iphe, mu e-gude agba phẹ ekebe. ²⁰ Mu -durwutaẹ phẹ pho l'alị ono, manụ-ẹnwu yẹ mini ẹra-eswi aso gborogboro ono; mbụ l'alị, mu kweru nna phẹ oche phẹ ukwe iya; bya eriru angu yeru phẹ iya ono; ẹphe -rijiaha ẹpho bya adu okporokpo; bẹ ẹphe a-gharu agwa ọzo iphu; jeahaaru phẹ ozi; nmaahaa mu phulaphula; bya emebia ọgbandzu mu. ²¹ Ikpoto ẹjo-iphe; mẹ iphe-ẹhuka -dapfue phẹ pho; ebvu ono agbaa phẹ ẹjo ekebe; kele oshilokpa phẹ ta abyadu agu-buhu iya agu-buhu. Noo kele mu mahawaru idzu iphe, ẹphe achi k'ememe; temanu mu durwutajẹ phẹ alị, mu riburu angu anunu-a.”

²² Ọo ya bụ; Mosisu dee ebvu ono mboku ono; bya eworu iya zia ndu Ízurẹlu.

²³ Chipfu pfiaru Jioshuwa nwa Nunu iphe, oo-me; su iya: “G'okpehu dukwa ngu; l'i shihu obu ike; kele ọo gubedua e-du ndu Ízurẹlu laa l'alị ono, mu riburu angu lẹ mu a-nụ phẹ ono. Mbẹdua e-swiẹru ngu pho eswiru.”

²⁴ Mosisu dekotachaepho ekemu-a l'ẹkwo; e -shi l'ishi jeye l'ẹka o bvuru; ²⁵ o pfiaru oshilokpa Lívayi, bụ ndu apajẹ okpoko ọgbandzu Chipfu; su phẹ: ²⁶ “Unu nata ẹkwo ekemu-a dobe lẹ mgbureku okpoko ọgbandzu Chipfu, bụ Chileke unu ono; g'ọ nọdu l'ẹka ono agba unu ẹjo ekebe. ²⁷ Kele mu maru g'unu bụ-be ndu ekwefuje ike; waa g'unu bụ-be ndu ẹjo-okpoma. Ọ -bụru l'unu shiwaa nta-a, mu nokwadu swiru unu-a bụru ndu kwefuru Chipfu ike; lewaro g'ọo-du mẹ mu nwuhuepho!

²⁸ Unu kukọberu mu ndu bụ ọgerenya l'ọkpa-ipfu l'ọkpa-ipfu nọnu g'ẹphe ha; yẹe ndu-ishi unu; gẹ mu pfua opfua ye phẹ lẹ nchị; mu ekua igwe yẹe alị g'ọ bya agbaa phẹ ekebe. ²⁹ Kẹle o dokpọoru mu ẹnya rengurengu lẹ mu -nwuhuchaa bẹ unu a-wata eme ẹjo umere, rehuru erehu; mbụ unu ahaa ụzo-a, mu tūru unu l'ekemu sụ g'unu tsoje-a. L'iphe bẹ ẹjo-iphe a-dapfukwa unu; noo kẹle unu a-nọdu eme iphe, dū ẹji l'iphe Chipfu; shi nno gude iphe, unu gude ẹka unu meta kpatsu iya ẹhu-eghu.”

Ebvụ, Mósisu gūru

³⁰ Tọbudu iya bụ; Mósisu shiẹpho l'ishi gushiaru phẹ iphe, e deru l'ebvu ono gbiriri jasụ ọ bvụ. Ndu Ízurelu, dzukọberu nū g'ẹphe ha nūmakota iya.

32

¹ Gụbe igwe; ngabẹru mu nchị
gẹ mu pfua opfu!

Gụbe alị; nūmakwa opfu,
shi mu l'ọnu!

² G'iphe, mu ezi dzekwaa
gẹ mini.

G'opfu, shi mu l'ọnu
kwakwaa g'iji.

G'o dzekwaa gẹ mini,
alwa yẹgeyege l'irwu ẹswa;
mbụ g'o dzekwaa g'oke mini,
alwa wọwoowoo l'eli
irwu oshi.

³ Mu a-rakwa ẹpha Chipfu arara.
Unu janaa ẹpha Chileke anyi ono ajaja;
kẹle ọ parụ ẹka!

⁴ Ọ bụ iya bụ oke mkpuma ono!
Iphemiphe, oome nọdu adụebeje ree;

tẹme ọzo iya p̄f̄k̄otar̄u nham̄unha.
 Ọ b̄u Chileke, ap̄f̄ushije ike l'ip̄he,
 o p̄furu;
 ọp̄hu ọ d̄udu ip̄he,
 ap̄f̄uduru-oto, oomeje.
 Ọ p̄f̄uberekoto; tẹme obu ḡua
 ya ìphóró.
⁵ Ẹp̄he watawar̄u eme ẹjo umere,
 rehuru erehu l'ẹka ọ nọ.
 Mb̄u lẹ nt̄ucha, d̄u ph̄e l'ẹhu
 meakwaru; ọp̄hu ẹp̄he
 ab̄uedu unwu iya.
 Ẹp̄he b̄uru ọgbo,
 men̄ukaru ẹjo-ip̄he;
 mb̄u ọgbo, ọzo ph̄e gberu nggọ.
⁶ ?B̄u ẹgube ip̄he-a b̄e unu gude
 ap̄f̄u Chipfu ọgwo;
 unub̄e ndu-a, b̄u ndu eswe;
 bya ab̄uru ndu amad̄u ip̄he-a?
 ?T̄obudu iya b̄u nna unu;
 bya ab̄uru onye meru unu?
 Mb̄u-a; ?t̄o b̄udu iya meru unu
 g'unu a-d̄u; bya emee;
 unu nḡuru anḡuru?
⁷ Unu nyatakwa teke k'ichee!
 Unu ar̄ia ọriri nyata ọgbo,
 ghatawaru n̄u!
 Unu j̄ia nna unu g'ẹp̄he
 k̄ọru iya unu!
 Unu aj̄ikwaa ya ph̄o ndu b̄u
 ọgerenya unu;
 g'ẹp̄he k̄ọkwaaru iya ph̄o unu!
⁸ Teke Ọkalibe-kak̄ota-shii

h̄eru ọhamoha okiphe ph̄e;
 mb̄u teke o kekash̄iru ụnwu-eliphe;
 b̄e ọ tu-bugbaaru ụnwu-eliphe oke
 ẹka ẹphe e-jeberu l'ẹhu l'ẹhu;
 g'ụnwu Ízurelu habe l'otu;
⁹ k̄ele okiphe Chipfu b̄u ndibe iya;
 mb̄u l'ọo ndu Jiékọpu b̄u okiphe
 ọphu ọ h̄otar̄u.

¹⁰ Ọ l'echīegu b̄e ọ ch̄oru ph̄e
 ch̄ota; mb̄u l'ọo l'ali,
 dabyiru mgbegere ẹka
 aan̄ugbaa nj̄o ọrà;
 b̄e ọ n̄o-pheru ph̄e mgburugburu;
 eleta ph̄e ẹnya.

Ọ nw̄uberu ph̄e ẹnya
 g'aanw̄ubejeru akp̄uru
 ẹnya ojii-a.

¹¹ Ọ ẹgube ono, ugo an̄oduje
 ephephe ẹpfune iya;
 erwuphe l'eli ụnwu iya-a;
 mb̄u ẹgube ono,
 ọosashije ñkù iya pak̄o ụnwu iya;
 mb̄u par̄u ph̄e l'igbur̄onu ñkù iya;
¹² b̄u ḡẹ Chipfu nw̄ẹkinyi iya
 duru ph̄e;
 ọphu ọ d̄udu agwa ndu ọhozo,
 yeru iya ẹka.

¹³ Ọ doberu ph̄e l'ẹka ha l'eli
 l̄e mgboko;
 g'ẹphe b̄uru ishi.

Ọ b̄uru akp̄uru-iphe,
 m̄iru l'ẹgu b̄e ẹphe riru.
 Ọ mekwaaph̄o; ẹphe ria man̄u-ẹnwu,

shi lẹ mkpuma;
yẹe manụ, shi l'ali,
dụ epfu epfu.

- ¹⁴ Manụ ẹra-eswi;
yẹe mini-ẹra aturu;
waa nwaturu, tsuru ẹba; yẹe ebili;
waa iphe-edobe,
shi l'ali Beshanu; yẹe eghu;
waa ọkpobe witi
bẹ o gudekwapho zụ-jia phẹ ẹpho.

Tẹme ẹphe ngụkwaapho
mẹe uswe-uswe,
shi l'akpuru vayinu.

- ¹⁵ Ọle Jieshurunu* datachaerupho okporokpo; o kwefu
ike.

Ọ daru okporokpo;
bya aduwa bogili-bogili.

Ọ tsuwaru onwiya ẹba;
tẹme ọ gbẹ teke ono
bya ajika Chileke,
meru iya nụ.

Ọ buri oke mkpuma ono,
dzotaruru iya nụ ono
bẹ o gude weaha
gbẹgele-gbẹgele.

- ¹⁶ Ẹphe shi nno kpata;
o koaharu phẹ okophoo
k'agwa ndu ọhozo
ẹphe jetaru dobegba.

Ọ buri ahuma ahuma ono,
ẹphe eme ono bẹ ẹphe gude mee;

* 32:15 32:15 Iphe Jieshurunu bu bẹ bu 'onye pfuberekoto' bu
iya bu l'oo ndu Izurelu bẹ eepfu ama ẹka.

ẹhu ghuahaa ya eghu.

- 17 Ẹphe wataru egwe ngweja
nu ọbvu, abudu Chileke;
mbu agwa, ẹphe amajeduru;
agwa ọphúú, bua mgboru nta-a
be ọ futaru; agwa, nna unu oche
phe atsujeduru ebvu.
- 18 Ọ kwa oke mkpuma ono,
zufutaru unu ono be unu
gbakutaru azu;
mbu l'ọo Chileke ono,
bu onye nwuru unu ono be
unu zoharu.
- 19 Tọbudu iya bu;
Chipfu bya ahuma iphe ono,
ẹphe eme ono;
bya asọaha phe oyi;
noo kele unwu iya nwoke;
me ke nwanyi be kpatsuru iya
ẹhu-eghu.
- 20 Ọ su: “Mu e-wofu phe ẹnya;
ge mu humaeshikwa iphe,
ẹphe e-mechaa buru.
Noo kele ẹphe bu ọgbo,
uzo phe gberu nggo;
mbu unwegirima,
ta apfushijedu ike l'iphe,
ẹphe pfuru.
- 21 Ẹphe gude iphe, abudu Chileke
eme ge mu wata eko okophoo;
gude unwu agwa,
buchaa iphe-mmanu akpatsu
mu ẹhu-eghu.

Mu e-gudekwanụ ọha,
 abụdu ọkpobe ọha
 meru okophoo ye phẹ l'ẹhu;
 gude ọha, eme eswe kpatsu
 phẹ ẹhu-eghu;
²² kele oke ẹhu-eghu mu bẹ gbanwuhuwaru ọku;
 ọku ọbu jee eke gbiriri jasụ
 l'o kerwua ime ime alị-maa.
 Ọo-kekọta mgboko; yẹe iphe,
 a kpatarụ dobe iya;
 l'o woru ọku tụa l'ẹka úbvú futaru.
²³ Mu a-tụpyabe phẹ iphe-ẹhuka.
 Ọ bụru phẹ bẹ mu a-nọdu
 awụ apfụ mu l'ẹhu.
²⁴ Mu e-me g'ẹjo ọkpa-nri
 byapfuta phẹ;
 l'o mee g'ẹphe korofu ẹnya.
 Mu emee; okpomọku
 erebushi phẹ anụ;
 ẹjo iphe-ememe,
 atụko phẹ gbushia.
 Mu e-me g'ẹjo anụ-ẹgbudu
 gude ẹpyii-eze bya atajashia phẹ;
 ẹjo agwọ, awụ l'alị,
 atagbushia phẹ l'ẹru.
²⁵ Ogu-echi bẹ ee-gude egbu phẹ pyaapyaal'etezi.
 Ndzụ-agugu anma phẹ ẹhu
 godagoda l'ime ụlo.
 Ụnwokorobyia;
 mẹ ụnwumgboko;
 mẹ ụnwegirima nshiji;
 mẹ ndu ẹwó befuru l'ishi
 atụko bụru mkpurupyata.

26 Mu shi sụ ịe mu achikashi phe;
 ẹphe edzuru ẹkameka;
 bya emee g'a ta nyatabahe
 phe l'eliphe.

27 Obenu l'ọo ẹjo opfu ndu ọhogu
 phe be mu ezeru;
 mbụ; a -nonyakwa;
 ndu ọhogu phe pfua iphe,
 abudu ire-lanụ.

G'ẹphe ta anọnya wata epfu sụ:
 'L'ọ kwa ẹphebedua gude
 ẹka phe lwụ-kpe phe;
 l'ọ tọ bụebekwa Chipfu
 meẹberu iphemiphe ono! "

28 Sụ-a; ndu Ịzurẹlu bụkwa ọha, egomunggo swehuru.

Ọ tọ dukpoda iphe,
 edoje phe ẹnya me nanụ.

29 Ọme l'ọ duru mmamiphe,
 du phe l'ẹhu;
 me iphe-a edokwa phe ẹnya.

Mbụ m'ẹphe amakwaru-a
 g'ọ mechaa nwụaru phe
 teke ikpazụ.

30 ?Denu g'onye lanụ e-shi
 chia unu umadzu labọ
 l'umadzu ukporo iri ọso?

Mbụ-a; ?denu g'umadzu labọ
 e-shi chia unu umadzu ise ọso
 g'ẹphe gbala; gbahaa l'onye ono,
 bụ Agbara-mkpuma phe ono
 be gbahawaru phe ẹka;
 mbụ ịe Chipfu miwaru phe ẹnya?

³¹ Kẹle mkpuma nkephẹ ta adudu gẹ Agbara-mkpuma
k'anyi.

Ndu ọhogu anyi makwaru-a l'ọo
g'ọ dụ bụ ono.

³² Vayinu nkephẹ shi lẹ vayinu
kẹ ndu Sodomu.

Ọ bụru l'egu ndu Gómóra
bẹ akpuru vayinu phẹ shi.

Akpuru vayinu phẹ nọdu
egbu egbugbu.

Itoto iya nọdu atsokota ilu.

³³ Mee phẹ bukwa obire ẹjo agwo;
tẹme ọ bụru ẹjo ọnu-mini,
shi óghù l'ọnu.

³⁴ “Mu woru iphemiphe ono
kwakọbe ree;
mbụ lẹ mu kwachiwaru iya l'ẹka
mu doberu ẹku,
mu nweru enweru.

³⁵ Ọ kwa mbẹdua nwe emelata.
Ọo mbẹdua a-pfụ
phẹ ugwo phẹ.

Ọ -beẹpho teke ono bẹ ọkpa
e-chifu phẹ.

Mbụ lẹ mbọku, ẹphe a-buru
mkpurupyata nọakwa ntse.

Ọla-l'iswi gudeakwa ọso achi
phẹ kpabẹ kpabẹ.”

³⁶ Ọ kwa Chipfu a-haru
ndibe iya enge.

Ọ bụru iya a-phuru
ndu-ozì iya obu-imemini;
mẹ ọ -humaepho l'ike

ta adūedu phẹ mẹ nanụ;
mbụ l'ọ tọ dūedu onye
ghuduru nụ: ohu mẹ amadụ.

³⁷ Ọo-sụ phẹ:

“?Denu agwa phẹ ọbu;
mbụ mkpuma phẹ ono,
ẹphe agbabajẹ je
anọdu eze ndzụ?

³⁸ Mbụ agwa,

atajẹ ẹbà anụ ngweja phẹ;
bya angwa mẹe ngweja phẹ ono.

G'ọ gbeshinu bya eyeru
unu ẹka!

G'ọ gbobutanu unu!

³⁹ Unu hụmakwa;

ọ kwa mbẹdua kpoloko
bụ Chileke!

Ọ tọ dūekwa Chileke ọzo, dū nụ;
gbahaa mbẹdua.

Ọ kwa mbẹdua emeje g'a nwụhu;
tẹme mu nọdu emeje
g'a nọdu ndzụ.

Ọo mbẹdua emekajẹ iphe;

ọ bụru mu emeje g'e wekọrohu;
ọphu ọ dūdu onye adū ike
anafu mu onye mu guderu.

⁴⁰ Mu paliru ẹka mu mabẹ

l'imigwe ria angụ sụ:

Ọo gẹ mu bụ onye a-nọ ndzụ
jasu l'ojejoje-a bụ gẹ mu
epfu sụ:

⁴¹ Mu -baẹpho ogu-echi mu ono,
egbu nwịnwii ono ababa;

bya aparu iya l'eka;
 gude kpeahaa ikpe;
 be mu e-melata ndu ohogu mu;
 mbu pfa ndu kpuru mu ashị ugwo.

⁴² Mu e-me ge mee nemadzụ
 nguguchaa apfu mu angugu;
 mbu mee ndu e gburu egbugbu;
 waa ndu a kpuru le ndzu.

Teme ogu-echi mu asua
 nemadzụ pyaapya;
 gbushia ishi ndu bu
 ndu-ishi ndu ohogu mu ono.”

⁴³ Unu tee eswa;
 unube ohamoha!
 G'unu le ndibe Chileke tee eswa!
 Noo kele o-gwata ugwo
 ishi ochi unwu iya.
 Ndu ohogu iya be oo-melata
 ugwo iphe, ephe eme iya.
 L'o pfa ugwo iphe-aji,
 ndu nkiya meru l'ali iya.

⁴⁴ Mosisu ephe le Jioshuwa nwa Nunu swiru bata; bya
 agukota ebvu ono; ndu Izurelu l'opfu numakota.

⁴⁵ Tobudu iya bu; Mosisu pfuchaerupho ndu Izurelu
 iphemiphe ono; ⁴⁶ bya asukwa phe pho: “Unu vukwaru
 opfu-a, mu raru unu arara ntanu-a l'obu. Oo ya bu; g'unu
 ezia unwu unu g'ephe kwabe enya mekotaje iphemiphe,
 e deru l'ekemu-a. ⁴⁷ G'opfu-a ta abukwaru unu opfu,
 enwedu ishi; kele o kwa eka ono be ndzu unu no. O
 buru iphemiphe ono e-me g'unu kariberu nka l'ali ono,
 unu adagha enyimu Jiodanu eje alwuta nworu ono.”

Eepfu lẹ Mósísu a-nwùhu
l'eli úbú Nebo

⁴⁸ Noo ya bụ; Chipfu bya epfuru yeru Mósísu l'eswe mbọku ono gẹdegede sụ: ⁴⁹ “Nyihu úbú-a, bụ úbú úbú Abarimu-a; mbụ úbú Nebo, nọ l'alị Mówabu; bya anọdukwapho l'okotazụ mkpụkpụ Jieriko; je ahụma alị Kénanu, bụ alị, mu abya anụ ndu Ízurẹlu g'ẹphe nworu. ⁵⁰ Ọo l'eli úbú ono, ii-nyihu ono bẹ ì-nọdu nwùhu lapfu ndiche ngu phẹ; ẹgube ono, nwune ngu, bụ Erọnu nwùhuru l'úbú HỌru; lapfu ndiche iya phẹ ono. ⁵¹ Iphe, a-kpa iya nụ bụru l'unu nọ l'echilabọ ndu Ízurẹlu lẹ mini Meriba kẹ Kadẹshi, nọ l'echiẹgu Zinu kwefuru mu ike; mbụ l'ọo l'unu te emeduru g'a maru gẹ mu dụ-be nsọ l'echilabọ ndu Ízurẹlu. ⁵² Ọo ya meru iphe, bụ ụzenya bẹ ì-gbẹ hụma alị ono; ọle ì tị bahụdu l'alị ọbu, mu a-nụ ndibe mu, bụ ndu Ízurẹlu ono.”

33

Mósísu agọ ọnu-ọma anụ ọkpa-ipfu Ízurẹlu

¹ Ọwaa bụ ọnu-ọma, onye kẹ Chileke, bụ Mósísu gọru nụ unwu Ízurẹlu tẹme ọ nwùhu. ² Ọ sụru:
“Chipfu shi l'úbú úbú Sayínayi bya.

Mbụ-a; ọ gbẹ l'uzo alị Siye nwuaru phẹ kẹ phoo gẹ nchi-abọhu.

Ọ gbẹ l'úbú Paranu echiru phẹ kẹ swachaswacha;
chịru unubuku ndu dụ nsọ abya;
bya aparụ ọku, enwu enwunwu l'ẹkutara.

³ Sụ-a; ndiphe bẹ o yeru obu;

mbụ l'iphe, bụ ndu dụ nsọ nọkota iya l'ẹka.

Ẹphe nọdu adajẹ kpurumu lẹ mgboru ọkpa iya; phozeta baarụ iya ẹja.

Ọ bụru iphe, o pfuru bẹ ẹphe emeje.

- 4 Mosisu tūru ekemu doberu anyi;
 ɔ bŭru okiphe k'oshilɔkpa Jiékɔpu l'ophu.
- 5 Chipfu bŭru eze ndu Jieshurunu
 teke ono, ndu-ishi lẹ Ízurẹlu;
 ẹphe l'ɔkpa-ipfu ndu Ízurẹlu l'ẹhu l'ẹhu dzukoru
 ono.
- 6 Gẹ ndzŭ bŭkwaru k'ɔkpa-ipfu Rúbenu!
 G'ɔ tɔ chíhukwa; ɔpɔhu awa iya epehukwa!”
- 7 Ọwaa bŭ iphe, o pfuru l'ẹhu ɔkpa-ipfu Jiuda:
 “Jiko Chipfu; nŭmajekwa olu ndu Jiuda!
 Dutakwa phẹ dupfuta ndu nkephẹ;
 l'i mee g'ẹka shihuje phẹ ike l'ɔgu!
 Jiko yejenuru phẹ ẹka g'ẹphe lwŭ-kpee ndu ɔhogu phẹ!”
- 8 Ọkpa-ipfu Lívayi bẹ o pfuru nkephẹ; sŭ:
 “Gŭbe Chipfu; menaa g'ɔkpa-ipfu Lívayi tŭjeru ngu ido,
 bŭ iya bŭ tumimu yẹe urimu ngu; gudeje maru iphe,
 bŭ obu ngu;
 mbŭ ndu ì hŭru ama lẹ Masa;
 tẹme gŭ l'ẹphe see opfu l'agŭga mini Meriba.
- 9 Ọo phẹ pfuru kẹ nna phẹ; yẹe kẹ ne phẹ;
 sŭ l'ẹphe ta akpadu phẹ ishi.
 Ẹphe mĭa ũnwu, ẹphe nwŭru anwŭnwu ẹnya;
 mĭkwaapho unwune phẹ ẹnya.
 Obenu l'ẹphe letaru ẹnya mee opfu ngu;
 bya eletakwapho ɔgbandzu ngu ẹnya.
- 10 Ọ bŭ phẹ e-zije ndibe Jiékɔpu iphe, ì sŭru g'e meje.
 Ẹphe ezia ndu Ízurẹlu iphe, ì tŭru l'ekemu.
 Ọ bŭru phẹ e-dobejeru ngu ũnwù-isensu;
 bŭru phẹ e-dobeje ngwẹja-akpɔ-ɔku l'ọru-ngwẹja
 ngu.
- 11 Jiko Chipfu; gɔru ɔnu-ɔma ye l'akanya, oose!
 Jiko g'ozì, o gude ẹka iya jee dŭjekwa ngu ree!
 Ndu ono, wŭ-lihuru etso iya opfu ono;

mẹ ndu ono, kpọru iya ashi ono; nyakashinaa phe
 ọkpu-nka;

k'ọphu ẹphe ta adubaedu ike egbeli ishi ọzo!”

¹² Ọkpa-ipfu Benjiaminu bẹ o pfuru nkiya; sụ:

“Onye Chipfu yeru obu l'a-nọdu nọ-kube iya; tųsaru ẹhu.

Ọ bųru Chipfu anọduje egbobuta iya eswe l'ẹnyashi.

Ọ bųru l'echi ọkpoma Chipfu bẹ ọo-nmakojeru.”

¹³ Ọkpa-ipfu Jiósẹfu bẹ o pfuru nkiya; sụ:

“G'alị iya bųkwaru alị, Chipfu gọru ọnu-ọma nų.

G'ọ kwajẹru phe ẹguru iji, shi l'imigwe;

l'ọ nwųru phe mini ime alị shọkoshoko.

¹⁴ G'ẹnyanwu mekwaa g'ẹguru akpųru-iphe, ọ kọberu
 l'alị mehuru iya!

G'iphe, e meberu l'alị byaru iya gbųkugbuku l'ọnwa
 l'ọnwa!

¹⁵ G'a nųkwa iya iphe, kachakpọo ree, shi l'úbvú úbvú
 ndiche ono;

yẹe ẹguru iphe, shigbaa lẹ nwa-obvù ojejoje onoya!

¹⁶ G'e gudekwa iphe, kachaa ree, jiru eliphe kebe iya
 l'ọma!

Gẹ Jiósẹfu tųbakwa onye ono l'ẹnya;

mbų onye ono, nọ l'irwu nwoshi ono, enwu ọku ono!

G'iphemiphe-a bųkotakwaru kẹ Jiósẹfu;

onye bų onye-ishi l'echilabọ unwune iya.

¹⁷ Ọ dų akpabiri g'oke-eswi, vu ọzo l'ẹpho ne iya.

Mpu iya dų gẹ k'atsų.

Ọ bųru mpu iya ono bẹ oo-gude adų-tsushi ọhamoha
 l'ọphu;

mbų je akpaa lẹ ndu bu l'ẹka igwe beru alị beru.

Nokwaphọ g'ųnubuku oshilọkpa Ifuremu dų;

bya abųkwarupho nno bų g'agųta agųta oshilọkpa
 Manásẹ dų.”

¹⁸ Ọkpa-ipfu Zebulun bẹ o pfuru nkiya; sụ:

“G'ehu tsoje ngu uto; Zebulonu; teke ilufu alufu.

G'ehu tsokwa ngu pho; Isaka; me i nodu l'ibe ngu.

¹⁹ Ephe e-ku ndiphe g'ephe dzukoo l'ubvu.

Ephe anodu l'ubvu ono gwee ngweja l'uzo, pfuru oto.

O buru iphe-oma, kuru l'eze-enyimu;

waa eku, domigbaaru onwiya l'alì-evevee

bè ephe e-gude buru.”

²⁰ Okpa-ipfu Gadu bè o pfuru nkiya; su:

“G'ajaja buru k'onye meru g'alì Gadu jaa àjàjà.

Ipfu Gadu tokpoephe nwehu zè; kupyabe ishi g'oduma.

Iphemiphe, o humaru bè oozijashije eka; zijashia ya ishi.

²¹ O hotaru alì, kakota ree doberu onwiya;

kele o bu eka oke alì ke ndu-ishi ndu ojogu no

bè ndu-ishi ndu Izurelu edzukobeje;

mee iphe, pfuru oto l'ènya Chipfu;

bya edobe iphe, o suru g'e meje.”

²² Okpa-ipfu Danu bè o pfuru nkiya; su:

“Danu bukwa nwa oduma, shi le Beshanu apfu
shooshoo eje abya.”

²³ Okpa-ipfu Nafutali bè o pfuru nkiya; su:

“Nafutali bè tubaakwaru Chipfu l'ènya.

Teme onu-oma Chipfu bukwarupho nkiya.

Oke alì iya bè shi l'uzo eze-enyimu Gálili; je akpaa l'uzo
ndohali.”

²⁴ Okpa-ipfu Asha bè o pfuru nkiya; su:

“G'onu-oma unwu ke Asha kakota k'unwegirima ozo
shii.

G'o tubakwa unwune iya l'ènya.

G'Okpa iya dekwaru ederu le manu.

²⁵ G'iphe, ii-gudeje gu-chia oguzo ngu bukwaru igwè; yee
onyirubvu.

Ike ngu; yee ujiku ole, ii-no a-haerupho ènya
nhamunha.

- 26 Ọ tọ dukwa onye dụ gẹ Chileke kẹ Jieshurunu;
onye aghajajẹ akpaminigwe ẹbo bya eyeru unu ẹka;
tẹme ọ nọdu aduje akpabiri l'ẹka ọogha l'urwukpu.
- 27 Ọ kwa Chiojejeje bụ onye ịi-nọduje l'ime iya eze ndzụ.
Ọ bụru oshi-ẹka ojejeje iya ono bẹ ọodeje ngu lẹ
mkpula; kuta; heru eheru.
Ọ nọdu achifuje ndu ọhogu ngu l'ataphu ngu; sụ ngu:
'Ngwa; tuko phẹ gbushia!'
- 28 Ọo ya bụ lẹ ndu Ízurẹlu e-buru; t̄saru ẹhu;
ọ tọ dudu iphe, byaru eme phẹ nụ.
Mbụ l'eri Jiékọpu e-buru mbvulehu phẹ l'alì, ereshi yẹe
mẹe dụ.
Tẹme igwe akwaaru phẹ iya iji.
- 29 Ẹhutso bẹ a gọru nụ unubẹ ndu Ízurẹlu.
?Bụ onye dụ g'unu; unubẹ ndu Chipfu dzọtaru?
Ọo yẹbedua bụ onye egbobutaje unu; bya aburu onye
eyejeru unu ẹka.
Ọ bukwarupho yẹbedua bụ ogu-echi, unu gude eku
onwunu.
Ndu ọhogu unu e-gude ndzụ-agugu byapfuta unu;
unu azọpyashia ẹka ẹphe agwajẹ iphe azọpyashi."

34

Anwụhu Mosisu

- ¹ Noo ya; Mosisu gbẹ lẹ nsuda Mówabu nyihu úbvú
Nebo, bụ iya bụ úbvú, kachaa l'eli l'ime úbvú úbvú
Pisiga, nọ ghaaru mkpukpu Jieriko iphu. Chipfu bya
egoshikọta iya alì ono g'ọ ha; a -gbẹ l'alì Giladu jasụ
l'alì ndu Danu; ²goshigbua ya alì ndu Nafutali l'ophu; yẹe
alì ndu Ifuremu; waa alì ndu Manásẹ; mẹkpoo alì ndu
Jiuda l'ophu je akpaa l'eze-ẹnyimu ụzo ẹnyanwu-arịba;
³ goshigbua ya echiegu ndọhali; mẹkpoo uswe iya ono

l'ophu; eshikpoo lẹ nsuda kẹ mkpukpu Jieriko, bu iya bu ndu Oha-mpfu; je akpaa lẹ mkpukpu Zowa.

⁴ Tɔbudu iya bu; Chipfu su iya: “Owaa bu ali ono, mu riburu Ebirihamu; waa Ayizaku; waa Jiekpu angu lẹ mu a-nu oshilokpa phe ono. Mu hawaru ngu g'i gude enya ngu huma iya; ole i ti bahudu iya abahu.” ⁵ Oo ya bu; onye-ozu Chipfu ono, bu Mosisu nwuhu l'eka ono l'ali ndu Mowabu; egube Chipfu pfuru iya. ⁶ O woru iya lia lẹ nsuda l'ali ndu Mowabu l'eka no ghaaru mkpukpu Betu-Peyo iphu; ole o to dudu onye maru nhamunha eka e liru iya jasun tanu-a. ⁷ Mosisu noru ukporo apha ishii; teme o nwuhu; ole o to phujeduru ragaraga; ophu okpemu iya alwajeduru ali. ⁸ Ndu Izurelu nodu lẹ nsuda Mowabu ono kwaa ekwa Mosisu ukporo abali l'abali iri. Epepe nochaa nno; eswe mboku, eegude akwa Mosisu bu.

⁹ Unme mmamiphe bya eji Jioshuwa nwa Nunu ehu; noo kele Mosisu byiberu iya eka l'ishi. Ndu Izurelu nodu emeje iphe, o pfuru; epepe shi nno mekotaephe iphe ono, Chipfu turu Mosisu ekemu iya ono. ¹⁰ Eshi teke ono ta adukwa onye mpfuchiru, futajeru l'ali Izurelu, du ge Mosisu; mbu onye Chipfu maru iphu l'iphu. ¹¹ O to dudu onye du g'oo ya l'eme iphe-ohumalenya; yee iphe, du biribiri, bu ophu Chipfu ziru iya; o je emeshia l'ali Ijiputu; mbu meeru Fero; yee ndu-ozu iya; me ndu ali iya l'ophu. ¹² Ophu o dudu onye du ge Mosisu l'enweru oke agburuhu; yee eme iphe, paru eka bya adu ebvu l'enya, bu ophu o no l'iphu ndu Izurelu l'ophu meshia.

Bayıburu Izii
Izii: Bayıburu Izii Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Izii)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Dec 2021 from source files dated 30 Dec 2021

c6885c7c-c550-5b8b-a4fe-4bd714af4f6d